

Эрүүл Мэндийн Хөгжлийн Үндэсний Төв

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД
2004

Энэхүү эмхэтгэлийн талаархи санал сэтгэгдлээ дараах хаягаар ирүүлнэ үү.

Эрүүл Мэндийн Яамны харьяа

Эрүүл Мэндийн Хөгжлийн Үндэсний Төв

Шуудангийн хаяг: Энхтайваны гудамж 136 байр

Улаанбаатар -210648

Факс: 976-11-320633

Утас: 321485, 320633

Эшуудан: hsic@magicnet.mn

Редактор: С. Дуламсүрэн АУ доктор

Эмхэтгэсэн: Д. Нямхорол, Нийгмийн Эрүүл Мэндийн магистр

Д. Баясгалан, Анаагаах Ухааны магистр

С. Ариунтуяа

Д. Оюунцэцэг

Хэвлэлийн эх бэлтгэсэн: С. Сайнтуяа

Товчилсон нэр томъёоны тайлбар

АР	Архангай
БӨ	Баян-Өлгий
БХ	Баянхонгор
БҮ	Булган
ГА	Говь-Алтай
ГС	Говьсүмбэр
ДГ	Дорноговь
ДО	Дорнод
ДУ	Дундговь
ЗА	Завхан
ОР	Орхон
ӨВ	Өвөрхангай
ӨМ	Өмнөговь
СҮ	Сүхбаатар
СЭ	Сэлэнгэ
ТӨ	Төв
УВ	Увс
ХО	Ховд
ХӨ	Хөвсгөл
ХЭ	Хэнтий
АД	Аймгийн дүн
УБ	Улаанбаатар
УД	Улсын дүн
ҮСГ	Үндэсний статистикийн газар
МХЗ	Мянганы хөгжлийн зам
БЗДХ	Бэлгийн замаар дамжих халдвартай зам
ХДХВ	Хүний дархлалын хомсдолын вирус
ДОХ	Дархлалын олдмол хамшинж
ДОТС	Богино хугацааны шууд хяналттай эмчилгээ
СТСД	Сүрьеэтэй тэмцэх сүрьеэгийн дэд хөтөлбөр
НҮЭМ	Нөхөн үргижүйн эрүүл мэнд
ЖСА	Жирэмслэлтээс сэргийлэх арга
ХӨЦМ	Хүүхдийн өвчний цогц менежмент

Гарчиг

Бүлэг I. Монгол Улсын хүн ам

- 1.1 Хүн амын бодлого
- 1.2 Монгол улсын хүн ам ба хүн ам зүйн зарим үзүүлэлтүүд
- 1.3 Хүн амын насны суварга
- 1.4 Хүн амын төрөлт, нас баралт, цэвэр өсөлт

Бүлэг II. Мянганы хөгжлийн эрүүл мэндийн зорилтууд

Бүлэг III. Эх хүүхдийн эрүүл мэнд

- 3.1 Эхийн эрүүл мэнд
- 3.1.1 Жирэмсэний үеийн болон төрөхийн өмнөх үеийн эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээ
 - 3.1.2 Төрөлт, төрөх үеийн эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээ
 - 3.1.3 Төрсний дараах үеийн тусlamж үйлчилгээ
 - 3.1.4 Эхийн эндэгдэл
 - 3.1.5 Үр хөндөлт
 - 3.1.6 Жирэмслэлтээс сэргийлэх орчин үеийн арга хэрэглээ
 - 3.2 Хүүхэд өсвөр үеийнхний эрүүл мэнд

Бүлэг IV. Эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээ

- 4.1 Эмнэлгийн анхдагч шатлалын тусlamж үйлчилгээ
- 4.2 Эмнэлгийн хоёрдогч шатлалын тусlamж үйлчилгээ
- 4.3 Эмнэлгийн гуравдагч шатлалын тусlamж үйлчилгээ

Бүлэг V. Халдварт өвчин

- 5.1 Гэдэсний халдвэр
- 5.2 Амьсгалын замын халдвэр
- 5.3 Бэлгийн замаар дамжих халдвэр

Бүлэг VI. Халдварт бус өвчлөл

- 6.1 Хүн амын өвчлөл
- 6.2 Стационарын өвчлөл
- 6.3 Хүн амын нас баралт

Бүлэг VII. Эрүүл мэндийн салбарт хэрэгжиж буй үндэсний хөтөлбөрүүдийн шалгуур үзүүлэлтүүд

Бүлэг VIII. Эрүүл мэндийн үндсэн үзүүлэлтүүд 2004 он

Өмнөх үг

Эрүүл мэндийн хөгжлийн үндэсний төвийн статистик мэдээллийн албанаас тогтмол цуглуулдаг албан ёсны статистик мэдээ тайланд тулгуурлан бодлого боловсруулах, шийдвэр гаргах түвшинд зайлшгүй шаардлагатай эрүүл мэндийн үндсэн үзүүлэлтүүдийг олон улсын аргачлалын дагуу тооцож жил бүр эмхэтгэл болгон хэвлүүлэн та бүхэнд хүргэдэг билээ.

Бид энэхүү эмхэтгэлээ 2001 оноос эхлэн монгол-англи хэлнээ эрхлэн гаргадаг болсноор манай эрүүл мэндийн салбарт хамтран ажилладаг олон улсын байгууллагууд болон зөвлөхөөр ажиллаж буй хүмүүс ашиглах боломжийг бүрдүүлж өгсөн юм.

2004 онд эрүүл мэндийн салбарын үндсэн үзүүлэлтүүдийг анх удаа эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний шатлалаар тооцон гаргаснаас гадна мянганы хөгжлийн эрүүл мэндийн зорилтууд, эрүүл мэндийн салбарт хэрэгжиж буй үндэсний зарим хөтөлбөрүүдийн шалгуур үзүүлэлтүүдийн статистик тоо баримтыг нэгтгэн оруулснаар шинэлэг болсон гэж үзэж байна.

Эхийн эндэгдэлийг бууруулах 2001-2004 оны стратеги төлөвлөгөө амжилттай хэрэгжсэний үр дүнд хүн амын эрүүл мэндийн үндсэн үзүүлэлтийн нэг болох эхийн эндэгдэл сүүлийн 20 жилд анх удаа хамгийн бага түвшинд хүрч, хүн амын эрүүл мэндийг сайжруулах талаар хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээний үр дүнг илтгэх чухал үзүүлэлтийн нэг болох нялхсын болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл сүүлийн 10 жилд тууштай буурч байгаа зэрэг үзүүлэлтүүдийг та бүхэн энэхүү эмхэтгэлээс үзэх болно.

Бүх түвшний эрүүл мэндийн бодлого боловсруулагчид, шийдвэр гаргачид болон бусад мэдээлэл хэрэглэгчдэд нотолгоонд тулгуурласан оновчтой шийдвэр гаргахад бидний энэхүү эмхэтгэл дэмжлэг үзүүлнэ гэдэгт найдаж, улам боловсронгуй болгох санал зөвлөмж бидний ажилд гүн туслалцаа үзүүлнэ гэдэгт итгэж байна.

ЭМХҮТӨВИЙН ЗАХИРАЛ

С.ДУЛАМСҮРЭН

БҮЛЭГ I

МОНГОЛ УЛСЫН ХҮН АМ

1.1 Хүн амын бодлого

Монгол улс 1994 оны Кайрын “Хүн ам ба хөгжил” олон улсын бага хурлын шийдвэрийг өөрийн орны нөхцөлд нийцүүлэн хэрэгжүүлэх үүднээс Монгол улсын төрөөс баримтлах хүн амын бодлогыг 1996 онд баталсан. Энэхүү бодлогын баримт бичгийг хүн амын өсөлтийн сааралтаас үүдэн гарч буй тулгамдсан асуудлуудыг шийдвэрлэх, олон улсын хэмжээнд хэлэлцэн зөвшилцсэн стратегийн баримт бичгүүдтэй уялдуулах шаардлагын улмаас “Монгол Улсын төрөөс хүн амын хөгжлийн талаар баримтлах бодлого” нэртэйгээр шинэчлэн боловсруулж, 2004 оны 5-р сард Улсын Их Хурлаар баталсан. Энэхүү бодлогыг Монгол улсын хөгжлийн болон Мянганы хөгжлийн зорилтыг дүгнэх үе шаттай уялдуулан 2015 он хүртэл дараах 3 үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.

Нэгдүгээр үе шат: 2004-2007 он

Хоёрдугаар үе шат: 2008-2011 он

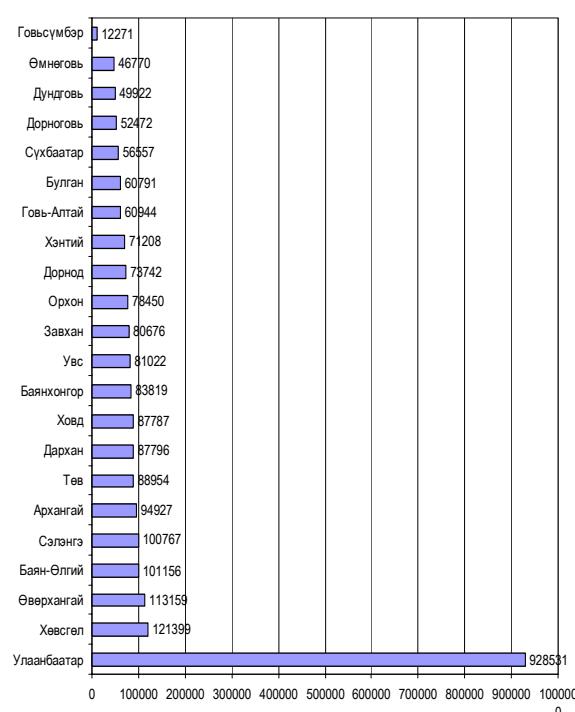
Гуравдугаар үе шат : 2012-2015 он

1.2 Монгол улсын хүн ам ба хүн ам зүйн зарим үзүүлэлтүүд

2004 оны жилийн эцсийн байдлаар Монгол улсын хүн ам 2 сая 533.1 мянгад хүрч нийт хүн амын 50.4 төв суурин газар, үлдсэн 49.4 хувь нь хөдөө амьдарч байна. Нийт хүн амын 48.8 хувийг эрэгтэйчүүд, 51.2 хувийг эмэгтэйчүүд, 30.3 хувийг 15 хүртэлх наслы хүүхэд, 65.7 хувийг 15-64 наслы хүн ам, 4.0 хувийг 65 түүнээс наслы хүн ам эзэлж байна. Эрэгтэй эмэгтэй хүмүүсийн хүйсийн харьцаа 100: 95.5 байгаа бөгөөд хот суурин газарт эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь эрэгтэйчүүдээс өндөр байдаг ч газар зүйн байршилаас хамааран онцлог, ялгаатай харьцаа байдаг байна.

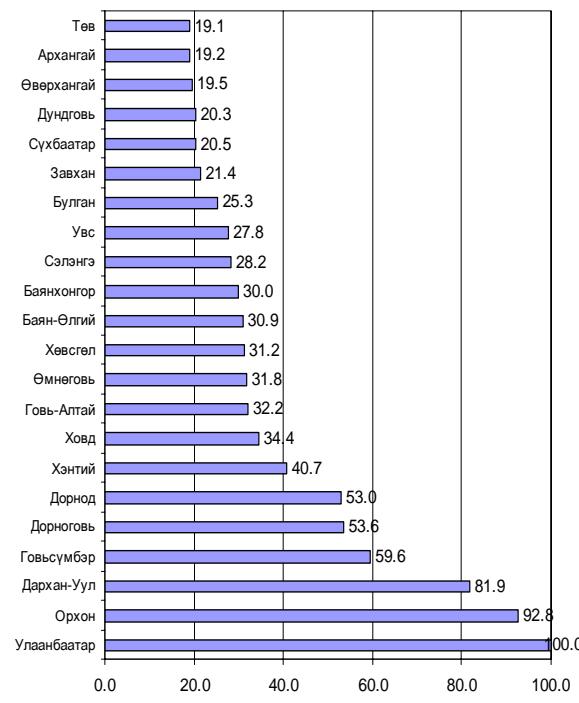
Зураг 1.1

2004 оны дундаж хүн амын тоо, аймгаар

Зураг 1.2

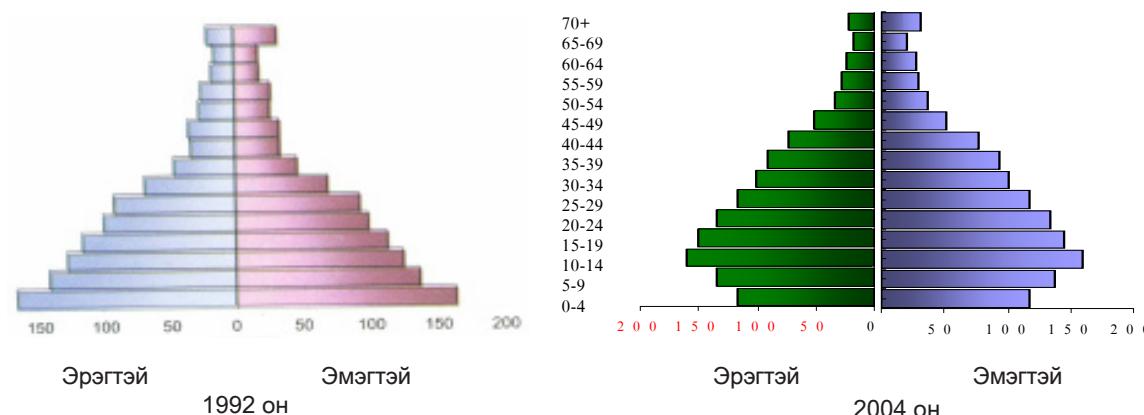
Хот, суурин газар амьдардаг хүн амын эзлэх хувь, аймгаар

1.3 Хүн амын насны суварга

Монгол Улсын хүн амын дийлэнх хувийг залуучууд эзэлж байгаа болон сүүлийн жилүүдэд төрөлтийн түвшин буурсантай холбоотойгоор хүн амын нас, хүйсийн бүтцэд гарсан өөрчлөлтийг 1992, 2004 оны хүн амын суваргаас харж болно.

Зураг 1.3 Хүн амын насны суварга 1992 он ба 2004 он

1.4 Хүн амын төрөлт, нас барагт, цэвэр өсөлт

Монгол Улсын Хүн амын тоо 1918-1969 оны хооронд 2 дахин өсч байсан бол 1969-1989 оны хоорондхи 20-иод жилийн дотор мөн л 2 дахин нэмэгдсэн ч 1980-иад оны дунд үеэс хүн амын төрөлт аажим буурч эхэлсэн бөгөөд 1990 оноос хойш төрөлтийн бууралт улам түргэссэн гэж хүн ам зүйчэд үздэг. Манай улсын хүн амын өсөлтийн хурдац буурахад нөлөөлсөн гол хүчин зүйл бол төрөлтийн бууралт юм. 1990 онд 1000 хүн амд 35,3 төрөлт ногдож байсан бол 2004 онд 17.7 болж буурсан байна.

Төрөлтийн түвшинг тодорхойлдог төрөлтийн өрөнхий, тусгай, насын бүлэг дэх болон төрөлтийн нийлбэр коэффициентуудыг НҮЭМ-ийн 1998, 2003 оны үндэсний судалгаагаар тооцсон үзүүлтүүдээр харьцуулан хүснэгт 1.1 үзүүлэв. Эдгээр үзүүлэлтүүдийг 1998 оны судалгаатай харьцуулахад төрөлтийн коэффициент 20-24 насанд хамгийн өндөр, 15-19 насны эмэгтэйчүүдэд хотод бага зэрэг буурч, хөдөөд өсөх хандлагатай байгаа хэдий ч 2003 оны судалгааны дүнгээр насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициент нь 1998 оныхоос мэдэгдэхүйц буурч байгаа нь бүх насны бүлэгт ажиглагдаж байна.¹

Хүснэгт 1.1 Төрөлтийн коэффициентүүд насны бүлэг, байршилаар

НҮЭМС 1998 ба 2003 оны судалгааны үр дүнгээс

Үзүүлэлт	Байршил		НҮЭМС-2003	НҮЭМС-1998
	Хот	Хөдөө		
Насны бүлэг				
15-19	33	81	53	54
20-24	149	197	173	216
25-29	124	155	140	169
30-34	73	92	82	105
35-39	41	45	43	50
40-44	7	8	7	18
45-49	1	0	1	0
Төрөлтийн коэффициентүүд				
THK	2.14	2.89	2.5	3.06
TTK	72	104	87	113
TEK	18.9	26.7	22.6	28.5

Эх сурвалж: НҮЭМС 2003, УСГ
Тайлбар: THK - Төрөлтийн нийлбэр коэффициент
TTK - Төрөлтийн тусгай коэффициент

TEK - Төрөлтийн өрөнхий коэффициент

БҮЛЭГ II

МЯНГАНЫ ХӨГЖЛИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЗОРИЛТУУД

МХЗ-ыг 2000 оны 9 сард Мянганы дээд хэмжээний чуулга уулзалтанд оролцсон дэлхийн 191 үндэстнийг төлөөлсөн 147 орны төр засгийн тэргүүнүүд баталж, тогтвортой хөгжил, ядууралтай тэмцэх асуудлыг дэлхийн хөгжлийн тэргүүлэх чиглэлээр сонгосон билээ. Эдгээр зорилтууд нь сүүлийн 10 жилийн турш НҮБ-аас зохион байгуулсан дэлхийн чуулга уулзалтуудын тогтоол, шийдвэрүүдээс урган гарсан ба дэвшлийг хэмжих хэмжүүр болж байна.²

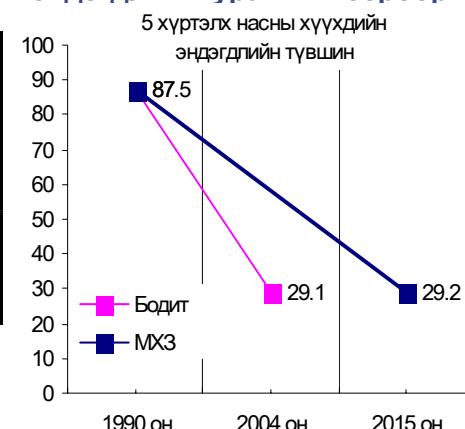
МХЗ-ын хүрээнд эрүүл мэндтэй холбоотой хүүхдийн эндэгдлийг бууруулах, эхийн эрүүл мэндийн сайжруулах, ХДХВ/ДОХ, хумхаа болон бусад өвчинтэй тэмцэх гэсэн 3 зорилго, 6 зорилт дэвшүүлсэн байдаг.

Зорилт 6
1990-2015 онд 5 хүртэлх насын хүүхдийн

Үзүүлэлт	1990	2000	2004	2015
5 хүртэлх насын хүүхдийн эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөнд)	87.5	42.4	29.1	29.2
Нялхсын эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөнд)	63.4	31.23	22.8	-

Зураг 1.1

эндэгдлийг гуравны хоёроор

Өнөөгийн байдал

Сүүлийн 10 гаруй жилийн хугацаанд Монгол улсад нялхас болон 5 хүртэлх насын хүүхдийн эндэгдлийн түвшин тогтвортой буурсан нь өргөн дархлаажуулалт, хүүхдийн өвчний цогц менежмент, хөхөөр хоололтыг дэмжих зэрэг нийгмийн эрүүл мэндийн оновчтой арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэнтэй зүй ёсоор холбоотой² ба 1990-2000 оны хооронд энэ үзүүлэлт 2 дахин буурч, 2004 оны байдлаар 29.2 түвшинд хүрсэн байна.

Хэрэгжих таатай орчин

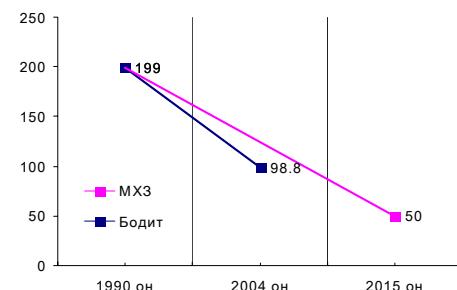
Монгол улс 5 хүртэлх насын хүүхдийн эндэгдлийг бууруулах зорилтоо эрүүл мэнд, нийгмийн хэдэн хэдэн хөтөлбөр, бодлогын барим бичигт тусгасан. Тус улс 1992 онд Хүүхдийн эрхийн тухай конвенцэд нэгдэн орсон ба 1990-2000 онд Хүүхдийг хөгжүүлэх үндэсний хөтөлбөр, 2002-2010 онд Хүүхдийн хөгжил хамгааллыг сайжруулах үндэсний хөтөлбөрийг тус тус баталсан байна. Түүнчлэн Үндсэн хууль болон Эрүүл мэндийн тухай хуулийн дагуу 16 хүртэлх насын хүүхдийн эрүүл мэндийн тусlamж үйлчилгээний зардлыг төр хариуцна гэж заасан байдаг. Монгол улс эх хүүхдийн тусlamж үйлчилгээний нэлээд сайн тогтолцоотой бөгөөд эхчүүдийн боловсролын түвшин харьцангуй өндөр, боловсрол, эрүүл мэнд болон хоол тэжээлийн талаар хүүхдийг хүйсээр ялгаварлан гадуурхах уламжлал үгүй.³

Зорилт 7

Нөхөн үргижүйн эрүүл мэндийн шаардлагатай тусlamж үйлчилгээг зохих наасны хүн бүрт хүргэж, 1990-2015 онд эхийн эндэгдлийг дөрөвний гурваар бууруулах

Үзүүлэлт	1990	2000	2004	2015
Эхийн эндэгдлийн түвшин (100 000 амьд төрөлтөнд)	199 (1992)	158.5	98.8	50
Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний удирдсан төрөлтийн хувь	-	-	99.5	99.8

2.2 Эхийн эндэгдлийн түвшин 100000 амьд төрөлтөнд

Өнөөгийн байдал

Монгол улс 1990-2000 оны хооронд эхийн эндэгдлийн түвшингээрээ бүсийн орнууд болон хөгжилтэй оронтой харьцуулахад харьцангуй эндэгдэл өндөртэй оронд тооцогдож байсан ба эхийн эндэглийн түвшин буурахгүй өндөр хэвээр байсан. Харин 2000 онд 100 000 амьд төрөлтөнд ногдох эхийн эндэглийн түвшин 124 болж буурч, улмаар 2003 онд 109.5 болсон нь сүүлийн 10 гаруй жилд хамгийн бага түвшинд хүрч, 2004 онд анх удаа 2 оронтой тоонд шилжсэн буураалт ажиглагдсан нь эхийн эндэгдлийн түвшин цаашид тогтвортой буурах хандлага байгааг харуулж байна.

Төрөх наасны эмэгтэйчүүдийн дунд жирэмслэлтээс хамгаалах орчин үеийн аргуудын хэрэглээ эрүүл мэндийн албан ёсны статистик мэдээллээр 2000 онд 49.1 байсан бол 2004 онд 51.3 болж нэмэгдсэн байна.

Хэрэгжих таатай орчин

Монгол улс эхийн эндэгдлийг бууруулах зорилтыг “Монгол Улсын төрөөс хүн амын хөгжлийн талаар баримтлах бодлого” (2004 он), засгийн газраас баталсан “Эхийн эндэглийг бууруулах стратеги” (2000 он), “HYЭM-ийн үндэсний хөтөлбөр” болон бусад хөтөлбөрүүдэд тусган хэрэгжүүлж байна.

УИХ-аас баталсан “Нийгмийн эрүүл мэндийн талаар төрөөс баримтлах бодлого”-д (2001 он) эмзэг бүлгийнхэн, алслагдмал бүс нутагт амьдардаг иргэдэд үзүүлэх нөхөн үргижүйн эрүүл мэндийн тусlamж үйлчилгээг сайжруулах асуудлыг онцлон тусгасан байна.³

Зорилт 8

2015 он гэхэд ХДХВ/ДОХ өвчний тархалтыг зогсоож, БЗДХ-ыг бууруулж эхлэх

Үзүүлэлт	1990	2000	2004	2015
15-24 наасны жирэмсэн эхчүүдийн дундах ХДХВ-ийн гаралт	0	0	0	0
Жирэмслэлтээс хамгаалах хэрэгслийн хэрэглээний хувь	-	49.1	51.3	-
Хүний Дархлал Хомсдолын Вирус/Дархлалын Олдмол Хомсдолын өвчний улмаас өнчирсөн хүүхдийн тоо	-	-	-	-

Өнөөгийн байдал

Монгол улс ХДХВ/ДОХ-ын гаралт багатайд тооцогддог. 1992 онд ХДХВ-ийн халдварт авсан анхны тохиолдол бүртгэгдсэнээс хойш 1997, 2001, 2003, 2004 онд халдварт авсан 4 тохиолдол бүртгэгдээд байгаа ба 2 нь ДОХ өвчний улмаас нас барсан байна. ХДХВ/ДОХ-ын тархалтын түвшин бага байгаа нь сэтгэл тайвширах шалтгаан биш бөгөөд Монгол улс халдвартархах эрсдэл өндөр орны тоонд орох хэд хэдэн хүчин зүйл байдаг. Үүнд хүн ам харьцангуй залуу буюу нийт хүн амын 50 гаруй хувийг 23 хүртэлх насны залуучууд эзэлдэг, сүүлийн жилүүдэд бэлгийн замаар дамжих халдвартогтвортой нэмэгдэж байгаа, хөдөөнөөс хот руу шилжин ирэгсэд болон улс хоорондын зорчигчдын тоо хурдацтай нэмэгдэж байгаа, хөрш зэргэлдээ ОХУ болон Хятад улсуудад ХДХВ-ийн халдварт сүүлийн жилүүдэд хурдацтай тархаж байгаа зэрэг хүчин зүйлүүдийг хамааруулж үздэг.

Хэрэгжих хууль эрх зүйн орчин

ХДХВ/ДОХ –той тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх асуудал нь Нийгмийн эрүүл мэндийн талаар төрөөс баримтлах бодлого, ДОХ-той тэмцэх үндэсний хөтөлбөр (), “ХДХВ/ДОХ-оос сэргийлэх “тухай хууль (2004 он), НҮЭМ-ийн үндэсний хөтөлбөр зэрэг эрх зүйн болон бодлогын баримт бичигт тусгагдсан.³

Зорилт 9

2015 онд гэхэд сүрьеэ өвчний тархалтыг зогсоож, бууруулж эхлэх

Үзүүлэлт	1990	2000	2004	2015
Сүрьеэ өвчний тархалт (100 000 хүн амд)	79	61	90	40
Сүрьеэ өвчний нас баралтын түвшин (100 000 хүн амд)	5	3.2	2.94	-
ДОТС-ын хүрээнд илрүүлж, эмчилсэн сүрьеэгийн тохиолдлын хувь	-	100/80	100/83.8	-

Зураг 2.3 Сүрьеэгийн бүрэн эдгэрэлтийн хувь, нас баралтын түвшин 100000 хүн амд 1993-2004

Өнөөгийн байдал

Монгол улс ДЭМБ-ын Номхон далайн баруун эргийн бүсийн сүрьеэгийн өвчлөл өндөр зэрэглэлтэй 5 оронд багтдаг. Сүрьеэгийн өвчлөлийн тархалт 1990 онд 100 000 хүн амд 79 байсан бол 2000 онд 2004 онд болж нэмэгдсэн байна. Монгол улс 1995 оноос Сүрьеэтэй тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд оношилгоо эмчилгээний олон улсын стандарт (ДОТС)-ыг нэвтрүүлж, амжилтай хэрэгжүүлж байна. Үүний үр дүнд ДОТС-ын хамралт 1995 онд 6,5 хувь байсан бол 2004 онд 100 хувь болж өссөн байна.

Хэрэгжих хууль эрх зүйн орчин

Нийгмийн эрүүл мэндийн талаар төрөөс баримтлах бодлого болон Сүрьеэтэй тэмцэх үндэсний хөтөлбөрт эмчилгээ, оношилгооны шинэ стратегийг тусгасан. Холбогдох хуулийн дагуу сүрьеэгээс сэргийлэх, оношлох, эмчлэхтэй холбоотой эмнэлгийн тусламж үйлчилгээтэй холбоотой даатгал, зардлыг төрөөс хариуцдаг.³

БҮЛЭГ III

ЭХ ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД

3.1 Эхийн эрүүл мэнд

2004 онд :

- Эхийн эндэгдлийг бууруулах 2001-2004 оны стратеги төлөвлөгөөг амжилттай хэрэгжүүлж, эхийн эндэгдлийг бууруулах 2005-2010 оны стратегийг баталлаа
- 2004-2008 онд хэрэгжүүлэх Монгол Улсын Засгийн Газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрт эх нялхсын эрүүл мэндэд онцгой анхаарч, мянганы хөгжлийн зорилтод нийцүүлэн эх хүүхдийн/ нярайн/ эндэгдлийг бууруулна гэж заасан байна.
- Сүүлийн 10 гаруй жилийн турш монгол улсад эхийн эндэглийн түвшин тогтвортой буурахгүй 100 000 амьд төрөлтөнд дунджаар 177 эндэгдэл ногдож байсан бол 2003 онд 109.5 болсон нь сүүлийн 10 жилд хамгийн бага түвшинд хүрч, 2004 онд анх удаа эхийн эндэгдлийн түвшин 2 оронтой тоонд шилжин буурсан үзүүлэлт гарсан.

Зураг 3.1 Эхийн эндэгдэл 100000 амьд төрөлтөнд /1994-2004/

3.1.1 Жирэмсний үеийн буюу төрөхийн өмнөх үеийн эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээ

Жирэмсэн эмэгтэйд үзүүлэх төрөхийн өмнөх эрүүл мэндийн тусlamж үйлчилгээнд дараах үйл ажиллагаануудыг хамруулан ойлгодог. Үүнд:

- Жирэмсний эрт илрүүлж, жирэмсний хугацаанд 6 ба түүнээс дээш удаа эмчийн хяналтанд авах
- Жирэмсэн эхчүүдийг цусны өрөнхий шинжилгээ, БЗДХ-ыг илрүүлэх шинжилгээнд бүрэн хамруулах
- Жирэмслэлт, төрөлтийн хүндрэлээс сэргийлэх, тэдгээрийг эрт илрүүлэх, цаг алдалгүй эмчлэх
- Жирэмсэн эхчүүдийг амин дэм болон бичил элемэнтээр хангах
- Эхчүүдийн амрах байрны үйлчилгээг сайжруулах

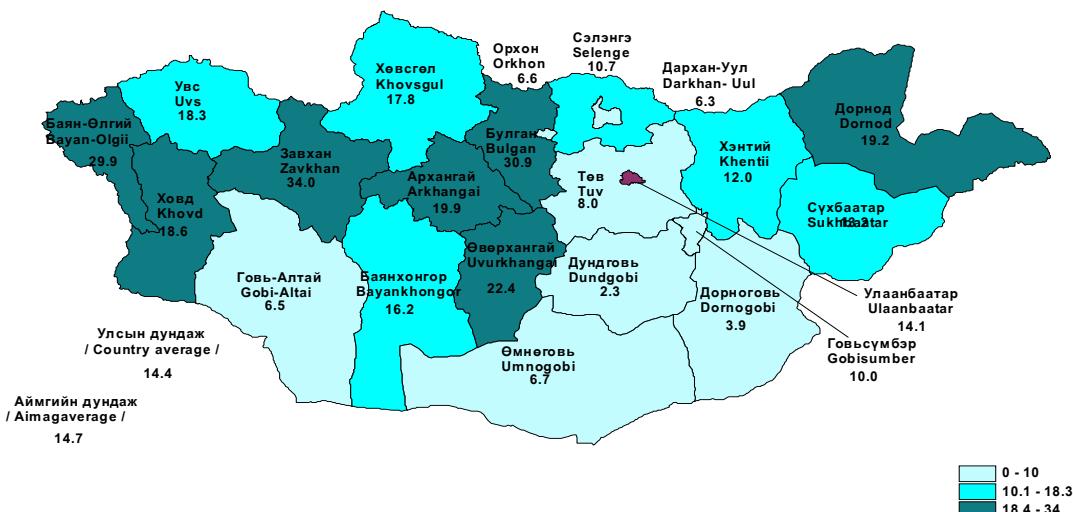
Жирэмсэн эмэгтэйчүүд жирэмсний эрт үеийн болон байнгын хяналтанд орох нь хавсарсан өвчлөлийг оношлох, эмчлэх улмаар жирэмсний болон төрөх үеийн хүндрэлийг бууруулахад чухал ач холбогдолтой юм.

2004 оны байдлаар нийт жирэмсэн эхчүүдийн 77.6 хувь нь жирэмсний эрт үедээ хяналтад хамрагдсан байна. Хот, хөдөөгөөр авч үзэхэд хотод төрсөн эхчүүдийн 67.4 хувь нь, хөдөө төрсөн эхчүүдийн 83.1 хувь нь жирэмсний эрт үеийн хяналтанд хамрагдсан байна. Улаанбаатар хотод жирэмсний хяналтад хамрагдсан болон жирэмсний эхний 3

сартайдаа хяналтанд авсан хувь аймгийн дундажаас бага байгаа нь хүн амын шилжих хөдөлгөөн ихэссэнтэй холбоотой юм.

Шинээр хяналтанд авсан нийт жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн 81,4 хувь нь цусны ерөнхий шинжилгээнд хамрагдснаас 14.4 хувь нь цус багадалтай гэсэн үзүүлэлттэй байна. Энэ нь өнгөрсөн онтой харьцуулахад 6.2 пунктээр буурсан байна.

Зураг 3.2 Цус багадалтай жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн хувь, 2004 он

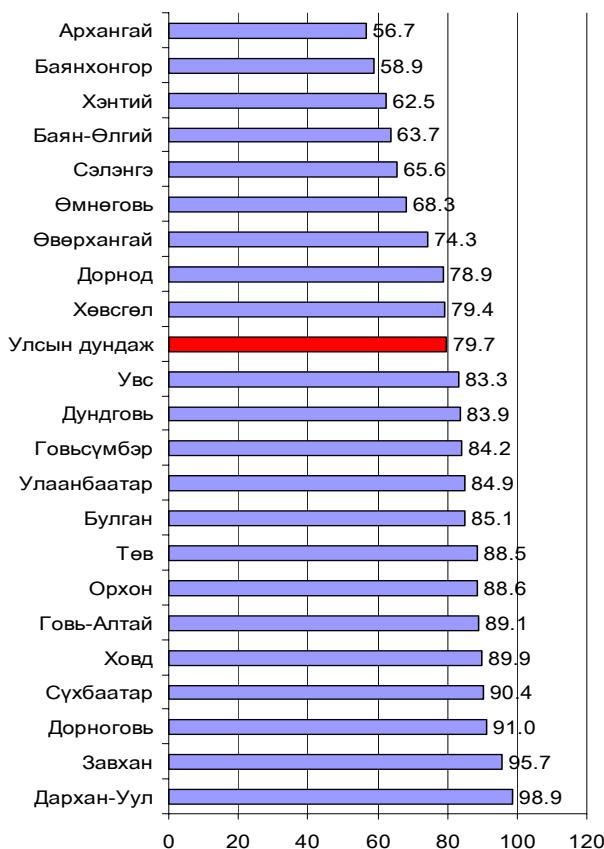

Энэ онд жирэмсэн эхчүүдийн 61.2 хувь нь тэмбүү илрүүлэх ийлдэс судлалын шинжилгээ хийлгэснээс 1.13 хувьд нь тэмбүүгийн өвчлөл илэрсэн ба энэ үзүүлэлт нь Дорнод, Дархан-Уул, Орхон, Өвөрхангай, Сэлэнгэ, Хөвсгөл, Улаанбаатар хотод өндөр байна. Нийт жирэмсэн эхчүүдийн 4.4 хувь нь рентгений шинжилгээнд хамрагдснаас идэвхитэй сүрьеэгийн 119 тохиолдол илэрснээс 89.0 хувь нь Улаанбаатар хотод байна.

2004 онд эхчүүдийн амрах байр улсын хэмжээнд 333 ажиллаж байгаагаас 311 нь сумын төвд, 21 нь аймгийн төвд, 1 нь бусад газарт ажиллаж байна. Эдгээр байрны 115 нь зориулалтын байранд байгаа ба 218 нь эмнэлэг дотор байрлаж байна. Эхчүүдийн амрах байрны дундаж ор хоног 9.06 байна.

Жирэмсэн эхчүүд эмчид эрт үзүүлж төртлөө байнга хяналтанд байх нь жирэмслэлт, төрөлтийн хүндрэлээс сэргийлэхэд онцгой ач холбогдолтой

Зураг 3.3 Жирэмсэн байхдаа 6 ба түүнээс дээш удаа хяналтанд хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн хувь, 2004 он

байдаг учраас хэвийн явцтай жирэмснийг жирэмсний хугацаанд 6 удаа үзэхээр заасан бөгөөд энэ үзүүлэлтийг 2003 оноос эрүүл мэндийн салбарын хэмжээний үзүүлэлтэнд тооцож байгаа билээ. 2004 оны байдлаар жирэмсэн байх үедээ 6 ба түүнээс дээш удаа хяналтанд хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь 79.7, хяналтанд ороогүй эмэгтэйчүүдийн хувь 1.2 байна.

Архангай, Баянхонгор, Хэнтий, Баян-Өлгий, Сэлэнгэ, Өмнөговь, Өвөрхангай зэрэг аймагт төрсөн эхчүүдийн 6 ба түүнээс дээш удаа хяналтанд хамрагдсан хувь улсын дундажаас бага байна.

3.1.2 Төрөлт, төрөх үеийн эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээ

2004 оны байдлаар улсын хэмжээнд нийт 44591 эх төрсөн нь 2003 онтой харьцуулахад төрөлт Баянхонгор, Дорноговь, Дорнод, Орхон, Өвөрхангай, Өмнөговь, Улаанбаатар хотод нэмэгдэж бусад аймгуудад буурчээ.

Төрж байгаа эхчүүдийн 36.9 хувь нь УБ хотод, 39.7 хувь нь аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт, 25.1 хувь нь сумын болон сум дундын эмнэлэгт, 0.8 хувь нь гэртээ төрсөн байна. 2000 онтой харьцуулахад гэрийн төрөлт 1.3 дахин буурсан нь эмнэлгийн хяналтанд төрөх хувь нэмэгдснийг харуулж байна. Эмнэлгийн тусlamжгүй төрөлт хотод 34, хөдөөд 110 тохиодол бүртгэгдсэн нь ба 2000 онтой харьцуулахад нийт төрөлтөнд эмнэлгийн тусlamжгүй төрөлтийн эзлэх хувь 1.2 дахин буурчээ.

Хүс нэгт 3.1 Төрөлтийн тоо, эмнэлгийн байгууллагын төрлөөр, 2004 он

Аймаг хот	Нийт төрөлт	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	Үүнээс сумын эхчүүд /хувь/	Сумын эмнэлэгт	Гэртээ	Бага эмчийн салбарт	Хувийн эмнэлэгт
Архангай	1546	716	54.3	824	6	0	0
Баян-Өлгий	2768	1271	48.8	1495	2	0	0
Баянхонгор	1592	953	54.8	626	5	0	8
Булган	691	401	79.8	282	5	3	0
Говь-Алтай	1138	497	43.7	624	10	7	0
Говьсүмбэр	234	232	7.3	2	2	0	0
Дархан-Уул	1383	1276	5.7	87	21	0	0
Дорноговь	907	616	48.4	285	6	0	0
Дорнот	1403	1225	37.1	172	2	0	0
Дундговь	816	511	57.5	302	3	0	0
Завхан	1316	715	36.6	601	0	0	0
Орхон	1318	1280	2	25	13	0	0
Өвөрхангай	2170	1325	59.8	819	6	3	17
Өмнөговь	933	636	63.1	293	4	0	0
Сүхбаатар	935	585	67.4	346	4	0	0
Сэлэнгэ	1263	835	38.4	418	10	0	0
Төв	736	351	30.5	385	0	0	0
Увс	1828	809	40.8	980	5	34	0
Ховд	1926	1009	44	899	18	0	0
Хөвсгөл	2201	1085	45.2	1110	1	5	0
Хэнтий	1190	584	50.2	593	11	3	0
Аймгийн дүн	28294	16912	41.8	11168	134	55	25
Улаанбаатар	16297	799	10	14	210	0	197
Улсын дүн	44591	17711	40.3	11182	344	55	222

Нийт төрсөн эхчүүдийн 7.4 хувь нь 20-иос доош насны, 83.1 хувь нь 20-34 настай, 9.5 хувь нь 35-аас дээш настай байна. НҮЭМ-ийн 1998 оны судалгаагаар 15-19 насны охидын 9 хувь нь хүүхэд төрүүлж байсан бол 2003 онд 7 хувь болж буурчээ. 1998 онд хүүхэд төрүүлсэн өсвөр насны охидын хувь хотод 5.7, хөдөөд 12.9 байснаа 2003 онд хотод 4.6, хөдөөд 11.6 болсон байна.

Эрүүл мэндийн статистикийн мэдээгээр 2004 оны байдлаар 20-иос доош насны охидын жирэмслэлтийн эзлэх хувь нийт жирэмсэнд 7.0 хувь, төрөлтийн эзлэх хувь нийт төрөлтөнд 7.4 хувь байгаа бөгөөд Улаанбаатар хотод хөдөөтэй харьцуулахад бага зэрэг өндөр байна.

Нийт төрсөн эмэгтэйчүүдийн 25.6 хувь нь жирэмсэн байх үедээ ямар нэгэн хавсарсан өвчинеэр өвдсөн байна. Үүнээс 45.5 хувь нь шээс бэлгэсийн тогтолцооны өвчин, 12.3 хувь нь цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчтэй байна.

Жирэмслэлт, төрөлт, төрсний дараах үеийн хүндрэлийн нийт 21808 тохиолдол бүртгэгдснээс 38.1 хувийг жирэмсэн үеийн, 46.4 хувийг төрөх үеийн хүндрэл, 2.9 хувийг төрсний дараах үеийн хүндрэл, 12.5 хувийг жирэмсэн төрөхөөс үл хамаарах өвчин тус тус эзэлж байна.

Улсын хэмжээнд амьд төрсөн 44521 хүүхдийн 4.1 хувь нь 2500 граммаас доош жинтэй төржээ. Энэ үзүүлэлт нь Улаанбаатар хот, төвийн болон хангай.govийн бус нутгуудад өндөр байна. Амьгүй төрөлт баруун бүсэд улсын болон аймгийн дундаж үзүүлэлтээс өндөр байна. Амьгүй төрөлтөнд эрэгтэй хүүхдийн эзлэх хувь ихэнхи бус нутагт өндөр байна. Төрөх үеийн хүйсийн харьцаа 103.9 байна. Амьд төрсөн хүүхдээс 786 хоёр ихэр, 14 гурав ихэр байна.

Хүснэгт 3.2 Төрсөн хүүхдийн мэдээ, бүсээр, 2004 он

Бүсээр	Төрсөн хүүхэд			Нийт төрөлтөд		Амьгүй төрөлтэд эрэгтэй хүүхдийн эзлэх
	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Хүйсийн харьцаа	2500 граммаас доош жинтэй хүүхдийн эзлэх хувь	Амьгүй төрөлтийн эзлэх хувь	
Баруун бус	4342	4497	96.6	3.3	2.3	54.2
Төвийн бус	3910	8681	106.2	4	0.9	61.1
Хангай,.govийн бус	4272	3935	108.6	3.7	0.8	55.9
Зүүн бус	1818	1716	105.9	2.8	0.8	40
Аймгийн дүн	14342	13829	103.7	3.5	1.3	54.7
Улаанбаатар	8344	8006	104.2	5.1	0.7	46.8
Улсын дүн	22686	21835	103.9	4.1	1.1	52.9

3.1.3 Төрсний дараах үеийн тусламж үйлчилгээ

Төрсний дараах үеийн зөвөлгөө өгөх үйлчилгээ нь заруу эхчүүдэд хүүхдээ асрах, хөхөөр хооллох, гэр бүл төлөвлөлтийн чиглэлээр хамардаг.

НҮЭМ- 2003 судалгааны үр дүнд сүүлийн 5 жилд хүүхэд төрүүлсэн эхчүүдийн 62 хувь нь хамгийн сүүлчийн хүүхдээ төрүүлснээс хойш 42 хоногийн дотор эмчээс зөвөлгөө авсан. Эдгээр эмэгтэйчүүдийн 60 хувь нь хөхөөр хооллолт, 59 хувь нь нярайн асаргаа, 37 хувь нь гэр бүл төлөвлөлт, 32 хувь нь БЗДХ гэсэн чиглэлээр зөвөлгөө авчээ.

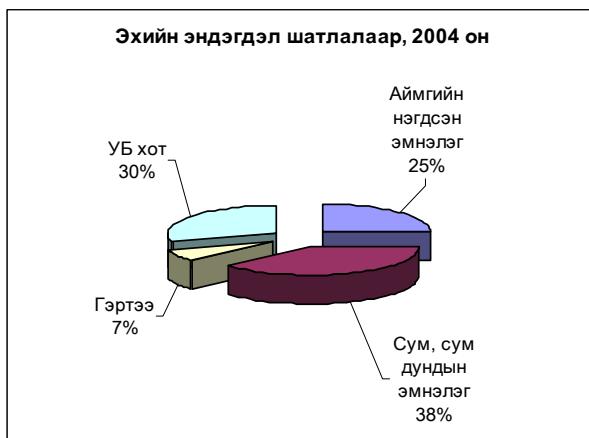
2004 онд 1 хүртэлх насны хүүхдийн идэвхтэй хяналтын хувь 98.0, 5 хүртэлх насны хүүхдийн идэвхтэй хяналтын хувь 89,5 байна. Энэ үзүүлэлт нь сүүлийн 5 жилд нэмэгдсэн нь эх, хүүхдэд үзүүлж буй тусламж үйлчилгээний хүртээмж сайжирч байгааг харуулж байна.

3.1.4 Эхийн эндэгдэл

Монгол улс эхийн эндэгдэл өндөртэй орны тоонд багтсаар байгаа бөгөөд сүүлийн жилүүдэд эхийн эндэгдэлийг туштай бууруулах ажлыг эрчимтэй явуулсны үр дүнд 100000 амьд төрөлтөнд 158.5 байсан эхийн эндэгдэл 2004 онд 98.8 болж 59.7 пунктээр буурлаа.

2004 онд 44 эх эндсэнээс Говь-Алтай, Говьсүмбэр, Дорноговь, Дорнод, Завхан, Орхон, Увс, Өмнөговь зэрэг аймагт эхийн эндэгдэл гараагүй байна. Эндсэн эхчүүдийн 27.3 хувийг 35-аас дээш насны, 72.7 хувийг 20-34 насны эмэгтэйчүүд эзэлж байна. Байршилаар авч үзэхэд нийт эндсэн эхчүүдийн 2/3-аас илүү хувь нь хөдөөд байна.

Зураг 3.4 Эхийн эндэгдэл, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний шатлалаар

Эхийн эндэгдлийн шалтгаанд жирэмсэн үеийн хүндрэл 22.7 хувь, төрөх үеийн хүндрэл 25.0 хувь, төрсний дараах үеийн хүндрэл 6.8 хувь, жирэмсэн төрөхөөс үл хамаарах өвчин 45.5 хувь эзэлж байна. Эндсэн эхчүүдийн 38.6 хувь нь малчин, 45.5 хувь нь гэрийн ажилтай эхчүүд байгаа нь анхаарал татаж байна.

3.1.5 Үр хөндөлт

Монгол улсад хүн амын НҮЭМ-ийн нэг тулгамдаж байгаа асуудал бол үр хөндөлтийн түвшин буурахгүй байхын зэрэгцээ үр хөндөлтийн тоо бодитойгоор мэдээлэгдэхгүй байгаа явдал юм. НҮЭМ-2003 судалгааны үр дүнгээр судалгааны өмнөх 5 жилийн хугацаанд үр хөндөлт 1000 амьд төрөлтөнд 214, нөхөн үргижүйн насны 1 эмэгтэйд 0.7 байлаа. Эрүүл мэндийн 2004 оны статистикаар 1000 амьд төрөлтөнд 200, нөхөн үргижүйн насны 1000 эмэгтэйд 12 үр хөндөлт тус тус ногдох байна. Эрт үеийн үр хөндөлтийн хувь 93.8 байна.

Насны булгээр авч үзэхэд нийт үр хөндөлтийн 7.6 хувийг 20-иос доош насны, 65.6 хувийг 30-34 насны, 26.7 хувийг 35 дээш насны эмэгтэйчүүд тус тус эзэлж байна.

3.1.6 Жирэмслэлтээс сэргийлэх орчин үеийн арга хэрэглээ /ЖСА/

Монгол улсын хүн амын дунд жирэмслэлтээс хамгаалах хэрэгслийн талаарх мэдлэг, хэрэглээ өсч байгаа нь эмэгтэйчүүд болон хосуудад төрүүлэх хүүхдийн тоо, төрөлт хоорондын хугацааг зохицуулах боломжуудыг нэмэгдүүлж, хууль бус үр хөндөлтийг бууруулах нэг арга зам болж байна. НҮЭМ-ийн 1998 оны судалгаагаар орчин үеийн ЖСА-ын хэрэглээ 33 хувиас 2003 онд 45 хувь болтлоо ессөн байна. Эрүүл мэндийн статистик мэдээгээр орчин үеийн ЖСА-ын хэрэглээний түвшин 2001 онд 41.86 хувьтай байсан бол 2004 онд 51.5 болж ессөн байгаа зэрэг нь Монголд НҮЭМ-ийн хүртээмж, чанар сайжирч байгаагийн бодит илрэл мөн.

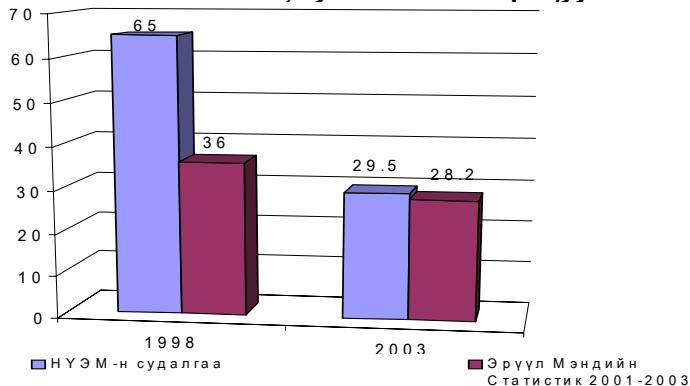
НҮЭМ-ийн 2003 оны судалгаагаар өсвөр насны эмэгтэйчүүдийн дөнгөж 4 хувь нь жирэмслэхээс сэргийлэх ямар нэг орчин үеийн арга хэрэглэж байгаа нь өсвөр насны охидын дунд хүсээгүй жирэмслэлт, үр хөндөлтийн түвшин буурахгүй байгаагийн шалтгаан болж байна.

3.2 Хүүхэд, өсвөр үеийнхний өвчлөл эндэгдэл

Монгол улсын төрөөс хүн амын хөгжлийн талаар баримтлах бодлогод 2015 он гэхэд нялхсын эндэгдлийг 2000 оны түвшнээс 1/3-ээр бууруулна хэмээн тодорхойлсон байдаг. Хүн амын эрүүл мэндийг сайжруулах талаар хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээний үр дүнг илтгэх үзүүлэлтүүд болох нялхсын болон 5 хүртлэх насны хүүхдийн эндэгдэл нь сүүлийн 10-15 жилд тогтвортой буурах хандлагатай байна.

2003 оны НҮЭМ-ийн судалгааны үр дүн болон 2001-2003 оны эрүүл мэндийн статистик мэдээлэлд үндэслэн тооцсон нялхсын эндэгдлийн түвшин ойролцоо гарсан байна.

Зураг 3.5 Нялхсын эндэгдэл, судалгаатай харьцуулсан байдал /1998 он, 2003 он/

2004 оны байдлаар 1000 амьд төрөлтөд ногдох 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин 29.1 байгаа нь өнгөрсөн онтой харьцуулахад 2.2 пунктээр, нялхсын эндэгдлийн түвшин 22.8 байгаа нь 0.7 пунктээр тус тус буурчээ.

Амьгүй төрөлтийн түвшинг өмнөх 5 жилийн дундажтай харьцуулахад 1.3 пунктээр буурсан хэдий ч перинатал эндэгдэл 1.2, нярайн нас баралт 2.2 пунктээр тус тус нэмэгдсэн байна.

Хүснэгт 3.3 Нялхас болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн нас баралт шалтгаанаар, байршилаар

	1 хүртэлх насны		5 хүртэлх насны	
	Хот	Хөдөө	Хот	Хөдөө
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	15.21	33.92	19.03	34.22
Хоол шингээх эрхтний өвчин	5.15	6.37	7.4	8.13
Төрөх тойрны /перинатал/ үед үүсэх оёг	57.99	39.33	47.57	29.98
Төрөлхийн гажиг хэв гажил, өнгөт цогцын гажуудал	11.6	7.17	9.73	6.55
Бэртэл, хордлого ба бусад гадны шалтгааны үр дагавар	3.09	6.21	8.25	10.56
Бусад	6.96	7.01	8.03	10.56
Бүгд	100	100	100	100

Тэргүүлэх шалтгаан	Тэргүүлэх шалтгаан
Хоёр дахь шалтгаан	Хоёр дахь шалтгаан
Гуравдугаар шалтгаан	Гуравдугаар шалтгаан

1 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн шалтгаанд төрөх тойрны (перинаталь) үед үүсэх оёг 46.5, амьсгалын эрхтний өвчин 27.1, төрөлхийн хэв гажиг, хэв гажил өнгөт цогцын гажуудал 8.9 хувиар эхний 3 байр эзэлж байна. Өмнөх онуудад хоол шингээх эрхтний өвчин нялхсын эндэгдлийн шалтгаанд 3-р байранд байснаа энэ онд 4-р байранд оржээ. Энэ нь ХӨЦМ төсөл болон хүүхдийн амьсгалын замын халдварт, суулгалт өвчинтэй тэмцэх хөтөлбөрүүд амжилттай хэрэгжснээр хүүхдийн өвчлөл эндэгдэл тууштай буурч байгаагийн үр нөлөө юм. Байршилаар авч үзэхэд 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн шалтгаанаар хотод төрөх тойрны /перинатал/ үед үүсэх зарим оёгийн өвчлөл тэргүүлж байхад, хөдөөд амьсгалын тогтолцооны өвчин тэргүүлж байна.

5 хүртэлх насны хүүхдийн нас баралтыг бууруулах үндэсний зорилтод 2001 оны 40.8-ыг 2005 онд 37 болгохоор заажээ. Сүүлийн жилүүдэд 5 хүртэлх насны хүүхдийн нас баралт тууштай буурч байгаа ба энэ онд 1000 амьд төрөлтөнд 29.1 байна. 5 хүртэлх хүүхдийн эндэгдлийн шалтгаанд төрөх тойрны үед үүсэх оёг 36.4 хувь, амьсгалын эрхтний өвчин 29.2, бэртэл, хордлого ба бусад зарим гадны шалтгаантай үр дагавар 9.7 хувь тус тус эзэлж байна.

Түүнчлэн нялхас болон хүүхдийн өвчлөлийн шалтгааныг байршилаар авч үзэхэд харилцан адилгүй байна.

Хүснэгт 3.4 Нялхас болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн өвчлөл шалтгаанаар, байршилаар 2004 он

	0-1 насны		1-4 насны	
	Хот	Хөдөө	Хот	Хөдөө
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	49.24	69.98	46.41	67.32
Хоол шингээх эрхтний өвчин	13.17	11.37	11.23	12.45
Төрөх тойрны /перинатал/ үед үүсэх оёг	8.41	1.33	-----	---
Бэртэл, хордлого ба бусад зарим гадны шалтгааны үр дагавар	3.4	0.9	12.87	2.4
Халдварт ба шимэгчт зарим өвчин	2.31	0.3	6.63	3.4
Чих ба хөхөнцрийн өвчин	2.9	5.93	1.97	2.6

	Тэргүүлэх шалтгаан		Тэргүүлэх шалтгаан
	Хоёр дахь шалтгаан		Хоёр дахь шалтгаан
	Гуравдугаар шалтгаан		Гуравдугаар шалтгаан

Өсвөр насны хүүхдийн өвчлөлд амьсгалын болон хоол боловсруулах эрхтэн, шээс – бэлгэсийн тогтолцооны эмгэгүүд, осол гэмтэл, хордлогын шалтгаантай өвчин илүүтэй тохиолдож байна.

Хүснэгт 3.5 Хүүхэд өсвөр үеийнхний өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, насны бүлгээр, 2004 он

	1-4 нас	5-9 нас	10-14 нас	15-19 нас
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	271.5	103.2	94.1	65.9
Хоол шингээх эрхтний өвчин	54.3	51.3	60.5	63
Халдварт ба шимэгчт зарим өвчин	20.3	13.2	8.2	12.42
Чих ба хөхөнцрийн өвчин	13.7	10.9	11.9	10.2
Шээс бэлгэсийн тогтолцооны өвчин	8.9	12.4	23.7	42.9
Бэртэл, хордлого ба бусад зарим гадны шалтгааны үр дагавар	26.7	21	25.2	32.1

	Тэргүүлэх шалтгаан
	Хоёрдугаар шалтгаан
	Гуравдугаар шалтгаан

БҮЛЭГ IV

ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Монгол улсын эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээ 3 шатлалт тогтолцоотой бөгөөд эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээний талаар баримтлах үндсэн зарчим нь үйлчилгээг хүн бүрт жигд, хүртээмжтэй, чанартай үзүүлэх явдал юм.

2004 оны байдлаар клиникийн болон төрөлжсөн нарийн мэргэжлийн эмнэлэг-17, бүсийн оношилгоо эмчилгээ төв-3, аймгийн нэгдсэн эмнэлэг болон хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг 22, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг-12, сумын эмнэлэг –230, сум дундын эмнэлэг-31, өрхийн эмнэлэг- 230, хувийн эмнэлэг-577, эм ханган нийлүүлэх байгууллага-117, эмийн үйлдвэр-37, эмийн эргэлтийн сан-223, хувийн эмийн сан- 547 болон бусад эрүүл мэндийн байгууллагуудыг оруулаад нийт 2237 эрүүл мэндийн байгууллага үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

Хүснэгт 4.1 Эмнэлгийн байгууллагууд тусlamж үйлчилгээний шатлалаар

Аймгийн нэр	Сум, дүүртийн тоо	Бага эмчийн ортой салбар/ Их эмчийн ортой салбар	Сумын эмнэлэг/ Сум дундын эмнэлэг	Аймгийн дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг/ Хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг	Өрхийн эмнэлэг	Хувийн ортой эмнэлэг	Хувийн үүдэн эмнэлэг
Архангай	19	0	17/2	1	4	3	2
Баян-Өлгий	14	0	12/2	1	5	1	2
Баянхонгор	20	0	18/2	1	5	6	12
Булган	16	5/1	14/2	1	3	4	1
Говь-Алтай	18	1	15/2	1	4	2	2
Говь-Сүмбэр	3	0	2/0	1	1	0	1
Дархан-Уул	4	0	3/0	1	10	9	16
Дорноговь	14	0	14/1	1	3	3	12
Дорнод	14	0	19/3	0	6	0	5
Дундговь	15	0	14/1	1/1	3	2	4
Завхан	24	0	19/3	1	7	2	2
Орхон	2	0/1	1/0	1	15	6	24
Өвөрхангай	19	1	16/1	0/1	7	2	8
Өмнөговь	15	0	13/1	1	3	1	3
Сүхбаатар	13	0	11/1	1	3	3	2
Сэлэнгэ	17	0	19/1	1/1	12	6	9
Төв	27	0/1	26/0	1	4	3	3
Увс	19	1	17/1	1	5	3	2
Ховд	7	0	14/2	0	6	4	10
Хөвсгөл	24	1	19/4	1	5	8	2
Хэнтий	17	2	17/2	1/1	3	2	6
Улаанбаатар	9	0	5/0	12/0	116	73	306
Бүгд	340	11/3	296/31	18/16	230	143	434

Эх сурвалж : Сумын тоог ҮСГ-ын мэдээллээс авч нэгтгэв.

2004 онд 10000 хүн амд ногдох эмнэлгийн орны тоо 72.9 болж 2003 оноос багассан боловч нийт орны тоонд хувийн эмнэлгийн орны эзлэх хувь 9.5 байсан бол 10.0 хувь болж, хэвтэн эмчлүүлэгчдийн 9.1 хувь хувийн эмнэлэгт ногдож байсан нь 10.4 хувь болж тус тус нэмэгдсэн байна.

Хүснэгт 4.2 Эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээний зарим үзүүлэлтүүд шатлааар

Үзүүлэлтүүд	Тоо	Орны тоо	Хэвтэн эмчлүүлэгчид	Амбулаторын үзлэгийн тоо
Анхдагч шатлалын эмнэлгүүд	571	4579	152022	7712980
Сумын эмнэлэг	296	3866	129126	2227062
Сум дундын эмнэлэг	31	713	22896	355071
Өрхийн эмнэлэг	230	-		5130847
Хоёрдогч шатлалын эмнэлгүүд	34	4644	136652	3388714
Хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг	4	282	8588	123563
Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	18	3089	82202	1614236
Дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг	12	1273	45862	1650915
Гуравдагч шатлалын эмнэлгүүд	20	5815	166044	1395239
Бүсийн оношилгоо, эмчилгээ төв	3	1635	55650	333372
Клиникийн болон төрөлжсөн нарийн мэргэжлийн эмнэлэг, төвүүд	17	4180	110394	1061867
Хувийн ортоj эмнэлгүүд	143	1839	58013	-
Хувийн үүдэн эмнэлгүүд	434	-	-	841856
Бусад эмнэлгүүд	45	1494	45490	535708
Нийт	1256	18371	558221	13874497

4.1 Эмнэлгийн анхдагч шатлалын тусlamж үйлчилгээ

Сумын болон сум дундын эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээ

1 сая 55 мянга гаруй хөдөөгийн хүн амд сумын болон сум дундын эмнэлгийн их эмч - 569, бага эмч -470, багийн бага эмч - 901, нийт 7018 ажиллагсад эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээг үзүүлж байна. Сумын эмнэлгийн амбулаторын үзлэгийн 43.4 хувийг урьдчилан сэргийлэх эзэлж нэг хүн жилд дунджаар 2.4 удаа сумын эмнэлгээр үйлчүүлсэн байна. Эмнэлгийн нийт орны дөрөвний нэг буюу 4579 ор сумын болон сум дундын эмнэлэгт ашиглагдаж, 152022 хүн хэвтэн эмчлүүлж, нэг өвчтөн дунджаар 8.3 хоног эмчлүүлсэн байна.

Өрхийн эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээ

Эрүүл мэндийн салбарын хөгжил хөтөлбөрийн хүрээнд өрхийн эмнэлгүүдийг Улаанбаатар хот болон бүх аймгийн төвүүдэд үе шаттайгаар байгуулж, 2002 он гэхэд өрхийн эмнэлгийн тогтолцоонд шилжсэн билээ. 2004 оны байдлаар 230 өрхийн эмнэлэг үйл ажиллагаа явуулж байгаагаас Улаанбаатар хотын 915.5 мянган хүн амд 116 өрхийн эмнэлэг, 21 аймгийн аймгийн төвүүдийн 550.9 мянган хүн амд 114 өрхийн эмнэлэг эмнэлгийн анхан шатны болон нийгмийн эрүүл мэндийн тусlamж үйлчилгээг үзүүлж байна. Өрхийн эмнэлэгт их эмч - 796, сувилагч, бага эмч -794 болон бусад эмнэлгийн ажилчид-435, нийт 2025 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн ажиллаж байна.

Хүснэгт 4.3 Ахдагч шатлалын эмнэлгүүдийн үйл ажиллагааны зарим үзүүлэлтүүд

Үзүүлэлтүүд	Сумын эмнэлэг	Сум дундын эмнэлэг	Өрхийн эмнэлэг
Нөөцийн болон хүртээмжийн үзүүлэлтүүд			
Нэг эмнэлгийн үйлчлэх хүрээний хүн ам	3100	4300	*
Эмчийн дундаж тоо	1.5	3.4	*
Нэг их эмчид ногдох хүн амын тоо	1997	1242	*
Эмнэлгийн орны тоо дундажаар	13	23	*
Нэг оронд ногдох хүн амын тоо	238	188	*
Үйл ажиллагааны үзүүлэлтүүд			
Жилд нэг эмчид ногдох үзлэгийн тоо	4830	3287	*
Дундаж ор хоног	8.3	8.4	*
Үр дүнгийн үзүүлэлтүүд			
Эмнэлэгт хэвтэлт (тоо)	29126	22896	*
Эмнэлэгт хэвтэлт (10000 хүн амд)			
Амбулаторын үзлэгийн тоо	7523.8	11453.9	
Амбулаторийн үзлэгт урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн хувь	43.4	39.5	22308
Жилд нэг иргэний үзүүлсэн удаа	2.4	2.6	34.2

4.2 Хоёрдогч шатлалын тусламж үйлчилгээ

2004 оны байдлаар хөдөө орон нутагт хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг-4, аймгийн нэгдсэн эмнэлэг -18, УБ хотод 12 дүүргийн эмнэлгийн их эмч - 799, сувилагч - 2661, бусад эмнэлгийн дунд мэргэжилтэн -1274, нийт 8217 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүд хөдөөгийн хүн амд, УБ хотын хүн амд хоёрдогч шатлалын буюу үндсэн нарийн мэргэжлийн тусламж үйлчилгээг үзүүлж байна.

Нийт эмнэлгийн орны гуравны нэг буюу 6279 ор, нийт хэвтэн эмчлүүлэгдийн 35 хувь буюу мөн гуравны нэг нь хоёрдогч шатлалын буюу аймаг, дүүргийн эмнэлэгт ногдож байна. Аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн 34 хувийг сумын болон сум дундын эмнэлгээс илгээсэн өвчтнүүд эзэлж байна.

/БОЭТөв үзүүлэлтүүд нэмэгдэж орсон /

Хүснэгт 4.4 Хоёрдогч шатлалын эмнэлгүүдийн үйл ажиллагааны зарим үзүүлэлтүүд

Үзүүлэлтүүд	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	Хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг	Дүүргийн эмнэлэг
Нөөцийн болон хүртээмжийн үзүүлэлтүүд			
Эмчийн дундаж тоо	51.4	13.7	52.7
Нэг их эмчид ногдох хүн амын тоо	-	-	-
Эмнэлгийн орны тоо дундажаар	224	70.5	106
Үйл ажиллагааны үзүүлэлтүүд			
Жилд нэг эмчид ногдох үзлэгийн тоо			
Дундаж ор хоног	9.7	9.0	9.6
Үр дүнгийн үзүүлэлтүүд			
Эмнэлэгт хэвтэлт (тоо)	6564	2147	3821
Эмнэлэгт хэвтэлт (10000 хүн амд)			
Хоног болоогүй нас баралт	92743	30890	137576
Амбулаторын үзлэгийн тоо	44.8	36.3	48.2
Амбулаторийн үзлэгт урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн хувь			
Жилд нэг иргэний үзүүлсэн удаа			

4.3 Гуравдагч шатлалын тусlamж үйлчилгээ

Гуравдагч шатлалын 17 клиникийн эмнэлэг болон төрөлжсөн төвүүдэд их эмч -1133, сувилагч - 1666 , бусад эмнэлгийн дунд мэргэжилтэн – 560 нийт 5295 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн ажиллаж байна. 2004 онд гуравдагч шатлалын эмнэлгүүдэд 110.4 хүн хэвтэн эмчлүүлснээс 36.2 мянган хүн буюу 15 хувь нь хөдөө орон нутгаас илгээсэн өвчтөн эзэлж байна.

Хүснэгт 4.4 Гуравдагч шатлалын эмнэлгүүдийн үйл ажиллагааны зарим үзүүлэлтүүд

Эмнэлгүүдийн нэр	Амбулаторын үзлэгийн тоо	Дундаж ор хоног	Хоног болоогүй нас баралт
Клиникийн I нэгдсэн эмнэлэг	156934	10.1	18
Клиникийн II нэгдсэн эмнэлэг	100892	10.9	21
Клиникийн III нэгдсэн эмнэлэг	147470	9.7	12
Эх нялхсын эрдэм шинжилгээний	130736	7.6	12.1
Гэмтэл согог сэргээн засах	54091	14.3	40
Арьсны өвчин судлалын төв	61711	11.9	-
Халдварт өвчин судлалын төв	120135	17.7	3.8
Хавдар судлалын төв	51451	12.8	5.2

Эмийн улсын бүртгэлийн тухай

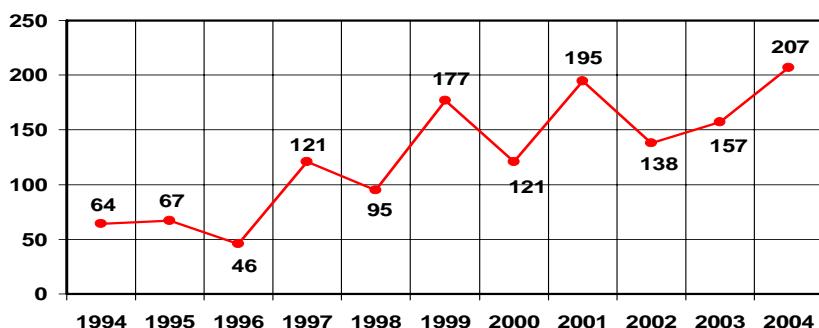
Эмийн зах зээлд төрийн бодлогыг хэрэгжүүлэх гол үндэс нь эмийн улсын бүртгэл болохыг дэлхийн улс орнууд нэгэнтэй хүлээн зөвшөөрсөн бөгөөд манай улсын эмийн талаар төрөөс баримтлах бодлогод “Эмийн улсын бүртгэлийн тогтолцоог боловсронгуй болгох замаар эмийн эмчилгээний идэвхи, аюулгүй байдал, чанарын баталгаажуулалтад тавих шаардлагыг өндөржүүлнэ” гэж заасан билээ.

Мөн “Эмийн тухай” Монгол улсын хуулийн 15.1-д “Эм үйлдвэрлэх, импортлох зөвшөөрөл бүхий байгууллагын үйлдвэрлэх, импортлох эм нь эмийн улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн байна” гэжээ.

Манай улс 1992 онд хуралдсан “Эмийн үндэсний бодлого” анхдугаар бага хурлаас иргэдийг аюулгүй, чанарын баталгаатай эмээр үйлчлэх бодлогыг дэвшигүүлэн түүнийг хэрэгжүүлэх зорилгоор 1994 оноос эмийг улсын бүртгэлд бүртгэж эхэлсэн билээ.

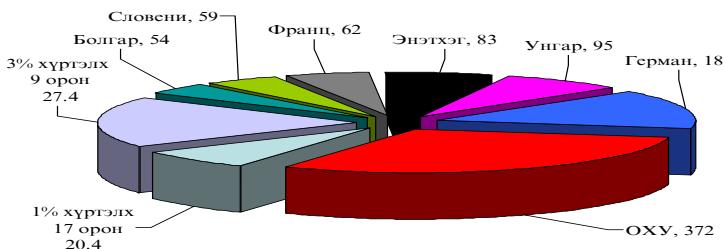
Эмийг улсын бүртгэлд бүртгэснээр аюулгүй, чанарын баталгаатай эм хэрэглэх орчин бүрдэх, дотоодын зах зээлд хуурамч, дуураймал эм нэвтрэх үүд хаалгыг хаах, тэдгээрийг илрүүлэх, эмийн зохистой хэрэглээг төлөвшүүлэх ач холбогдолтой.

Эмийн улсын бүртгэлд 2004 оны байдлаар 1234 нэрийн эм, 28 нэрийн эмийн түүхий эд бүртгэсний 2.6% нь эх орны үйлдвэрийн эм, 97.4% нь импортын эм байна.

Зураг 1. Улсын бүртгэлд хамрагдсан эм (1994-2004)

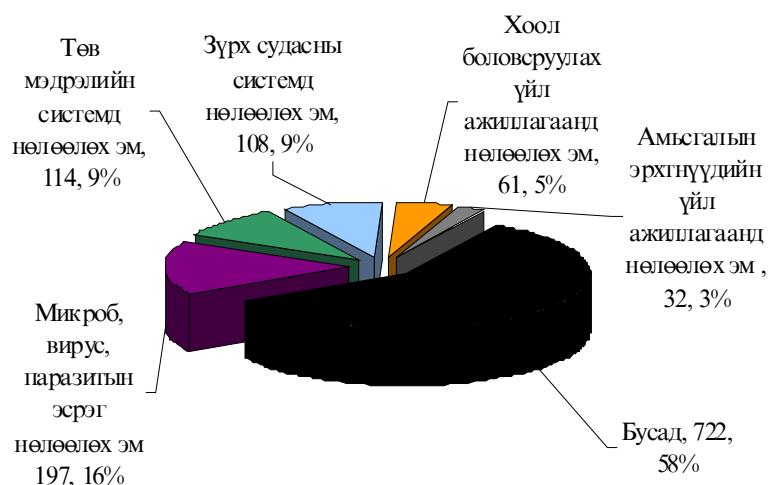
Эмийн улсын бүртгэлд 33 улсын 1234 эм бүртгэснээс ОХУ-ын эм 372 (30%), Герман улсын эм 185 (15%), Унгар улсын эм 95 (7.7%) байна /Зураг 2/.

Зураг 2. Улсын бүртгэлд хамрагдсан эм (улсаар)

Фармакологийн ангиллаар ангилахад микроб, вирус, паразитын эсрэг нөлөөлөх бэлдмэлүүд 197 (16%), төв мэдрэлийн системд нөлөөлөх эм 114 (9.2%), зүрх судасны системд нөлөөлөх эм 108 (8.8%), хоол боловсруулах үйл ажиллагаанд нөлөөлөх эм 61 (5%) амьсгалын эрхтнүүдийн үйл ажиллагаанд нөлөөлөх эм бэлдмэл 32 (2.6%), байна /Зураг 3/.

Зураг 3. Улсын бүртгэлд хамрагдсан эм (фармакологийн ангиллаар)

Цаашид зайлшгүй шаардлагатай эмийн үзэл баримтлалтай уялдуулан эмийн сонголтыг зөв хийх, зайлшгүй шаардлагатай болон улсын бүртгэлтэй эмийн талаархи эрүүл мэндийн байгууллага, ард иргэдийн мэдлэгийг нэмэгдүүлэх, эм бүртгэхэд улсын бүртгэлтэй болон бүртгэлгүй эмийн талаархи бодит судалгааг үндэслэх, эмийн бодит хэрэгцээ, зохистой хэрэглээний судалгааг тогтмол явуулж байх, эмийн бүртгэлийн дүрмээс гадна бүртгэлд баримтлах өрөнхий бодлоготой байх шаардлагатай байна.

Мэдээлэл бэлтгэсэн З. Зузаан

БҮЛЭГ V

ХАЛДВАРТ ӨВЧИН

2004 онд улсын хэмжээнд 25 төрлийн цочмог халдварт өвчний 31324 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн оноос 4443 тохиолдол буюу 10000 хүн амд 15.4%-р нэмэгдсэн боловч сүүлийн 5 жилийн дундажаас 5582 тохиолдлоор буюу 10000 хүн амд ногдох өвчлөл 27%-р буурсан байна.

Улсын хэмжээнд 2004 онд бүртгэгдсэн халдварт өвчний гаралтыг өнгөрсөн онтой харьцуулбал Улаанбаатар хот, Дархан-Уул, Дорнод, Дорноговь, Завхан, Орхон, Өмнөговь, Өвөрхангай, Сүхбаатар, Төв, Увс, Ховд аймагт нэмэгдсэн байна.

Нийт өвчлөлийн 53.3 хувь нь Улаанбаатар хотод бүртгэгдэж, 10000 хүн амд 191.9 тохиолдол байгаа нь улсын дундаж үзүүлэлтээс 10000 хүн ам тутамд 50.1 %-р өндөр байна. 2004 онд улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн халдваруудын өвчлөлийн байдлыг сүүлийн 5 жилийн дундаж өвчлөлтэй харьцуулбал нийт аймаг, Улаанбаатар хотод буурсан үзүүлэлттэй байна.

Сүрьеэ, тэмбүү, заг хүйтэн, улаанууд, цусан суулга, хоолны хордлогот халдвэр, балнад, вируст гепатит А, В, улаан эсэргэнэ, хамуу, боом, ёлом, улаанууд, нярайн үжил, мөөгөнцөртөх, халдварын гаралт өнгөрсөн оноос нэмэгдсэн байна.

Сүрьеэ, цусан суулга, балнад, хоолны хордлогот халдвэр, боом, тэмбүү, трихомионаз, заг хүйтэн, салхинцэцэг, хамуу, мөөгөнцөрдөх, хачигт энцефалит өвчний 10000 хүн амд бүртгэгдсэн тохиолдол сүүлийн 5 жилийн дундажаас өндөр байна.

5.1 Гэдэсний халдвэр

Гэдэсний халдварт 6 өвчин буюу вируст гепатит А, балнад, цусан суулга, сальмонеллээз, хоолны хордлогот халдвэр, халдварын гаралтай суулгалт өвчний нийт 7938 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт халдварт өвчний 25.3 хувийг эзэлж, өмнөх оноос 1705 тохиолдлоор буюу 14.1 %-р нэмэгдсэн үзүүлэлттэй байна.

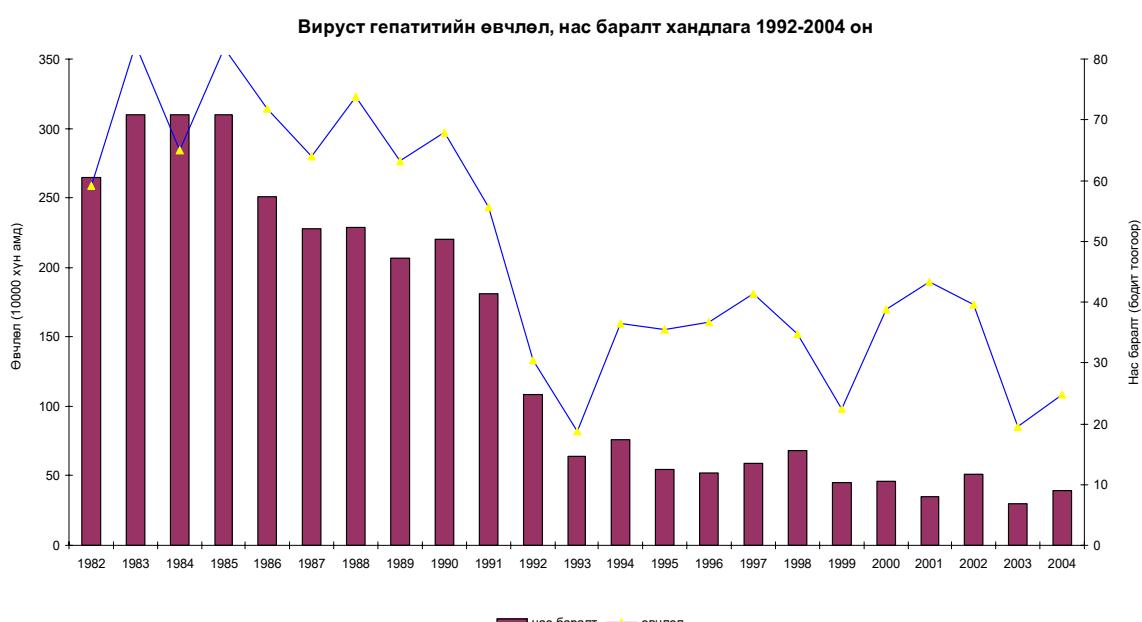
Вируст гепатит

Нийт халдварт өвчний 19.7 % -ийг эзэлж, 6164 тохиолдол бүртгэгдэн, 10000 хүн амд 24.8 өвчлөл оногдож байгаа нь өмнөх оноос 5%-р нэмэгдсэн байна.

- Вируст гепатит А нь гэдэсний халдварт өвчний (ГХӨ) дотор 65.9 хувийг эзэлж байна. Вируст гепатит А нь өмнөх оноос 1277 тохиолдол буюу 4.7 %-р, вируст гепатит В - 62 тохиолдол, вируст гепатит - С 15 тохиолдолоор тус тус нэмэгдсэн байна.
- Нийт вируст гепатит Говь-Алтай, Дорнод, Дундговь, Завхан, Орхон, Өвөрхангай, Төв, Увс, Ховд, Хөвсгөл аймаг, Улаанбаатар хотод 4.3-46.5%-р нэмэгдсэн байна.
- Вируст гепатит А Говь-Алтай, Дорнод, Дундговь, Завхан, Орхон, Өвөрхангай, Төв, Увс, Ховд, Хөвсгөл аймаг, Улаанбаатар хотод,
- Вируст гепатит В Булган, Говьсүмбэр, Дархан Уул, Дорнод, Орхон, Өвөрхангай, Өмнөговь, Төв, Увс, Хэнтий,
- Вируст гепатит С Дархан Уул, Дорнод, Дорноговь, Дундговь, Увс, Улаанбаатар хотод урьд тус тус нэмэгдсэн байна.

Вируст гепатит өвчний тухайн насы 10000 хүн амд харьцуулсан үзүүлэлтээс харахад: Вируст гепатит В-ээр өвчлөгсөд 10-44 насанд хамгийн өндөр 94,7 байхад вируст гепатит А-аар 1-24 насанд зонхилон өвчилж, 4945 тохиолдол буюу 95,3 хувь байна. Вируст гепатит А-ийн өвчлөлийг тухайн насы 10000 хүн амд авч үзвэл 2 насанд 104,2%, 3 насанд 129,9%, 4 насанд 139,3%, 5-9 насанд 58,6 % байгаа нь хамгийн өндөр үзүүлэлт байна. Харин вируст гепатит В-ийн өвчлөл 15-19 насанд 8,5%, 20-24 насанд 10% байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үеийн өвчлөлөөс 1,1-1,8%-ээр нэмэгдсэн. Вируст гепатит В –ийн вакцинд хамрагдсан байх насы хүүхдийн өвчлөл цөөн байгаа боловч 14 хүртэлх насанд өвчлөл 11,1% байна.

Зураг 5.1

Цусан суулга

Бүртгэгдсэн нийт халдварт өвчний 7.1 хувь, гэдэсний халдварт өвчний 27.9 хувийг тус тус эзэлж, өвчлөл өнгөрсөн оноос 206 тохиолдоор буюу 0.9 %-р нэмэгдсэн байна. Бүртгэгдсэн нийт халдварын 71,2 хувь нь Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн ба Дорнговь (12,3), Өмнөговь (35,8) аймгууд, Улаанбаатар хотод (18,1) өвчлөл улсын дундаж (8.9)-аас өндөр, Говьсүмбэр, Дархан-Уул, Завхан, Өмнөговь, Төв аймаг, Улаанбаатар хотод өвчлөл өнгөрсөн оноос 0,3-30,1%-ээр нэмэгдсэн байна.

Өмнөговь аймгийн Ханхонгор сумын мэргэжлийн сургалттай дунд сургуулийн дотуур байрны сурагчдын дунд 2004 оны 3 дугаар сард Sh. Flexneri 4a-р үүсгэгдэж усаар дамжсан цусан суулгын тахал дэгдэлт гарч 113 сурагч, гэрийн голомтын 7 хүн, сургуулийн гал тогооны 3 ажилчин өвчилсөн.

Өвчлөгсөдийн насын байдлыг авч үзэхэд өвчлөл бүх насанд бүртгэгдсэн бөгөөд 0-9 насанд зонхилон өвчилж, 1302 тохиолдол бүртгэгдсэн нь цусан суулгын нийт өвчлөлийн 58,8% эзэлж байна.

10000 хүн ам тутамд өвчлөл 1 насанд 82.3%, 2 насанд 73.9% байгаа нь хамгийн өндөр үзүүлэлт байна.

Балнад

Улсын хэмжээнд Дорноговь (1), Өвөрхангай (9), Сүхбаатар (2) аймгууд, Улаанбаатар хот (2)-д нийт 14 тохиолдол бүртгэгдсэн. Балнадын өвчлөл өмнөх оноос 6 тохиолдоор нэмэгдсэн.

2004 оны 8 дугаар сард Өвөрхангай аймгийн Бат-Өлзий сумын 2 дугаар багт гэдэсний балнад өвчний тахалт тархалт гарч 9 хүн өвчилсөн. Уг халдвартын голомтонд хийсэн судалгаа, дүгнэлтээс үзэхэд нян тээгчээс халдварт ахуйн замаар дамжсан бөгөөд халдвартын анхны тохиолдлыг эрт илрүүлээгүйгээс халдварт тархан олон хүнийг өвчлүүлсэн байна.

Хүнсний гаралтай бактерит хордлого

Нийт халдварт өвчний 1.0 хувь, гэдэсний халдварт өвчний 4.3 хувийг тус тус эзэлж байна. Нийт 241 тохиолдол Дундговь (1), Орхон (3), Төв (5), Хөвсгөл (1) аймгууд болон Улаанбаатар хот (231)-д бүртгэгдсэн нь 10 000 хүн амд 1,0 өвчлөл ноогдож байна.

Улаанбаатар хотод хүнсний гаралтай бактерит халдвартын 231 тохиолдол буюу 10 000 хүн амд 2.7 %-р нэмэгдэж улсын хэмжээний өвчлөлийн 95. 8 хувийг эзэлж байна. 2004 оны 6 дугаар сард Улаанбаатар хотын Хан-Уул дүүргийн 2 дугаар хороонд үйл ажиллагаа явуулж байсан “Амтлаг” нарийн боовны цехэд үйлдвэрлэсэн бялуунаас үүдэлтэй *Salmonella enteritidis*-ээр үүсгэгдсэн хоолны хордлогот халдвартын тахал тархалт гарч 197 хүн өвчилсөн.

5.2 Амьсгалын замын халдварт

Сүрьеэз

Сүүлийн жилүүдэд сүрьеэгийн өвчлөл тогтвортой өндөр байгаа бөгөөд 2004 оны байдлаар бүртгэгдсэн нийт халдварт өвчний 14 хувь, амьсгалын замын халдвартын 70.3 хувийг тус тус эзэлж байна. 2004 оны байдлаар сүрьеэгийн өвчлөл 10000 хүн амд 17.6 % байгаа нь урьд оныхоос 2.4 %-р нэмэгджээ. Шинээр бүртгэгдсэн сүрьеэгийн тохиолдолын тоо 4392, уушгины халдвартай хэлбэрийн сүрьеэгийн тохиолдол 1808 байгаа нь урьд оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад нийт шинэ тохиолдол 620 буюу 16.0%-иар, уушгины халдвартай хэлбэрийн сүрьеэгийн тохиолдол 267 буюу 16.8%-иар тус тус нэмэгдсэн байна. Нийслэл хотод шинээр бүртгэгдсэн сүрьеэгийн 2300 тохиолдолын 3.8%-ийг хөдөө орон нутгийн түр оршин суугчид, 3.4%-ийг орон гэргүй, хаяггүй хүмүүс эзлэж байна.

- Дархан-Уул (40.3) , Дорнод (30.6), Сүхбаатар (18.5), Сэлэнгэ (25.1), Хэнтий (23.5), аймаг, Улаанбаатар хот (26.4) -д улсын дундажаас өндөр байна.
- Архангай, Баян-Өлгий, Баянхонгор, Булган, Говь-Алтай, Дархан, Дорнод, Дорноговь, Дундговь, Орхон, Өмнөговь, Сүхбаатар, Сэлэнгэ, Төв, Ховд, Хөвсгөл, Хэнтий аймаг, Улаанбаатар хотод өнгөрсөн оны мөн үеэс нэмэгдсэн байна.
- Шинээр илэрсэн бүх тохиолдлын 60.9 хувийг уушгины сүрьеэ, 39.1 хувийг уушгины бус эрхтний сүрьеэ эзлэж байгаа ба хүүхдийн сүрьеэ 14.2 хувийг эзлэж урд оноос 7.9 хувиар нэмэгдсэн байна.
- Шинээр илэрсэн сүрьеэтэй өвчтнүүдийн 68.5 хувийг 16-44 насныхан эзлэж байгаа нь сүрьеэгээр залуу, хөдөлмөрийн насны хүмүүс илүү өвчилж байгааг харуулж байна.
- Сүрьеэгийн нас баралт 96 тохиолдол буюу 10000 хүн амд 0.39 байна.

- Оношийн баталгаажилт- 69.6 хувь
- Эдгэрэлтийн түвшин – 83.8 хувьтай байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад оношийн баталгаажилт 2,1 хувиар, эдгэрэлтийн түвшин 0,9 хувиар тус тус нэмэгдсэн үзүүлэлттэй байна.

Зураг 5.2

Оношийн баталгаажилт хувь Дархан-Уул, Завхан, Өмнөговь, Сүхбаатар, Ховд, Хэнтий аймгуудад Сонгинохайрхан, Баянгол дүүрэг, эдгэрэлтийн түвшин Дорнговь аймаг, Хорих ангийн эмнэлгүүдэд улс, аймаг хотын дундажаас доогуур үзүүлэлттэй байна.

Хүснэгт 5.1 2004 онд СТСДэд хөтөлбөрийн зорилтонд хүрсэн аймаг, дүүрэг

Аймаг, дүүрэг	Онош баталгаажилт %	Эдгэрэлтийн түвшин %
Архангай	71.9	92.9
Баянхонгор	92.3	100
Говь-Алтай	84.6	100
Өвөрхангай	83.9	96.2
Сэлэнгэ	80	92.2
Увс	75	94.3
Багануур дүүрэг	88	100
Баянзүрх дүүрэг	73.5	86.4
Налайх дүүрэг	78.8	95.2
Сүхбаатар дүүрэг	73.5	85
Хан-Уул дүүрэг	78.4	86.8

Салхин цэцэг

Бүртгэгдсэн нийт халдварт өвчний 4.1 хувь, амьсгалын замын халдварын 20.5 хувийг тус тус эзэлж, нийт аймаг, Улаанбаатар хотод 1281 тохиолдол бүртгэгдсэн нь 10 000

хүн амд 5.1 өвчлөл ноогдож өвчлөл 183 тохиолдол буюу 10000 хүн ам тутмаас өвчилсөн тохиолдол 0.9 -тойр буурсан байна.

Өвчлөл Архангай, Говьсүмбэр, Дорнод, Орхон, Өмнөговь, Сүхбаатар аймагт өмнөх оноос 0,1-6,1% -тойр өвчлөл иксэж, Архангай (30.6), Баянхонгор (5.7), Дорноговь (12.1), Өвөрхангай (10.0), Төв (7.2), Сүхбаатар (6.0), Увс (6.2) аймагт өвчлөл улсын дундаж (5.1)-аас дээгүүр үзүүлэлттэй байна.

Менингококкийн халдварт

Бүртгэгдсэн нийт халдварт өвчний 0.2 хувь, амьсгалын замын халдвартын 1.1 хувийг тус тус эзэлж, Говьсүмбэр, Дархан-Уул, Дундговь, Орхон, Төв аймгаас бусад 16 аймаг, Улаанбаатар хотод 70 тохиолдол бүртгэгдэж, 10 000 хүн амд 0.3 өвчлөл ногдох байгаа нь өнгөрсөн оноос 48 тохиолдол, 10000 хүн ам тутмаас өвчилсөн тохиолдол 0.3 –аар бага байна. Өнгөрсөн онтой харьцуулбал Архангай (3), Өмнөговь (1), Увс (3) аймагт өвчлөл нэмэгдсэн ба нийт халдвартын 41.4% нь нийслэл УБ хотод бүртгэгджээ.

Менингококт халдвараар өвчлөгсдийн 62.9%-ийг, нас баралтын тохиолдлын 64.3 хувийг 5 хүртэлх насны хүүхдүүд эзлэж байна.

5.3 Бэлгийн замаар дамжих халдварт

Нийт халдварт өвчний бүтцэд бэлгийн замаар дамжих халдварт (БЗДХ) 43.6 хувийг эзэлж байна. БЗДХ-ын дотор 45,2 хувийг трихомониаз, 41,8 хувийг заг хүйтэн, 12,9 хувийг тэмбүү өвчин эзэлж байна. 10 000 хүн амд ногдох тэмбүүгийн өвчлөл Дорнод, Дархан-уул, Сэлэнгэ аймаг, заг хүйтний өвчлөл Дорнод Завхан, Өвөрхангай аймаг, трихомониазын өвчлөл Булган, Хөвсгөл зэрэг аймаг, Улаанбаатар хотод тус тус өндөр байна.

2004 онд улсын хэмжээнд зонхилон тохиолдох БЗДХ-ын 13675 тохиолдол бүртгэгдэж, 2003 онтой харьцуулахад 1992 тохиолдлоор буюу 14,5% -иар нэмэгджээ.

Улаанбаатар хотын БЗДХалдвартын эзлэх хувь 2003 онд 43.8 хувь байсан бол 2004 онд 61.9 хувь болж өссөн байна.

БҮЛЭГ VI

Халдварт бус өвчлөл

6.1 Хүн амын өвчлөл

Сүүлийн жилүүдэд хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаанд цусны эргэлтийн тогтолцоо, осол гэмтлийн шалтгаант өвчлөл тогтмол нэмэгдэж хүн амын нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан болж байгаа нь тулгамдсан асуудал хэвээр байна.

2004 оны байдлаар хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаанд

- Амьсгалын тогтолцооны өвчин /10000 хүн амд 959.48 /
- Хоол шингээх эрхтний өвчин / 10000 хүн амд 741.11/
- Шээс бэлэгсийн тогтолцооны өвчин / 10000 хүн амд 684.73/
- Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин / 10000 хүн амд 504.38/
- Бэртэл хордлого гадны шалтгаант өвчний үр дагавар / 10000 хүн амд 369.69/ орж байна.

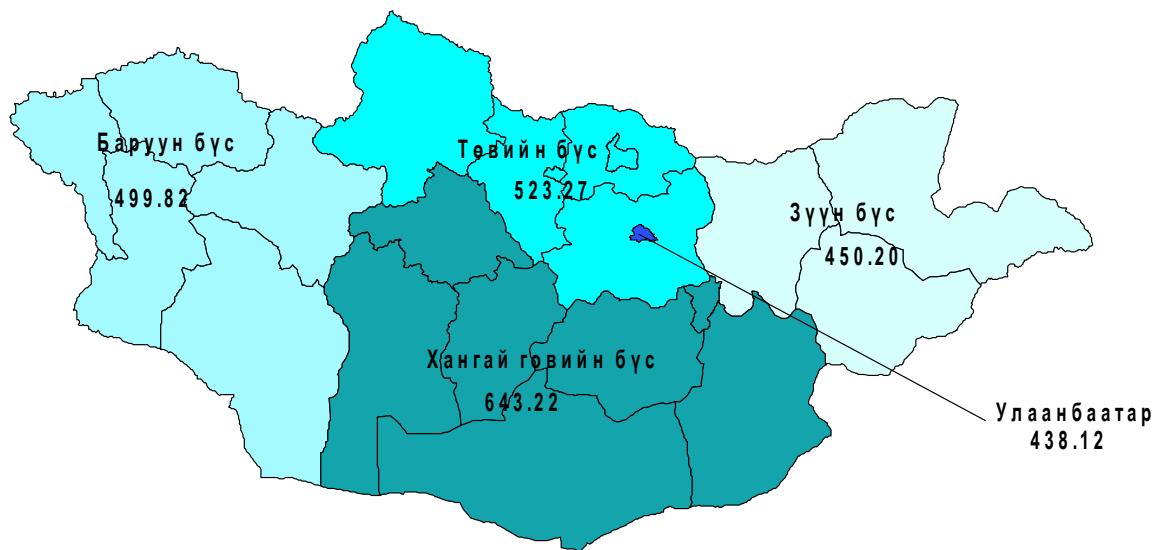
2004 оны хүн амын өвчлөлийн байдлыг тэргүүлэх 5 шалтгаанаар хот хөдөөд харьцуулан үзэхэд нийт өвчлөл хотын хүн амд өндөр байгаа хэдий ч осол гэмтлийн шалтгаант өвчлөлөөс бусад бүлгийн өвчлөл хөдөө орон нутагт өндөр байна. Тухайлбал: 10000 хүн амд ногдох хоол шингээх эрхтний өвчлөл хотод 676.7 хөдөөд 813.59 , шээс бэлэгсийн тогтолцооны өвчлөл хотод 496.2, хөдөөд 780.42 цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчлөл хотод 438.12, хөдөөд 529.13 байна.

Хүснэгт 6.1 Хүн амын өвчлөлийн байдал хот хөдөө болон бүс нутгаар

Бүсээр	Нийт өвчлөл	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Хоол шингээх эрхтний өвчин	Шээс бэлэгсийн тогтолцооны өвчин	Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин	Бэртэл, хордлого ба бусад зарим гадны шалтгааны үр дагавар
Байршил						
Хот	4764,72	641,42	676,70	496,20	438,12	727,27
Хөдөө	4674,72	1006,16	813,59	780,42	529,13	170,98
Бүсээр						
Баруун бүс	4393,65	902,09	735,77	864,32	499,82	117,17
Хангай.govийн бүс	4913,77	1029,53	910,55	880,93	643,22	161,03
Төвийн бүс	4196,01	943,78	618,56	705,89	523,27	193,42
Зүүн бүс	5195,43	1149,26	989,50	670,54	450,20	212,31

Хүн амын өвчлөлийг бүс нутгаар авч үзвэл бүх бүс нутагт амьсгалын тогтолцооны өвчин тэргүүлж байна. Харин хоол шингээх эрхтний өвчин зүүн болон хангай.govийн бүсэд харьцаангуй өндөр, шээс бэлэгсийн тогтолцооны өвчин баруун болон хангай.govийн бүсэд, цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин хангай.govийн бүсэд, осол гэмтлийн шалтгаант өвчлөл зүүн бусийн аймгуудад тус тус өндөр байна.

Зураг 6.2 Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин 10000 хүн амд / бүс нутгаар /

Хүн амын өвчлөлийг насын ангилалын хувьд авч үзэхэд амьсгалын тогтолцооны өвчлөлийн дийлэнхи буюу 67.9 хувь нь 0-19 насанд, шээс бэлэгсийн тогтолцооны өвчний 47.9 хувь нь 20-39 насанд, цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчний 39.3 хувь нь 40-59 насанд, 39.3 хувь нь 60-аас дээш насанд тохиолдож байна.

6.2 Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгсдийн өвчлөл

2004 онд улсын хэмжээнд стационарын нийт 18371 ор ажиллаж 554860 хүн хэвтэж эмчлүүлснээс сумын эмнэлэгт өвчний улмаас 147414, аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт 118847, Улаанбаатар хотын эмнэлгүүдэд нийт 212068 хүн эмчлэгдсэн байна.

2004 оны байдлаар эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгсдийн өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаанд

- Шээс бэлэгсийн тогтолцооны өвчин / 10000 хүн амд 353.81 /
- Амьсгалын тогтолцооны өвчин / 10000 хүн амд 338.10/
- Хоол шингээх эрхтний өвчин / 10000 хүн амд 308.97/
- Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин / 10000 хүн амд 286.06/
- Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин / 10000 хүн амд 123.09/ байна.

Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгсдийн өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаанд дээрхи өвчлөлүүд орж байгаа хэдий ч байршилын хувьд авч үзэхэд шалтгааны хувьд бага зэргийн ялгаатай байдал ажиглагдаж байна. Жишээ нь: Сумын болон аймгийн хүн амын эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлэгсдийн өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаанд шээс бэлэгсийн тогтолцооны болон амьсгалын тогтолцооны өвчлөл орж байхад Улаанбаатар хотын эмнэлэгүүдэд хэвтэж эмчлүүлэгсдийн тэргүүлэх шалтгаанд хоол шингээх эрхтний болон цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчлөлүүд тэргүүлж байна.

Хүснэгт 6.2 Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгсдийн өвчлөлийн түвшин 10000 хүн амд

Өвчний ангилал	Сумын хүн амын өвчлөл	Аймгийн хүн амын өвчлөл	УБ хотын хүн амын өвчлөл	Нийт хүн амын өвчлөл
Шээс бэлгэсийн тогтолцооны өвчин	342.32	374.33	317.59	353.81
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	327.28	351.38	314.67	338.1
Хоол шингээх эрхтний өвчин	185.96	282.66	355.41	308.97
Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин	229.31	267.16	319.41	286.06
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	58.58	107.17	151.18	123.09
Бэртэл, хордлого ба бусад зарим гадны шалтгааны үр дагавар	37.82	67.82	158.09	100.47
Халдварт ба шимэгчт зарим өвчин	17.33	73.18	143.3	98.54
Яс булчин, холбох нэхдэсийн өвчин	45.73	62.8	84.99	70.82
Арьс ба халимны өвчин	42.88	67.94	68.48	68.13
Сэтгэцийн ба аягийн эмгэг	11.56	36.27	76.21	50.72
Хавдар	9.68	19.38	76.71	40.12
Нүд ба түүний дайврын өвчнүүд	2.79	13.51	45.81	25.19
Дотоод шүүрэл, тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд	11.57	15.72	27.9	20.13
Чих ба хөхөнцирийн өвчин	12.08	16.76	14.98	16.12
Бусад	62.16	274.89	352.07	302.81
Бүгд	1397.06	2030.96	2506.79	2203.07

Эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлэгсдийн өвчлөлийг насын ангилалын хувьд авч үзэхэд 0-19 насын хэвтэн эмчлүүлэгсдэд амьсгалын тогтолцооны өвчин, 20-39 насынханд шээс бэлэгсийн тогтолцооны өвчин, 40-59 болон 60 дээш насанд цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчлөл тус тус тэргүүлж байна.

Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгсдийн өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан дотор зонхилж буй өвчинүүдийг авч үзэхэд шээс бэлэгсийн тогтолцооны өвчиний улмаас хэвтэн эмчлүүлэгсдийн 65.4 хувийг бөөрний сувганцрын үрэвсэлт өвчин, амьсгалын тогтолцооны өвчиний дотор уушигны хатгалгааны улмаас хэвтэн эмчлүүлэгчид 43.2 хувийг, хоол шингээх эрхтний өвчиний дотор элэгний эмгэг 23.4 хувийг, цусны эргэлтийн тогтолцооны авчний дотор дараалт ихсэх өвчин 32.3 хувийг тус тус эзэлж байгаа нь уул өвчинүүд хүн амын дунд зонхилон тохиолддогийг харуулж байна.

Хүснэгт 6.3 Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгсдийн өвчлөлийн зонхилох шалтгаан

Өвчний ангилал	Зонхилох шалтгаан	Нийт тохиолдолд эзлэх хувь
Шээс бэлгэсийн тогтолцооны өвчин	Бөөрний сувганцрын үрэвсэл	65,41
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Хатгалгаа	43,24
Хоол шингээх эрхтний өвчин	Элэгний эмгэг	23,73
Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин	Мухар олгойн өвчин	21,43
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	Цөсний хүүдийн өвчнүүд	15,84
	Дараалт ихсэх өвчинүүд	32,30
	Зүрхний ишеми өвчинүүд	25,73
	Мэдрэлийн ёзоор ба сүлжээний эмгэг	20,50
	Эпилепси	12,99

2004 оны байдлаар сум болон сум дундын эмнэлгээс аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт нийтдээ 40 гаруй мянган хүн, Улаанбаатар хотод 36 мянга гаруй хүн хэвтэж эмчлүүлсэн байна. Улаанбаатар хот болон аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт анхдагч шатлалын эмнэлгээс (сум, сум дундын эмнэлгээс) ирж хэвтэгсдийн дийлэнх хувь нь нарийн мэргэжлийн эмчийн тусламж үйлчилгээ тэр дундаа хавдар, дотоод шүүрэл, нүдний өвчин, осол гэмтэлийн улмаас хэвтэн эмлүүлэгчид байна.

Хүснэгт 6.4 Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгсэд шатлалаар

Өвчиний ангилал	Аймагт сумаас ирж хэвтэн эмчлүүлэгчид / Бодит тоо/	Нийт хэвтэн эмчлүүлэгчдэд эзлэх хувь	УБ хотод аймгаас ирж хэвтэн эмчлүүлэгчид / Бодит тоо /	Нийт хэвтэн эмчлүүлэгчдэд эзлэх хувь
Шээс бэлгэсийн тогтолцооны өвчин	3917	25,4	3896	13,47
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	3159	18,0	3351	11,69
Хоол шингээх эрхтний өвчин	7260	34,4	5584	17,25
Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин	3699	25,1	3289	11,30
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	2187	26,9	2031	14,75
Бэртэл, хордлого ба бусад зарим гадны шалтгааны үр дагавар	2077	33,8	2691	18,68
Халдварт ба шимэгчт зарим өвчин	2473	27,5	1856	14,22
Яс булчин, холбох нэхдэсийн өвчин	1021	30,0	1108	14,31
Арьс ба халимны өвчин	1183	24,7	984	15,77
Сэтгэцийн ба аягийн эмгэг	1010	23,7	793	11,42
Хавдар	661	34,1	2914	41,70
Нүд ба түүний дайврын өвчинүүд	571	42,5	1443	34,58
Дотоод шүүрэл, тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчинүүд	319	33,7	665	26,16
Чих ба хөхөнцрийн өвчин	305	30,0	141	10,33
Бусад	10600	116,2	5535	17,26
Бүгд	40442	34,0	36281	15,89

6.3 Хүн амын нас баралт

1995 оноос хойш хүн амын нас баралтын шалтгаанд цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин, хавдар, осол гэмтлийн шалтгаант нас баралт тогтмол эхний байруудыг эзэлж жил ирэх тутам тухайн өвчиний улмаас нас барсан хүний тоо нэмэгдсээр байна.

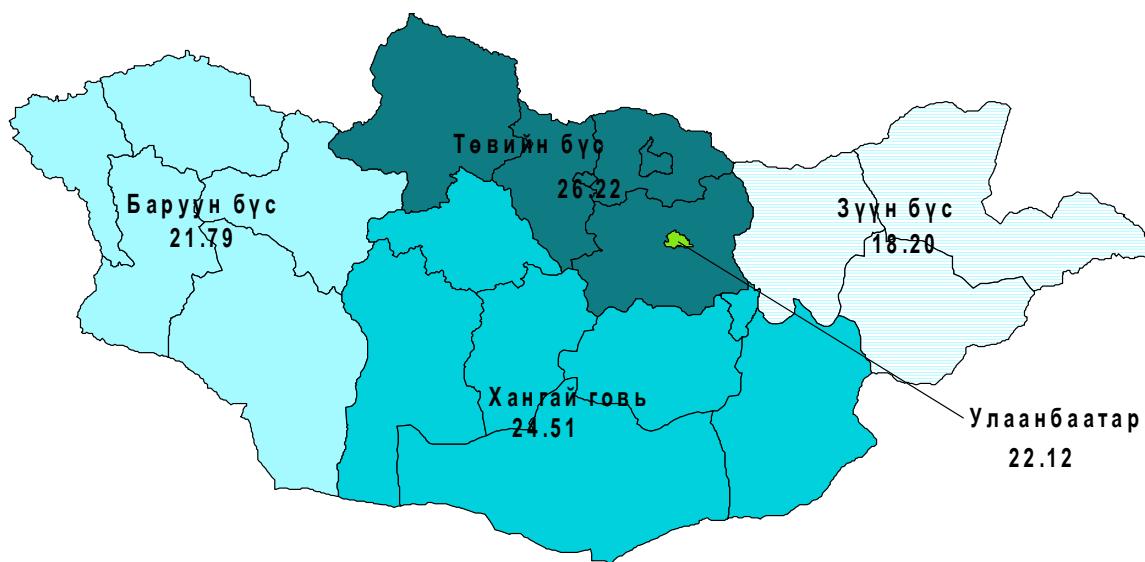
2004 оны жилийн эцсийн байдлаар хүн амын нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаанд

- Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин (10000 хүн амд 23.06)
- Хавдар (10000 хүн амд 12.16)
- Бэртэл хордлого гадны шалтгаант үр дагавар (10000 хүн амд 10.34)
- Хоол шингээх эрхтний өвчин (10000 хүн амд 4.82)

- Амьсгалын тогтолцооны эмгэг (10000 хүн амд 3.3) орж байна.

Хүн амын нас баралтын түвшин 100000 эрэгтэй хүн амд 750.8, 100000 эмэгтэй хүн амд 476.1 ногдож байна..
 Насны ангиллын хувьд авч үзвэл 0-4 насны хүн амын нас баралтын тэргүүлэх шалтгаанд перинатал үеийн болон амьсгалын тогтолцооны эмгэг, 5-19 болон 20-44 насны хүн амд осол гэмтэл хордлого, гадны шалтгаант үхэл, 45-64 болон 65-аас дээш насны хүн амд цусны эргэлтийн тогтолцооны болон хавдарын өвчлөл орж байна.
 Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчлөл болон нас баралт төвийн болон хангай-говийн бүсэд улсын дундажаас өндөр байна.

Зураг 6.2 Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчний шалтгаант нас баралт / бүс нутгаар /

Хорт хавдарын өвчлөл, нас баралт сүүлийн 10 жилд жилээс жилд нэмэгдэж хүн амын нас баралтын 2 дах тэргүүлэх шалтгаан болсоор байна.

Хүснэгт 6.5 Хорт хавдарын нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан

Шалтгаан	Хорт хавдарын нас баралтанд эзлэх хувь	10000 хүн амд	10000 хүн амд	
			Эрэгтэй	Эмэгтэй
Элэгний хорт хавдар	44,0	4,7	5,6	3,9
Ходоодны хорт хавдар	14,8	1,6	2,1	1,1
Уушигны хорт хавдар	11,7	1,2	2,0	0,5
Умайн хүзүүний хорт хавдар	7,2	0,6	-	0,6

2004 оны байдлаар хорт хавдартай хэмээн оношлогдсон хүн амын 87.3 хувь нь өвчнийхөө III, IV үе шатанд оношлогдож, нас барсан нийт хүн амын 75.6 хувь нь анх оношлогдсоноосоо хойш 1 жил хүртлэх хугацаанд амьдарсан байна.

Осол гэмтэл хордлогын улмаас нас барах тохиолдол сүүлийн жилүүдэд эрс нэмэгдэж 1990 онд хүн амын нас барагтын шалтгааны дотор 5 дугаарт, 1994 онд 4 дүгээрт орж байсан бол 2000 оноос хойш тогтолц 3 дах шалтгаан болж байна. 2004 оны байдлаар осол гэмтлийн улмаас нас барагт 10000 хүн амд 10.34 болж нэмэгдсэн байна.

**Хүснэгт 5.6 Осол гэмтлийн шалтгаант нас барагтын хэлбэр ,
10000 хүн амд**

Хэлбэр	Нийт нас барагт	Улаанбаатар хотод	Хөдөө
Зам тээврийн осол	2,1	2,6	1,9
Амиа хорлох	1,8	1,9	1,7
Бусдад хорлогдох	1.5	2.3	1
Бусад осол	4.6	7.2	3.2

Осол гэмтлийн шалтгаанаар нас барсан хүн амын 20.4 хувь нь зам тээврийн осол, 17.1 хувь нь амиа хорлох хэлбэрээр, 14.1 хувь нь бусдад хорлогдонон улмаас, 44.9 хувь нь бусад ослоор нас барсан байна.

Амиа хорлож нас барсан тохиолдлын 80 гаруй хувийг өөрийгөө дүүжлэх боймлох хэлбэрийн нас барагт эзэлж байна.

БҮЛЭГ VII

“ХҮН АМЫН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БОЛОВСРОЛ” ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	1998 оны 5-р тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	1998-2005
Гол зорилт	Иргэдэд эрүүл мэндээ хамгаалж, бэхжүүлэх, эрүүл аж төрөх талаар цэгцтэй мэдлэг, зөв хандлага, дадал төлөвших “Эрүүл мэндийг дэмжигч” таатай орчин бүрдүүлэх

№	Шалгуур үзүүлэлт	2003 оны түвшин	2004 оны түвшин
1	Нийт төрөлтөд 15-19 насны охидын төрөлтийн эзлэх хувь	6.2	7.4
2	Жирэмслэхээс хамгаалах орчин үеийн аргын хэрэглээний хувь	52.7	51.3
3	Иоджуулсан давс хэрэглэдэг өрхийн эзлэх хувь	60.5	76
4	10000 жирэмсэн эмэгтэйд ногдох тэмбүүгийн өвчлөл	0.4	1.1
5	Гепатит А-ийн өвчлөл (10000 хүн амд)	19.8	21
6	Цусан суулгальт өвчний түвшин (10000 хүн амд)	8.3	8.9
7	Осол гэмтлээс шалтгаалсан өвчлөл (10000 хүн амд)	335.9	369.7
8	Илүүдэл жинтэй хүний эзлэх хувь		**
9	Жилд нэг хүнд ногдох тарилгын тоо		**
10	Өмөнгөөр хэвтэн эмчлүүлэгчдийн дотор I, II үеийн хорт хавдартай өвчтөний эзлэх хувь	26.7	16.9
11	Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчний өвчлөл (10000 хүн амд)	479.4	504.4
12	18 хүртэлх насны бүрэн шүдтэй хүмүүсийн эзлэх хувь		**
13	Урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамрагдсан ахмад настны эзлэх хувь		**

** Тусгай судалгаагаар гарна.

“АМНЫ ХӨНДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД” ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	1999 оны 66-р тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	2000-2005
Гол зорилт	Шуд цоорох өвчний тархалтыг бууруулж, хүн амын амны хөндийн эрүүл мэндийн байдлыг сайжруулах

№	Шалгуур үзүүлэлт	1999 оны түвшин	2003 оны түвшин	2004 оны түвшин	2005 онд хүрэх түвшин
1	Шуд цоорох өвчний тархалт	96%	62.80%	71.60%	86%
2	Шуд цоорох өвчний эрчмийн үзүүлэлт	5.8	1.98	3.1	4.8
3	Бүрэн шүдтэй 18 хүртэлх насны хүмүүсийн эзлэх хувийн жин	62,5%	судалгаа	67.5	72.50%

“НӨХӨН ҮРЖИХҮЙН ЭРҮҮЛ МЭНД ” ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	2001 оны 288-р тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	2002-2006
Гол зорилт	Хүн амын НҮЭМ-ийн байдлыг сайжруулснаар хүн амын тогтвортой өсөлт, эрүүл мэндийг дэмжих

№	Шалгуур үзүүлэлт	2000 оны түвшин	2003 оны түвшин	2004 оны түвшин	2006 оны хүрэх түвшин
1	100000 амьд төрөлтөд ногдох эхийн эндэгдэл	158	109.5	98.8	110
2	Жирэмсний эрт үеийн хяналт /хувь/	56.4	73.8	71.1	70
3	Жирэмсний хяналтад 6 ба түүнээс дээш удаа үзүүлсэн жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн хувь		74.9	77.8	75
4	Эхийн амрах байранд амарсан жирэмсэн эмэгтэйчүүд /хувь/	49	30.2	8605	65
5	Жирэмсний цус багадалт /хувь/	40	20.6	14.4	25
6	Төрсний дараах 42 хоногийн дотор идэвхитэй үзлэгт хамрагдагсад /хувь/		67.6	67	60
7	10000 жирэмсэн эмэгтэйд ногдох тэмбүүгийн өвчлөл	61	42.9	69.5	45-аас доош
8	10000 амьд төрөлтөд ногдох нялхсын эндэгдэл	31.2	23.5	22.8	27
9	Жирэмслэхээс хамгаалах орчин үеийн аргын хэрэглээ /хувь/	33.4	52.7	51.3	45
10	1000 амьд төрөлтөд ногдох эрт үеийн үр хөндөлт	230	221.7	188.1	200 гаас доош
11	15-19 насны охидын төрөлт /хувь/	9	6.2	7.4	8
12	Ерөнхий боловсролын сургуулиудад “НҮЭМ/бэлгийн боловсрол” сэдвээр хичээл заах бэлтгэгдсэн багш /хувь/				80
13	НҮЭМ-ийн тэргүүлэх үйл ажиллагаа явуулах чадавхи бүрдсэн байгууллагуудын тоо		6	6	6
14	НҮЭМ-ийн зөвлөгөө, тусlamж үйлчилгээнд зарцуулсан хөрөнгийн өсөлт		3.8		

“ХАЛДВАРТ ӨВЧИНТЭЙ ТЭМЦЭХ” ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	2002 оны 129-р тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	2002-2010
Гол зорилт	Халдварт өвчинтэй тэмцэхэд нийгмийн нөөц бололцоог үр дүнтэй дайчлан ашиглах замаар хүн амын дундах халдварт өвчиний өвчлөл, эндэгдлийг бууруулах

№	Шалгуур үзүүлэлт	2003 оны түвшин	2004 оны түвшин
1. Заавал хийх дархлаажуулалтын хамралтын хувь			
	БЦЖ	98.5	97.7
	Гепатит В	97.8	98.2
	Сахуу-хөхүүл ханиад-татран	97.6	98.9
	Улаанбурхан	97.6	98.8
	Халдварт саа	97.6	99.0
2. Дархлаажуулалттай халдварт өвчиний түвшин (10000 хүн амд):			
	0-15 насны хүүхдийн тархмал хэлбэрийн сурьеэ	0.28	0.12
	Гепатит В	3.0	3.1
	Сахуу	0.004	0.0
	Хөхүүл ханиад	0.004	0.0
	Татран	0.0	0.0
	Улаанбурхан	0.1	0.0
	Халдварт саа	0.0	0.0
3. Уушигны халдвартай хэлбэрийн сурьеэгийн онош баталгаажилтын хувь			
		67.5	69.6
4. Шинэ илэрсэн уушигны халдвартай сурьеэгийн эдгэрэлтийн хувь			
		83.0	83.8
5. 10000 хүн амд ногдох гэдэсний халдварт өвчинүүд			
	Балнад	0.0	0.1
	Цусан суулга	8.3	8.9
	Гепатит А	16.3	21.0
	Сальмонеллөс	0.8	0.8
6. 10000 хүн амд ногдох хүний бруцеллёзын шинэ өвчлөл			
		3.1	2.5
7. Тарваган тахлын тохиолдлын тоо			
		11.0	3.0
8. 10000 хүн амд ногдох бэлгийн замын халдварт өвчиний түвшин			
	Тэмбүү	7.0	7.1
	Заг хүйтэн	17.2	23.0
	Трихомониаз	23.8	24.8
9. Төрөлхийн тэмбүүгийн тохиолдлын тоо			
		31.0	27.0

“ХОРТ ХАВДАРТАЙ ТЭМЦЭХ” ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	1997 оны 80-р тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	1997-2005
Гол зорилт	Хорт хавдрын өвчлөл, түүнээс шалтгаалсан нас баралтыг бууруулах

№	Шалгуур үзүүлэлт	1996 оны түвшин	2004 оны түвшин	2005 онд хүрэх түвшин
1	100000 мянган хүн амд ногдох хорт хавдрын өвчлөл	166.7	134.2	150
2	100000 мянган хүн амд ногдох хорт хавдартай өвчтөний нас баралт	130	105.9	90
3	Анх оношлогдсон хорт хавдартай өвчтөнөөс тусгай эмчилгээ хийлгэх боломжтой өвчтөний эзлэх хувь	35	77.6	60
4	Хэвтэн эмчилүүлэгчдийн дотор I, II үеийн хорт хавдартай өвчтөний эзлэх хувь	17.3	15.1	70
5	Төгс эмчилгээ хийгдэж 5 ба түүнээс дээш жил амьдрах боломжтой хүмүүсийн эзлэх хувь	45.9	29.1	65
6	Анх оношлогдсон жилдээ нас барж болзошгүй хүмүүсийн эзлэх хувь	64.3	70.9	50
7	Хагалгааны дараахь нас баралтын хувь	2	1.5	0.5

“ХҮН АМЫН БИЕ БЯЛДРЫГ ЧИЙРЭГЖҮҮЛЭХ” ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	2002 оны 139-р тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	2002-2008
Гол зорилт	Хүн амын бие бялдрын боловсролыг дээшлүүлэх, нийтийн биеийн тамирыг хөгжүүлэх замаар хөдөлгөөний хомсдоос шалтгаалсан өвчлөл, эндэгдлийг бууруулах

№	Шалгуур үзүүлэлт	2001 оны түвшин (хувиар)	2003 оны түвшин	2004 оны түвшин	2008 онд хүрэх түвшин (хувиар)
1	Хүн амын бие бялдрын хөгжилтийн зохих түвшинд хүрсэн байдал:		**	**	
	- сургуулийн өмнөх нас	51.4			60.0
	- ёсвөр нас	49.9			70.0
	- насанд хүрэгчид	47.4			60.0
2	Биеийн тамираар тогтмол хичээллэгсдийн хувь / өдөрт 30 минутаас доошгүй идэвхитэй хөдөлгөөн хийдэг хүн/	6,1	7	**	50
3	Чийрэгжүүлэлтийн танхим, төвийн тоо	135	140		250
4	Илүүдэл жинтэй хүний хувь	31.8	**	**	20
5	10000 хүнд оногдох цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин, эмгэгээр нас барагсдын тоо	21.1	24.4	23.1	14.7

** Тусгай судалгаагаар гарна.

“ОСОЛ, ГЭМТЛЭЭС СЭРГИЙЛЭХ” ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	2002 оны 156-р тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	2002-2008
Гол зорилт	Хүн ам осол, гэмтлийн улмаас тахир дутуу болох, хөдөлмөрийн чадвар алдах, нас барах явдлыг бууруулах

№	Шалгуур үзүүлэлт	2002 оны түвшин	2004 оны түвшин	2008 онд хүрэх түвшин
1	Осол, гэмтлээс шалтгаалсан хүн амын өвчлөл 10000 хүн амд	274.55	369.7	205.9
2	10000 хүн тутмаас осол, гэмтлийн улмаас хэвтэн эмчлүүлэгчид	86.22	91.5	73.3
3	Осол, гэмтлээс шалтгаалсан нас баарт 100000 хүн амд	76.6	103.4	57

“ИОД ДУТЛЫН ЭМГЭГТЭЙ ТЭМЦЭХ” ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	2002 оны 84-р тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	2002-2006
Гол зорилт	Иоджуулсан давсны үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлж хангамжийг жигд, хүртээмжтэй болгон, айл өрхийн түвшин дэх иоджуулсан давсны хэрэглээг нэмэгдүүлэх замаар хүн амын дундах ИДЭ-ийн тархалтыг бууруулах

№	Шалгуур үзүүлэлт	2002 оны түвшин	2004 оны түвшин*	2006 онд хүрэх түвшин
1	7-11 насны хүүхдүүдийн дундах бахлуурын тархалт*	21.40%	13.80%	10.0% суурь түвшингээс сайжирсан байна.
2	Шээсэн дэх иодын агууламж 100 нг/л-ээс бага хүн амын хувь*	62.5	62	<50% суурь түвшингээс сайжирсан байна.
3	Цусан дахь БИД-ийн агууламж 5 ОУН/мл-ээс их нярайн хувь*	10.80%	7.10%	5% суурь түвшингээс сайжирсан байна.
4	7-11 насны хүүхдийн оюуны чадамжийн түвшин*		96.50%	
5	Иоджуулсан давсны дотоодын үйлдвэрлэлээр хангасан хэмжээ		458 тн	
6	Хүнсний хэрэгцээнд нийлүүлсэн нийт давсанд иоджуулсан давсны эзлэх хувь	57%	68.80%	100%
7	Давс цэвэршүүлэх, иоджуулах технологийг нэвтрүүлсэн ордын тоо	0	6	4
8	Хүнсний цагаан давсны үйлдвэрийн тоо	0	1	1
9	Өрхийн иоджуулсан давсны хэрэглээний хувь	46%	76	95%
10	ИДЭ-г хянах бүсийн лабораторийн тоо	1	1	2
11	Дотоод хяналтын лаборатори шинээр байгуулсан үйлдвэрийн тоо	1	6	4
12	Хурдавчилсан аргаар давсны иоджуулалтыг хянах лаборатори бүхий хилийн боомтын тоо	2	4	
13	ИДЭ, иоджуулсан давсны талаархи хүн амын мэдлэгийн түвшин	95%	94.10%	99%

* 2004 онд Хүн амын хоол тэжээлийн үндэсний судалгаа хийгдсэн тул эдгээр үзүүлэлтийг тооцож гаргах боломжтой байв.

“СЭТГЭЦИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД” ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	2002 оны 59-р тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	2002-2007
Гол зорилт	СЭМ-ийн шинэ хандлага, чиглэлд нийцүүлэн өөрийн орны сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусlamжийг өөрчлөн сайжруулах замаар одоогийн тулгамдсан асуудлуудыг шийдвэрлэх, хүн амын дундах сэтгэцийн болон зан үйлийн эмгэгийн тархалтыг бууруулах

№	Шалгуур үзүүлэлт	2000 оны түвшин	2003 оны түвшин	2004 оны түвшин	2007 онд хүрэх түвшин
1	Сэтгэцийн ба зан үйлийн эмгэг (10000 хүн амд)	77.43	104.2	113.8	70
2	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн мэдээллийн нэгдсэн сан бүрдсэн байх	Сан байхгүй			Сантай болно
3	Сум, өрхийн эмнэлгээр үйлчлүүлэгчдийн дотор сэтгэцийн эрүүл мэндийн анхны тусlamж авсан иргэдийн эзлэх хувь	0.13%	0.50%	0.40%	10%
4	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн хөтөлбөртэй сургуулийн тоо	0	205	205	Жилд 90-ээс доошгүй сургууль
5	Эрүүл мэндийг дэмжих хөтөлбөр, төслийн хүрээнд сэтгэцийн эрүүл мэндийн дэд хөтөлбөр, төсөл хэрэгжүүлдэг 50-иас дээш ажиллагсадтай аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо	0	597	597	1 жилд 40 өес доошгүй
6	Сэтгэцийн болон зан үйлийн эмгэгийн улмаас эмнэлэгт хэвтсэн хүний тоог нийт өвчлөлд харьцуулсан хувь	1.70%	2.3	2.3	1.50%
7	Сэтгэцийн эмнэлэгт эмчлүүлэгчдийн дундаж ор хоног	27.5	22.6	32.8	23
8	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн анхан шатны тусlamж үзүүлдэг сумын болон өрхийн эмнэлгийн хувь	*	65%	65%	Сум, өрхийн эмнэлэг 100 хувь
9	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн анхан шатны тусlamжийн сургалтад хамрагдсан сумын болон өрхийн эмч, эмнэлгийн ажилтан / хувиар /	30%	43.60%	*	70%
10	100.000 хүн амд ноогдох амия хорлосон тохиолдлын тоо	17	8.8	17.5	12

“РАШААН СУВИЛЛЫГ ХӨГЖҮҮЛЭХ” ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	2002 оны 251-р тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	2003-2010
Гол зорилт	Байгалийн эмчилгээний хүчин зүйл, нөөцийг зохицойгоор ашиглан рашаан сувиллын эмчилгээ, үйлчилгээг өргөжүүлэн хөгжүүлэх замаар хүн амын эрүүл мэндийг бэхжүүлэх

№	Шалгуур үзүүлэлт	2003 оны түвшин	2004 оны түвшин	Хүрэх түвшин
1	Улс, бус нутгийн хэмжээнд ашиглах рашааны тоо	9	9	11
2	Рашааны эх булгийн ариун цэврийн паспорттой рашаан сувиллуудын эзлэх хувь	6.70%	6.70%	100%
3	Мэргэжлийн үйл ажиллагаа явуулах тусгай зөвшөөрөл авсан улсын хэмжээний үйлчилгээтэй рашаан сувиллуудын эзлэх хувь	0	9	100%
4	Эрүүл ахуйн бус тогтоосон рашаан сувиллын эзлэх хувь	20%	20%	100%
5	Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээнд хамрагдсан рашааны тоо	3	3	11
6	Рашаан сувиллын эмчилгээний чанарын үнэлгээ	-	-	Шалгуур үзүүлэлт боловсруулан мөрдүүлсэн байх
7	Зонхилон тохиолдох өвчний үед рашаан сувиллын эмчилгээний шууд болон алсын үр дүнг тооцох	-	үр дүнг тооцох суурь судалгаа хийгдсэн	
8	Рашаан сувиллын бүтэц үйл ажиллагааны болон эмчилгээ үйлчилгээний стандарт боловсруулан мөрдүүлэх	-	Батлагдан мөрдөгдөж байна.	
9	Магадлан итгэмжлэлд хамрагдсан сувиллын тоо	0	7	11
10	Хайгуул хийж ашиглахаар тоноглосон рашааны тоо	5	5	8
11	Ундааны болон эмчилгээний журмаар ууж хэрэглэх рашааны стандартыг шинэчлэх	-	Стандарт шинэчлэн батлуулсан	Шинэчлэх
12	Рашаан судалалын чиглэлээр шинээр хийгдсэн эрдэм шинжилгээ, судалгааны тоо нэмэгдсэн байх	3	6	Эрдэм шинжилгээ, судалгааны тоо нэмэгдсэн байх

“СУМЫН ЭМНЭЛГИЙН ХӨГЖИЛ” ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	2002 оны 89-р тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	2002-2008
Гол зорилт	Сумын эмнэлгийн бүтэц, үйл ажиллагааны стандартын шаардлагыг хангах нөхцөлийг бүрдүүлэх замаар хөдөөгийн хүн амд үзүүлэх эрүүл мэндийн суурь тусламж, үйлчилгээний тэгш байдал, хүртээмж, чанарыг сайжруулах

№	Шалгуур үзүүлэлт	2001 оны түвшин	2004 оны түвшин	2008 онд хүрэх түвшин
1	Сумын эмнэлгийн бүтэц, үйл ажиллагааны стандартыг бүрэн хангасан эмнэлгийн эзлэх хувь	4.30%	30%	80%
2	Зориулалтын байртай сумын эмнэлгийн эзлэх	11%	*	70%
3	Зайлшгүй шаардлагатай багаж төхөөрөмжөөр хангагдсан сумын эмнэлгийн эзлэх хувь,	7.50%	25.10%	70%
4	Түргэн тусламжийн автомашины парк шинэчлэлтийн хувь	13.30%	41.60%	50%-иас доошгүй
5	Эмийн эргэлтийн сантай сумын эзлэх хувь	31%	68.20%	97%
6	Их эмчтэй сумын эзлэх хувь	98%	100%	100%
7	Сумын эмнэлгийн бүтэц, үйл ажиллагааны стандартын сургалтад хамрагдсан сумын эмч нарын эзлэх хувь	**	*	90%
8	Эрүүл мэндийн суурь тусламжийн стандартын сургалтанд хамрагдсан сумын их эмчийн эзлэх хувь	**	*	90%
9	Мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад хамрагдсан сумын их эмчийн эзлэх хувь	43.20%	*	95%
10	100.000 амьд төрөлтөд ноогдох эхийн эндэгдэл / сумын дундаж /	174	174	130
11	Гэрийн төрөлтийн хувь	1.10%	0.80%	0.50%
12	1000 амьд төрөлтөд ноогдох нялхасын эндэгдэл / сумын дундаж /	30.8	26.0	27.5
13	1000 амьд төрөлтөд ноогдох 1-5 насны хүүхдийн эндэгдэл / сумын дундаж /	42.4	36.1	35

“ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТЕХНОЛОГИЙГ САЙЖРУУЛАХ” ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	2002 оны 264-р тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	2003-2008
Гол зорилт	Эрүүл мэндийн дэмжих, хамгаалах, оношлох, эмчлэх, нөхөн сэргээх болон эрүүл мэндийн мэдээллийн өртөг зардал хямд, хүртээмжтэй технологийг сонгон нэвтрүүлэх замаар хүн амын эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанарыг сайжруулан, дэлхийн жишигт ойртуулах

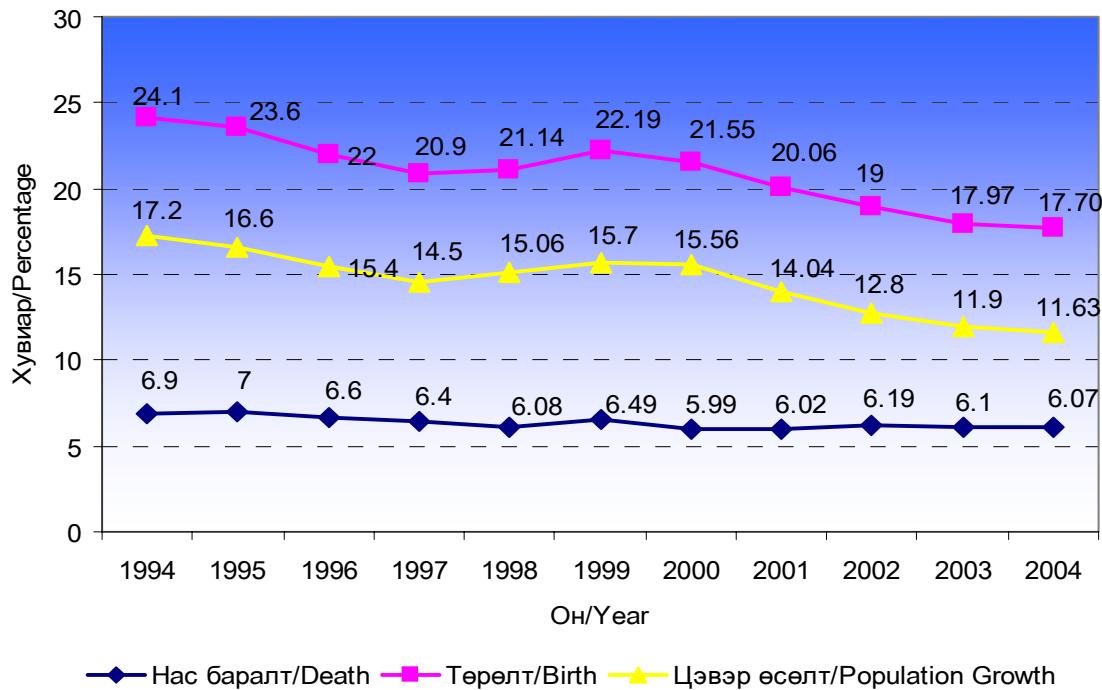
№	Шалгуур үзүүлэлт	2001 оны түвшин	2003 оны түвшин	2004 оны түвшин	2008 оны түвшин
1	Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжид зарцуулсан хөрөнгө оруулалт		3%		10%
	Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн засварт зарцуулсан зардал				3
2	Компьютерын дотоод сүлжээ нэвтрүүлсэн эрүүл мэндийн байгууллага / тоогоор /	0	1	6	25
3	Алсын зайн оношилгоо, зөвлөгөө, сургалт нэвтрүүлсэн аймаг / тоогоор /	0	6	8	10
4	Өвчнийн цахим түүх нэвтрүүлсэн эмнэлэг / тоогоор /	0	1	1	5
5	Хорт хавдрын нэгдүгээр үе шатанд оношлогдсон өвчтөн / хувиар / Элэгний хорт хавдар Уушигны хорт хавдар Хөхний хорт хавдар Ходоодны хорт хавдар Умайн хүзүүний хорт хавдар	14%	7.8 8.5 16.9 7.6 28.4	8.2 6.4 19.2 10 37.9	65%
6	Эмнэлэг дэх нас баралт	30.9	25.4	24.3	27
7	Хоног болоогүй нас баралт	20.2	20.7	20.3	16
8	Мэс заслын дараах хүндрэл	0.39	0.3	0.5	0.25
9	Мэс заслын дараах нас баралт	0.56	0.37	0.3	0.4

**Эрдийн мэндийн зарим гол узүүгээлүүд, 2004
Main Health Indicators, 2004**

Main Health Indicators, 2004

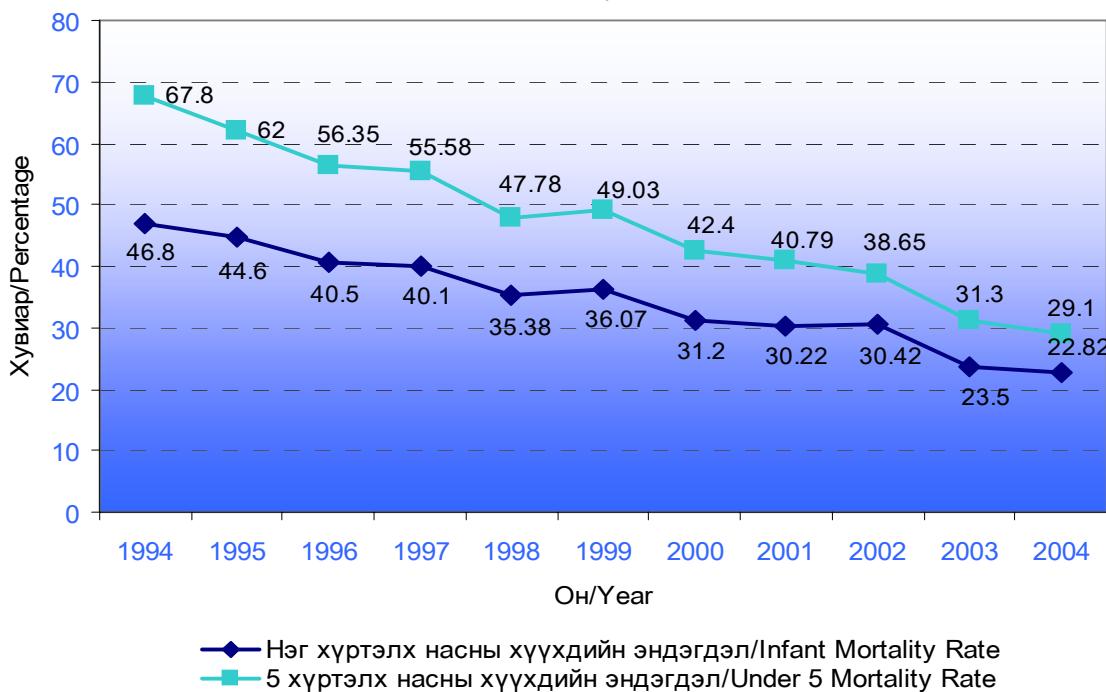
Эрүүл Мэндийн Үзүүлэлт, 2004 Health Indicators, 2004

**Хүн амын төрөлт, нас баралт, цэвэр өсөлт /1994-2004/
Crude Birth and Death Rates and Population Growth /1994-
2004/**

**Нялхсийн болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл
/1994-2004/**

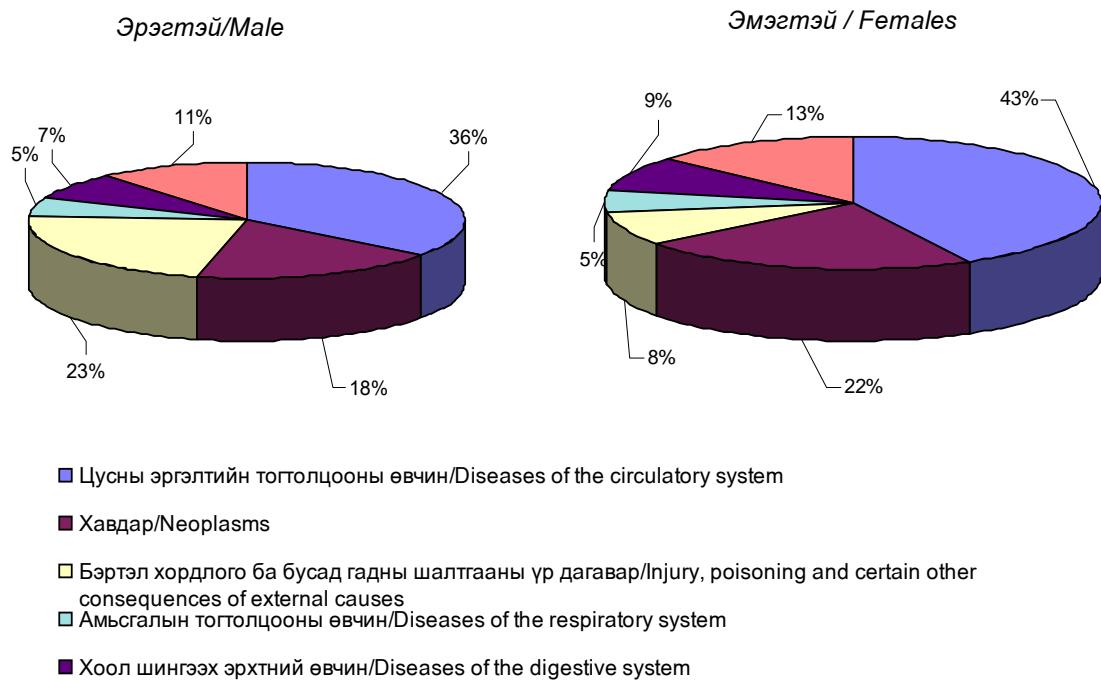
Infant and Under 5 Mortality Rates /1994-2004/

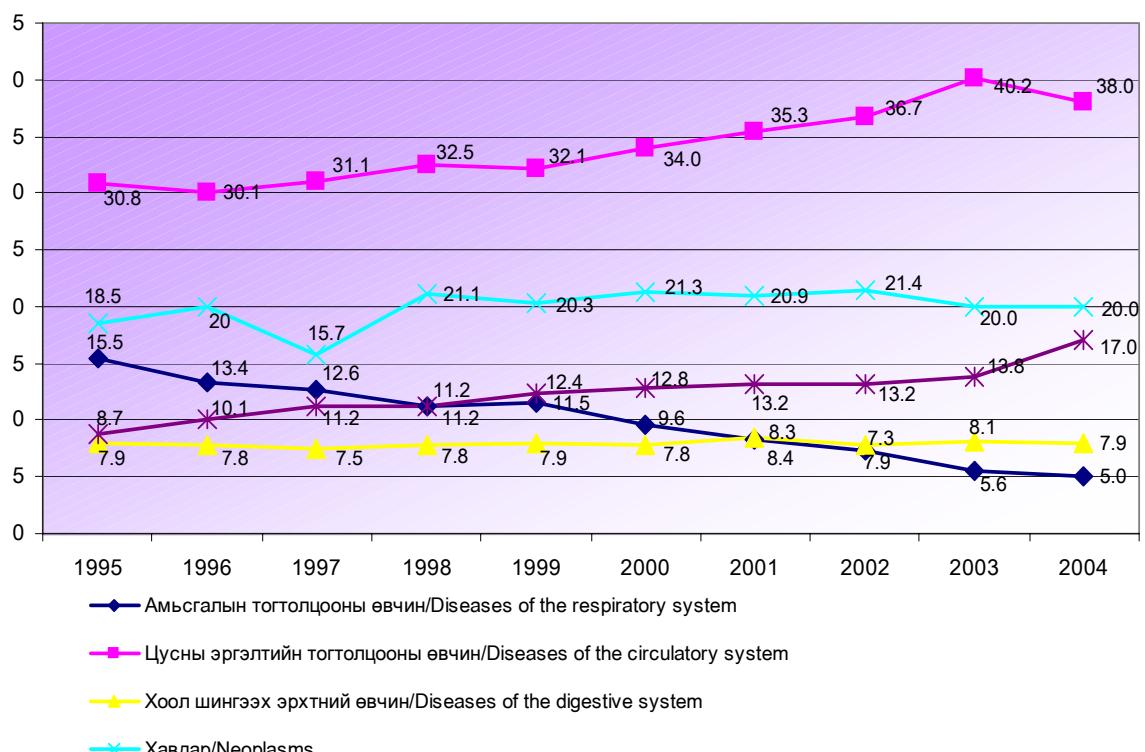
Хүн амын нас баралтын шалтгаан, хүйсөр, 2004
Deaths by Causes and Sex, 2004

Өвлийн бүрдг ФСОА-10 Main Causes	Бүгд / Total		Эрэгтэй / Males		Эмчигтэй / Females	
	Бодлог тоо Abs.number	10000 хүн амд per 10000 pop	Бодлог тоо Abs.number	10000 хүн амд per 10000 pop	Бодлог тоо Abs.number	10000 хүн амд per 10000 pop
Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин Diseases of the circulatory system	5808	23.06	3233	26.41	2575	20.08
Хангтар Neoplasms	3062	12.16	1700	13.89	1362	10.62
Бүрэг хордлого ба бусад зарим гадны шалтгааны үр лагавар Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	2603	10.34	2094	17.11	509	3.97
Хоол шингээх эрхтний өвчин Diseases of the digestive system	1213	4.82	679	5.55	534	4.16
Амьсгалын тогтолцооны өвчин Diseases of the respiratory system	764	3.03	455	3.72	309	2.41
Төрөх тойрлын (перинаталь) үед үүсэх сэгт Certain conditions originating in the perinatal period	472	1.87	272	2.22	200	1.56
Халдварт ба шимэгчиг зарим өвчин Certain infectious and parasitic diseases	378	1.50	226	1.85	152	1.19
Шюс болгийн тогтолцооны өвчинүүд Diseases of the genito-urinary system	339	1.35	192	1.57	147	1.15
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин Diseases of the nervous system and sense organs	221	0.88	127	1.04	94	0.73
Хаа чангилагч үй хамшигч, эмчдэг, эмчилгүйн ба лабораторийн шишгүйгээний гажуу үзүүлэлтүүд Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified	97	0.39	44	0.36	53	0.41
Төрөлхийн гажигт, хөв гажигт, онгөтгөн гажуудал Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	138	0.55	82	0.67	56	0.44
Дотоод шүүржлэл, тэжээлийн ба болжын солилцооны өвчинүүд Endocrine, nutritional and metabolic diseases	65	0.26	29	0.24	36	0.28
Жизрэлэх, төрөх, төрсийн дараах үе Pregnancy, childbirth and the puerperium	30	0.12	-	-	30	0.23
Сэлгийн ба аягийн замсэг Mental and behavioural disorders	26	0.10	15	0.12	11	0.09
Цус, нус бүтээх эрхтний өвчин ба дархлааны механизм хамарсан эмгэг Diseases of blood and blood forming organs and certain disorders involving the immune mechanisms	23	0.09	13	0.11	10	0.08
Арьс ба халимын өвчин Diseases of the skin and subcutaneous tissue	10	0.04	7	0.06	3	0.02
Яс, булчингийн тогтолцоо, холбох нождыгийн өвчин Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	40	0.16	19	0.16	21	0.16
Бусад Other	6	0.02	3	0.02	3	0.02
Бүгд / total	15295	60.73	9190	75.08	6105	47.61

Нас баралтын зонхилох шалтгаан, хүйсээр, 2004 Main Causes of Death, by Sex, 2004

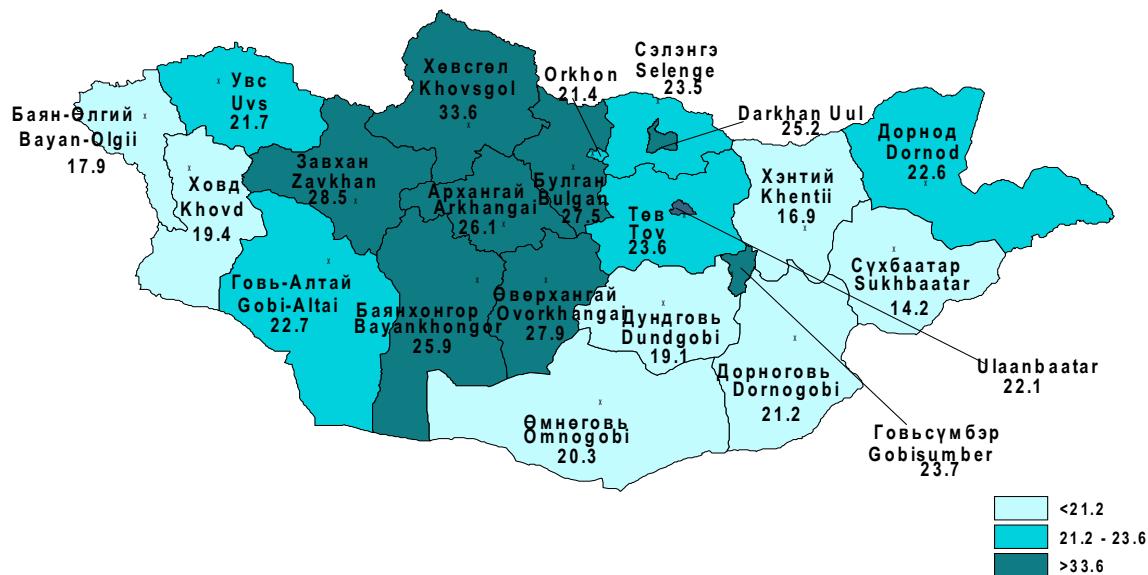
Нас баралтын эхний 5 шалтгаан /1994-2004/ Five Leading Causes of Death /1994-2004/

Нас баралтын эхний 5 шалтгаан (аймгаар), 2004
Five Leading Causes of Death (by aimag), 2004

№	Аймаг, хотын нэр Aimag, city	10000 хүн амд /per 10000 population/				
		Цусны эрглэтийн тогтолцооны өвчин Diseases of the circulatory system	Хавдар Neoplasms	Бэргэл, хорилого ба гадны шалтгааны үр дагавар Injury,poisoning and certain other consequences of external causes	Амьсгалын тогтолцооны өвчин Diseases of the respiratory system	Хоол шингээх эрхтний өвчин Diseases of the digestive system
1	Архангай Arkhangai	26.07	11.72	6.70	16.75	2.62
2	Баян-Өлгий Bayan-Ulgii	17.93	8.02	2.77	86.17	5.25
3	Баянхонгор Bayankhongor	25.87	8.86	8.50	23.95	4.79
4	Булган Bulgan	27.51	12.30	6.96	19.42	3.56
5	Говь-Алтай Gobi-Altai	22.72	11.28	6.87	35.96	4.25
6	Говьсумбэр Gobi-Sumber	23.67	6.53	7.35	40.81	6.53
7	Дархан-Уул Darkhan-Uul	25.25	10.67	15.03	26.39	4.48
8	Дорноговь Dornogobi	21.23	10.90	11.09	15.30	4.78
9	Дорнод Dornod	22.55	17.15	13.50	48.61	6.48
10	Дундговь Dundgobi	19.11	11.35	8.36	21.90	4.38
11	Завхан Zavkhan	28.49	8.68	2.93	20.78	6.36
12	Орхон Orkhon	21.36	14.98	11.85	11.72	6.90
13	Өвөрхангай Uvurkhangai	27.92	7.16	8.57	47.72	3.53
14	Өмнөговь Umnugobi	20.33	9.84	8.56	21.40	8.13
15	Сүхбаатар Sukhbaatar	14.16	16.82	6.55	37.18	5.84
16	Сэлэнгэ Seleng	23.50	12.84	6.81	23.70	3.75
17	Төв Tuv	23.59	9.26	8.60	16.53	3.53
18	Увс Uvs	21.73	14.61	6.02	40.52	2.82
19	Ховд Khovd	19.40	9.81	4.68	57.06	2.51
20	Хөвсгөл Khuvsrgul	33.59	8.81	6.42	57.63	4.77
21	Хэнтий Khentii	16.87	11.53	8.71	33.73	10.82
22	Аймгийн дундаж Aimag average	23.59	11.01	7.80	35.27	4.81
23	Улаанбаатар Ulaanbaatar	22.12	14.18	14.81	21.62	4.82
24	Улсын дундаж Country average	23.06	12.16	10.34	30.33	4.82

Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин (нас баралт), 10000 хүн амд, 2004
Deaths of the Circulatory System per 10000 population, 2004

Бартэл, хордлого ба гадны шалтгааны үр дагавар (нас баралт)
10000 хүн амд, 2004
Death Injury-Poisoning and Certain other Consequences of External Causes per 10000 population, 2004

5 хүргэх насны хүүхдийн эндэгдлийн шалтгаан, 2004
Causes of Infant and Under 5 Deaths, 2004

Өвчний бүлэг ICD-10 Diseases group according to ICD-10	0-1 хүртэлх нас 0-1 age		5 хүртэлх нас under 5	
	Abs.number	Хувь %	Бодит тоо Abs.number	Хувь %
Төрөх тойрын (перинаталь) улт уусх оёс Certain conditions originating in the perinatal period	472	46.5	472	36.4
Амьсгалын эрхийн өвчин Diseases of the respiratory system	275	27.1	379	29.2
Хоол шингээж эрхийн өвчин Diseases of the digestive system	60	5.9	102	7.9
Төрөхийн гажиг, хэв гажиг, онгөт нийтийн гажуулалт Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	90	8.9	100	7.7
Бөргөлхорилгоо ба бусад зарим галтын шалтгаант үр дагавар Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	51	5.0	126	9.7
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин Diseases of the nervous system and sense organs	23	2.3	35	2.7
Хайлварг ба шимогчтгийн зарим өвчин Certain infectious and parasitic diseases	18	1.8	33	2.5
Бусад / Other	27	2.7	49	3.8
Бүрд/ total	1016	100.0	1296	100.0

Нийхсэн эндэгдлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан (1999-2004)
Cause of Infant Mortality (1999-2004)

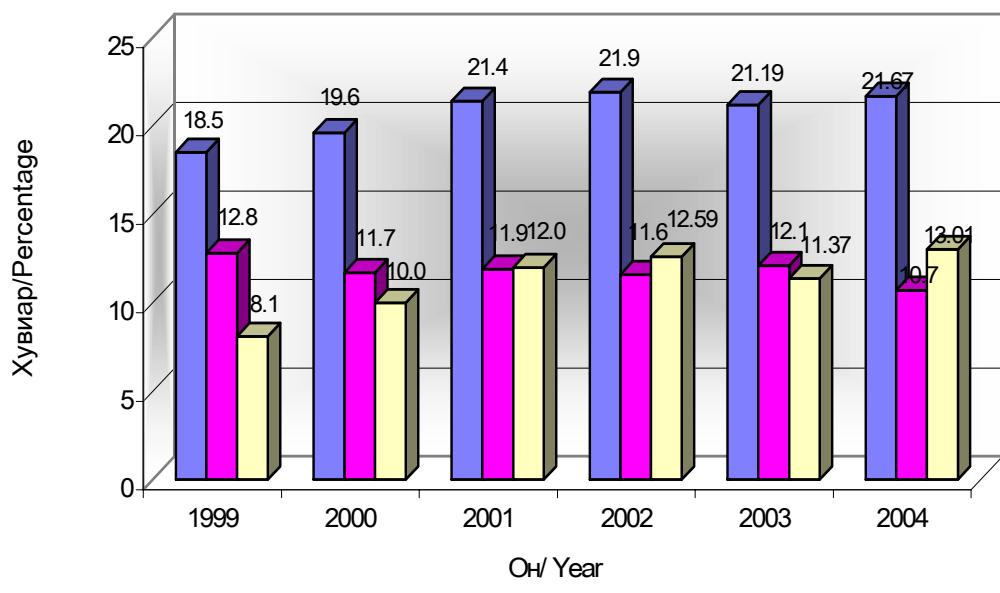
Шалтгаан Causes	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Хайлварг ба шимогчтгийн зарим өвчин Certain infectious and parasitic diseases	3.3	4.7	3.1	4	2.7	1.8
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин Diseases of the nervous system and sense organs	3.1	4.8	3.5	3.1	3.6	2.3
Амьсгалын эрхийн өвчин Diseases of the respiratory system	41	36	32	34	29.7	27.1
Хоол шингээж эрхийн өвчин Diseases of the digestive system	13.1	13.1	12.7	12.4	9.8	5.9
Төрөх тойрын (перинаталь) улт уусх оёс Certain conditions originating in the perinatal period	23	28	34	34	39.3	46.5
Төрөхийн гажиг, хэв гажиг, онгөт нийтийн гажуулалт Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	3.8	3.6	4.7	7.1	7.9	8.9
Бөргөлхорилгоо ба бусад зарим галтын шалтгаант үр дагавар Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	3.6	3.1	3.4	3.1	4.3	5.0

	Төрөүүлэх шалтгаан/The Leading cause
	Хоёр дахь шалтгаан/The second Leading cause
	Гураадугаар шалтгаан/The Third Leading cause
	Дөрөөдүгээр шалтгаан/The Fourth leading cause
	Таадугаар шалтгаан/The Fifth leading cause

Нялхсын эндэргэрлэл, 2004 Infant Mortality, 2004

Шалтгаан Causes	Үзүүлэлт Rate
1 хүргэлх насны хүүхдийн эндэргэрлэл 1000 амьд төрсөн хүүхдэд Infant mortality per 1000 live births	22.8
Нярайн эрг үсийн нас баралт 1000 амьд төрсөн хүүхдэд Early neonatal mortality per 1000 live births	11.1
Нярайн хожуу үсийн нас баралт 1000 амьд төрсөн хүүхдэд Post neonatal mortality per 1000 live births	1.9
Нярайн нас баралт 1000 амьд төрсөн хүүхдэд Neonatal mortality per 1000 live births	13.01
Амьгүй төрөлт / амьд, амьгүй төрсөн 1000 хүүхдэд / Still births per 1000 births	10.7
Перинаталь нас баралт / амьд, амьгүй төрсөн 1000 хүүхдэд / Perinatal mortality per 1000 births	21.67

Нярайн эндэргэрлэл (1999-2004) Infant Mortality (1999-2004)

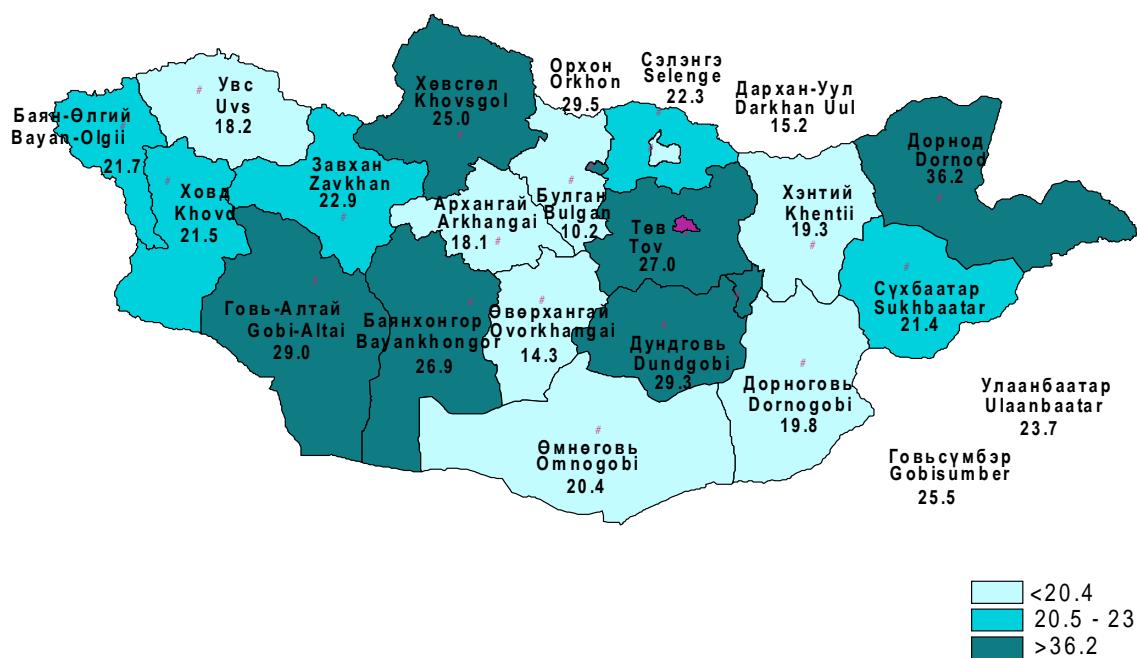

- Перинаталь нас баралт/амьд, амьгүй төрсөн 1000 хүүхдэд/Perinatal Mortality per 1000 births
- Амьгүй төрөлт/амьд, амьгүй төрсөн 1000 хүүхдэд/Still Births per 1000 births
- Нярайн нас баралт 1000 амьд төрсөн хүүхдэд/Neonatal Mortality per 1000 live births

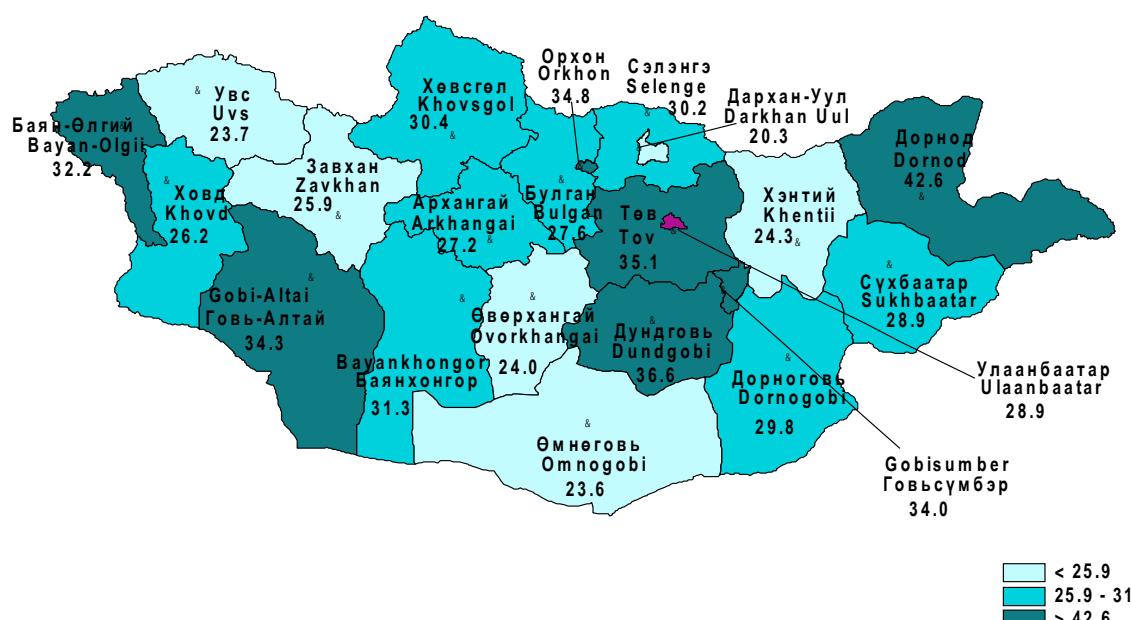
Нялхсын эндэгдл, 2004
Infant Mortality, 2004

№	Аймаг хотын нэр Aimag and city	Перинатал нас баралт (амьд, амьгүй төрсөн 1000 хүүхдэд) Perinatal mortality per 1000 births	Амьгүй төрөлт (амьд, амьгүй төрсөн 1000 хүүхдэд) Still births per 1000 births	Нярайн нас баралт (амьд төрсөн 1000 хүүхдэд) Neonatal mortality per 1000 live births	Нярайн эргүйн нас баралт (амьд төрсөн 1000 хүүхдэд) Early neonatal mortality per 1000 live births	Нярайн хожуу үсийн нас баралт (амьд төрсөн 1000 хүүхдэд) Post neonatal mortality per 1000 live births
	A	1	2	3	4	5
1	Архангай Arkhangai	15.4	9.6	7.8	5.8	1.9
2	Баян-Өлгий Bayan-Ulgii	49.6	40.3	10.5	9.7	0.7
3	Баянхонгор Bayankhongor	11.2	9.9	1.9	1.3	0.6
4	Булган Bulgan	35.8	12.9	30.5	23.2	7.3
5	Говь-Алтай Gobi-Altaï	19.2	9.6	13.2	9.7	3.5
6	Говьсүмбэр Gobi-Sumber	16.9	4.2	12.8	12.8	0.0
7	Дархан-Уул Darkhan-Uul	12.9	8.6	5.8	4.3	1.4
8	Дорноговь Dornogobi	18.6	6.6	13.2	12.1	1.1
9	Дорнод Dornod	31.7	9.2	24.2	22.7	1.4
10	Дундговь Dundgobi	15.8	3.6	15.9	12.2	3.7
11	Завхан Zavkhan	18.9	8.3	12.2	10.7	1.5
12	Орхон Orkhon	28.4	12.0	19.7	16.6	3.0
13	Өвөрхангай Uvurkhangai	13.2	8.2	5.1	5.1	0.0
14	Өмнөговь Umnugobi	20.2	9.6	11.8	10.7	1.1
15	Сүхбаатар Sukhbaatar	20.1	11.6	10.7	8.6	2.1
16	Сэлэнгэ Selenge	21.3	8.7	15.1	12.7	2.4
17	Төв Tuv	16.2	4.0	13.5	12.2	1.4
18	Увс Uvs	23.3	16.8	7.7	6.6	1.1
19	Ховд Khovd	23.7	18.5	6.8	5.2	1.6
20	Хөвсгөл Khuvsgul	14.0	9.5	5.5	4.5	0.9
21	Хэнтий Khentii	10.9	5.0	6.7	5.9	0.8
22	Аймгийн дундаж Aimag average	21.9	13.0	10.6	9.1	1.6
23	Улаанбаатар Ulaanbaatar	21.2	6.6	17.1	14.7	2.4
24	Улсын дундаж Country average	21.7	10.7	13.0	11.1	1.9

1 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл (1000 амьд төрсөн хүүхдэд), 2004
Infant Mortality Rate (per 1000 Live Births), 2004

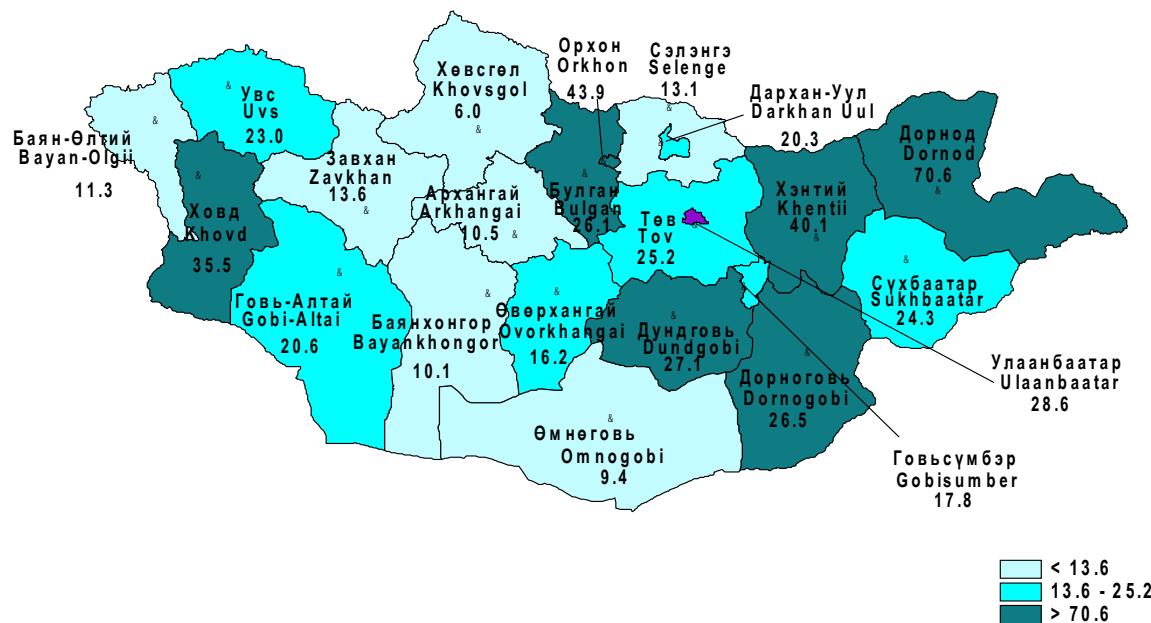
5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл (1000 амьд төрсөн хүүхдэд), 2004
Infant Mortality Rate (per 1000 Live Births), 2004

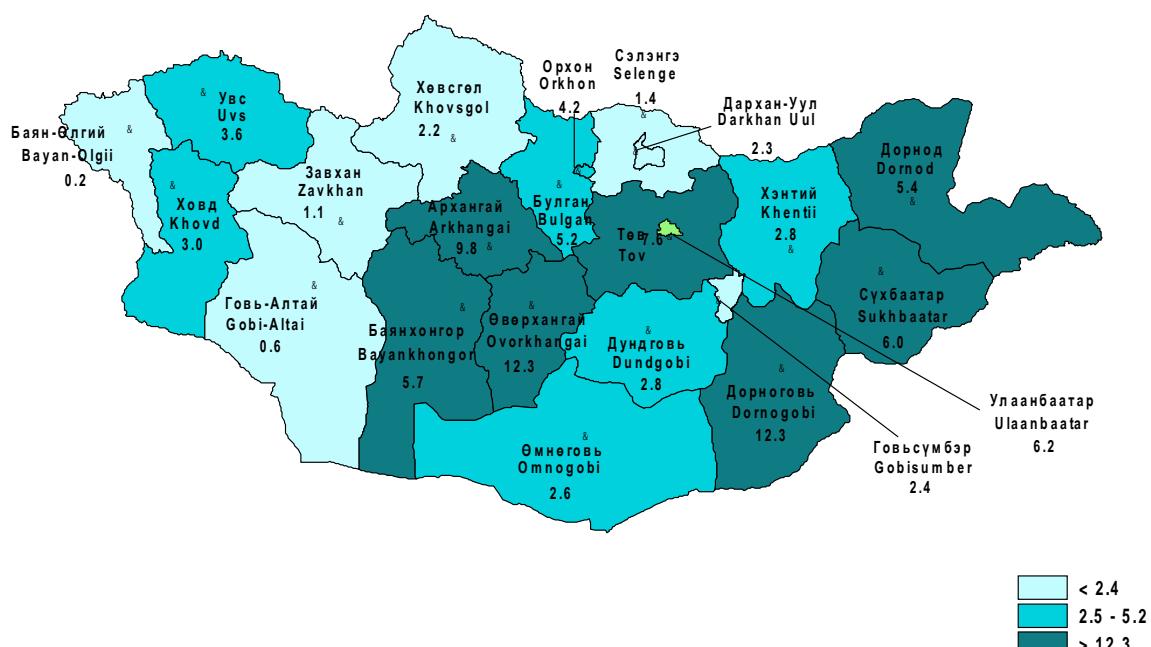
Халдварт өвчний гаралт, 10000 хүн амд (1999-2004)
Registered Reportable Infectious Diseases, per 10000 population (1999-2004)

Халдварт ба шимэгчтэй зарим өвчин Certain infectious and parasitic diseases	10000 хүн амд Per 10000 population					
	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Балнад Typhoid and paratyphoid fevers	0.2	0.11	0.07	0.09	0.03	0.06
Сальмонеллээс Salmonella infections	1.0	1.19	1.24	1.05	0.77	0.79
Цусан суулга Shigellosis	5.7	6.96	9.47	8.96	8.25	8.79
Сүрьеэз Tuberculosis	13.3	12.56	14.16	15.03	15.51	17.44
Тарваган тахал Plague	0.0	0.04	0.03	0.02	0.05	0.01
Боом Anthrax	0.0	0.03	0.02	0.07	0	0.12
Бруцеллээс Brucellosis	6.1	4.17	2.84	2.65	3.09	2.52
Улаан эсргэнэт чичрэг Scarlet fever	0.0	0.40	0.30	0.18	0.11	0.22
Менингококктэй халдварт Meningococcal infection	1.0	0.94	0.58	0.86	0.49	0.28
Салхиницээр Varicella	1.2	2.39	3.55	4.99	6.02	5.09
Улаан бурхан Measles	0.2	3.89	44.28	4.90	0.07	0.00
Улаанууд Rubella	0.1	6.51	7.75	0.60	0.05	0.14
Вируст гепатит Viral hepatitis	21.7	38.81	43.29	39.30	19.79	24.47
Вируст гепатит А Viral hepatitis A	18.6	34.68	39.15	36.19	16.28	20.79
Вируст гепатит В Viral hepatitis B	2.7	3.49	3.44	2.68	2.96	3.10
Вируст гепатит С Viral hepatitis C	0.2	0.40	0.46	0.39	0.52	0.56
Гахай хавдар Mumps	1.8	3.67	11.59	6.75	1.85	1.66
Мөөгөнцөр Mycoses	3.9	4.43	3.23	2.58	4.08	4.30
Хамуу Scabies	3.7	2.23	1.62	1.39	1.16	1.91
Тэмбүү Syphilis	4.5	6.92	7.10	6.76	6.97	7.05
Заг хүйтэн Gonococcal infection	9.1	23.06	23.16	19.76	17.22	22.71
Трихомониаз Trichomoniasis	22.2	35.42	38.95	36.24	23.85	24.54

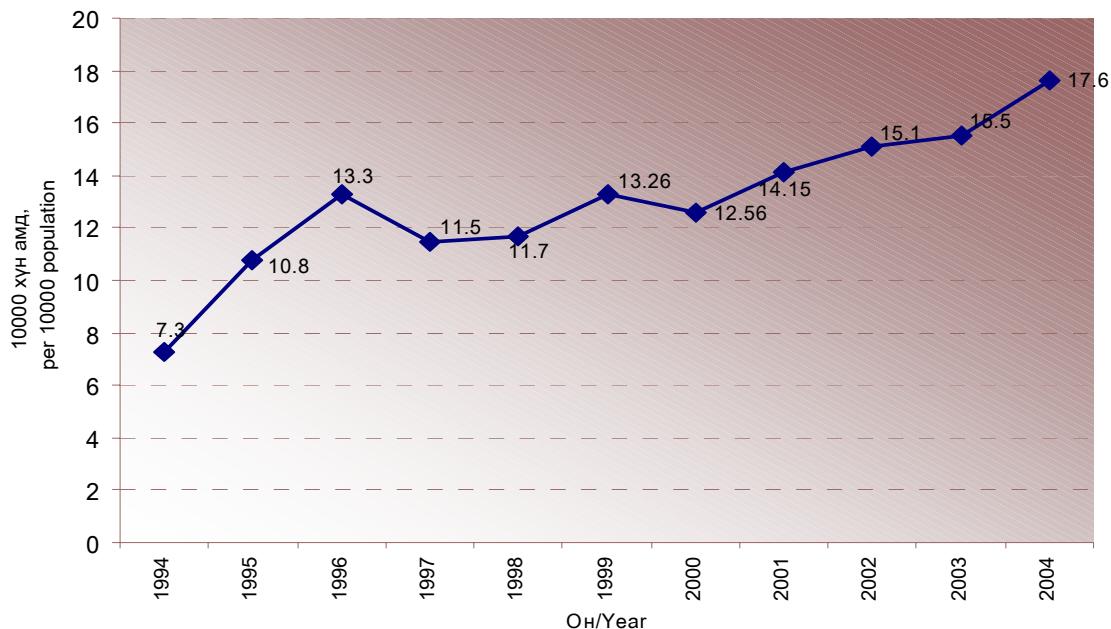
Вируст гепатитийн өвчлөл, 10000 хүн амд, 2004 Incidence of Viral Hepatitis, per 10000 population, 2004

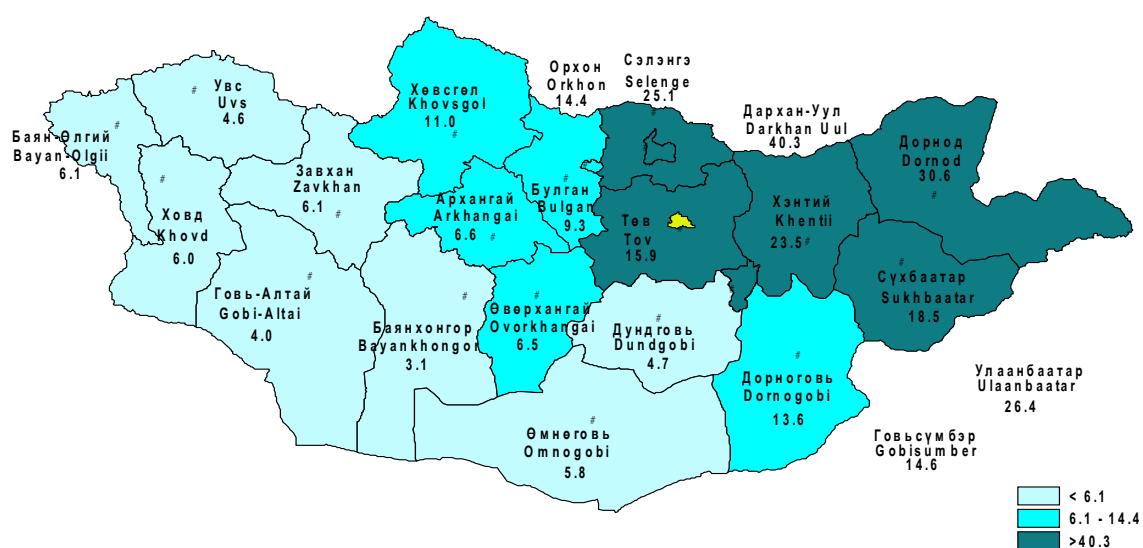
Салхин цэцэгийн өвчлөл, 10000 хүн амд, 2004 Incidence of Varicella,, per 10000 population, 2004

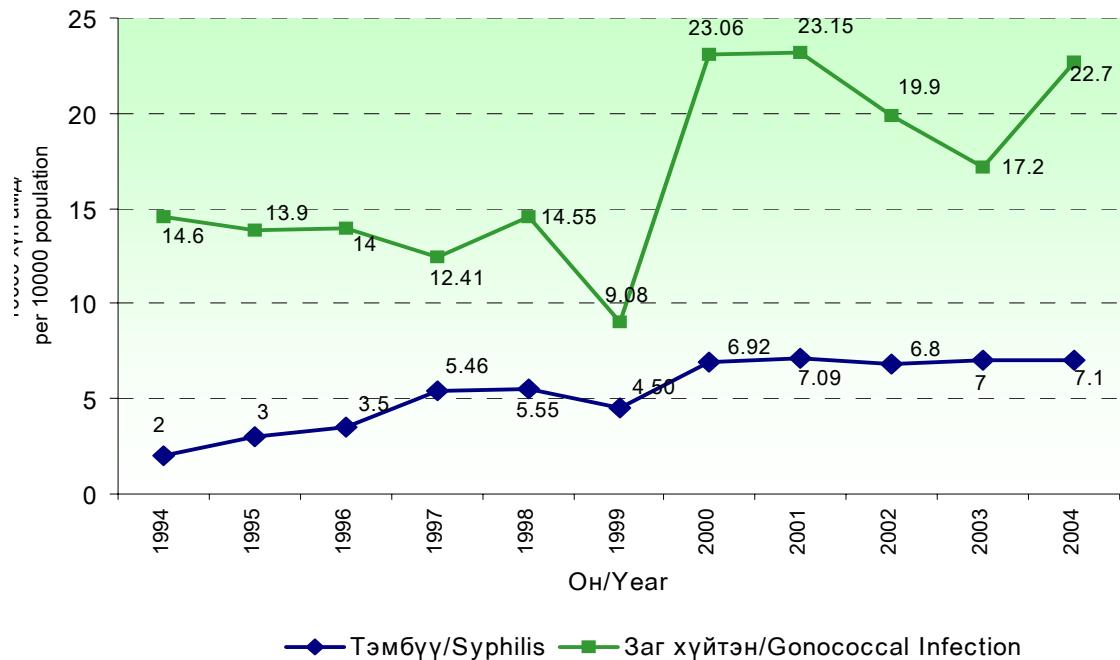
Сүрьеэгийн өвчлөл /1994-2004/
Incidence of Tuberculosis /1994-2004/

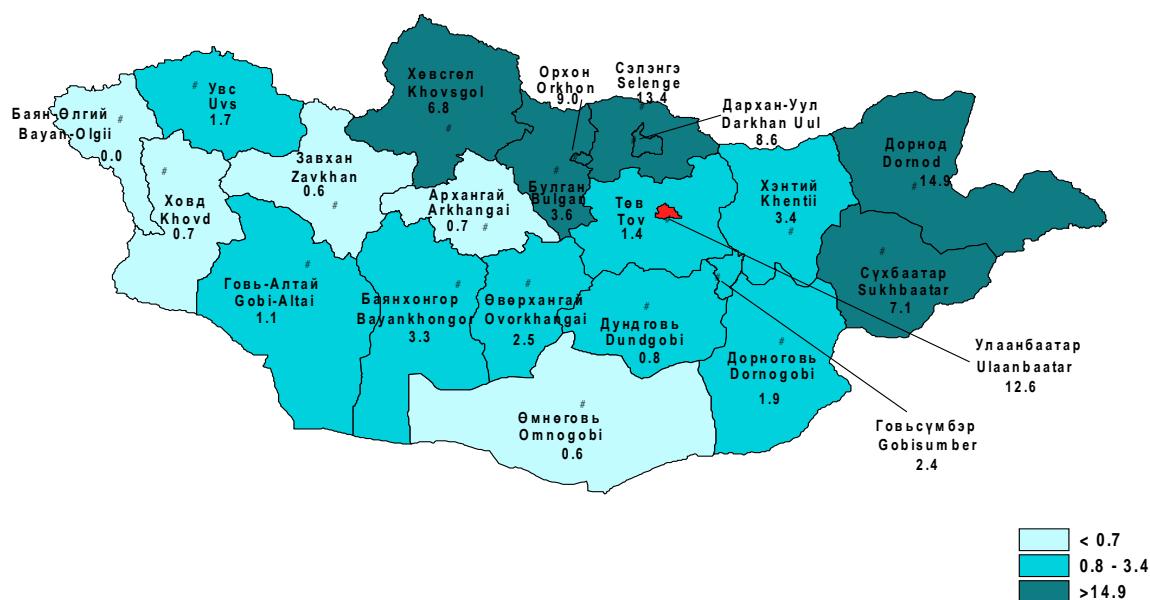
Сүрьеэгийн өвчлөл, 10000 хүн амд, 2003
Incidence of Tuberculosis, per 10000 population, 2003

**Тэмбүү, заг хүйтний өвчлөл /1994-2004/
Incidence of Syphilis and Gonococcal Infections /1994-2004/**

**Тэмбүүгийн өвчлөл, 10000 хүн амд, 2003
Incidence of Syphilis, per 10000 population, 2003**

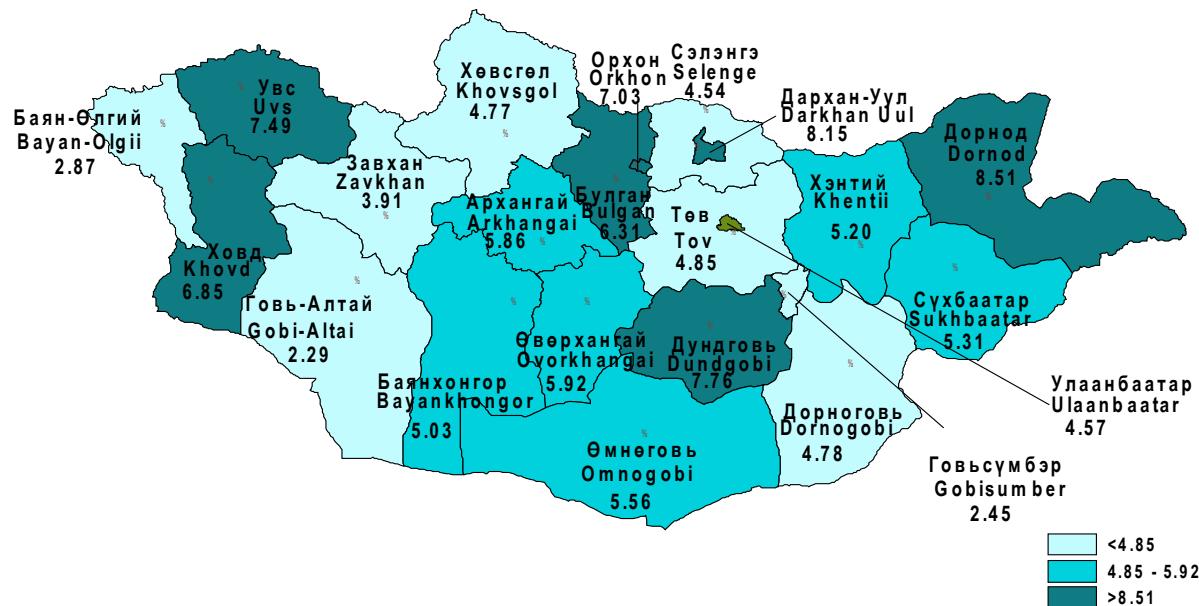
Хорт хавдарын өвчлюлийн тохиолдлын тоо, тархалт, нас баралт, 2004
Prevalence, Incidence and Death Rates of Malignant Neoplasms, 2004

Хорт хавдар Malignant neoplasms	Тархалт Prevalence		Тохиолдлын тоо Incidence			Нас баралт Deaths		
	Бодит тоо Abs. number	10000 хүн амд per 10000 population	10000 хүн амд per 10000 population			10000 хүн амд per 10000 population		
			Бүгд Total	Эрэгтэй Males	Эмэгтэй Females	Бүгд Total	Эрэгтэй Males	Эмэгтэй Females
Уруул амны хөндий, залгур Lip, oral cavity and pharynx	221	0.88	0.19	0.25	0.15	0.15	0.19	0.12
Улаан хоолой Oesophagus	591	2.35	1.00	1.12	0.89	0.94	1.07	0.83
Ходоод Stomach	1085	4.31	1.86	2.54	1.23	1.56	2.07	1.10
Будүүн гэдэс Colon	133	0.53	0.20	0.19	0.22	0.14	0.10	0.19
Шулуун гэдэс, хошного Rectus and anus	98	0.39	0.10	0.08	0.12	0.08	0.07	0.09
Элэг Liver	2439	9.68	5.21	6.18	4.34	4.67	5.56	3.85
Нойрхой Pancreas	118	0.47	0.21	0.24	0.19	0.17	0.20	0.16
Хоол боловсруулах замын бусад Other in digestive organs	49	0.19	0.12	0.11	0.12	0.05	0.07	0.04
Төвөнх Larynx	105	0.42	0.10	0.18	0.02	0.07	0.11	0.02
Мөгөөрсөн хоолой Trachea	4	0.02	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00	0.01
Уушиг Lung	673	2.67	1.27	1.98	0.60	1.24	2.03	0.51
Амьсгалын эрхтний бусад Other in the respiratory system	79	0.31	0.06	0.07	0.06	0.07	0.09	0.05
Яс ба үений мөгөөрс Bone and articular cartilage	197	0.78	0.21	0.20	0.21	0.14	0.16	0.12
Гялтан ба зөвлөн эд Mesothelial and soft tissue	144	0.57	0.13	0.15	0.12	0.06	0.04	0.07
Арьс Skin	127	0.50	0.09	0.11	0.07	0.03	0.04	0.02
Хөх Breast	385	1.53	0.32	0.02	0.61	0.13	0.00	0.27
Умайн хүзүү Cervix uteri	1269	5.04	1.05	0.00	2.06	0.33	0.00	0.64
Умай Uterus	83	0.33	0.09	0.00	0.17	0.06	0.00	0.12
Өндгөвч Ovary	163	0.65	0.17	0.00	0.34	0.07	0.00	0.13
Эм бэлэг эрхтний бусад Other female genital organs	84	0.33	0.06	0.00	0.11	0.03	0.00	0.05
Эр бэлэг эрхтэн Male genital organs	131	0.52	0.12	0.24	0.00	0.07	0.15	0.00
Давсаг Cyst	57	0.23	0.10	0.17	0.03	0.05	0.08	0.02
Шаасний замын бусад Other urinary organs	181	0.72	0.16	0.14	0.18	0.11	0.11	0.11
Лейкеми	46	0.18	0.09	0.11	0.06	0.10	0.12	0.07
Бусад Other	438	1.74	0.52	0.55	0.51	0.28	0.32	0.25
Бүгд Total	8900	35.34	13.42	14.61	12.42	10.60	12.56	8.83

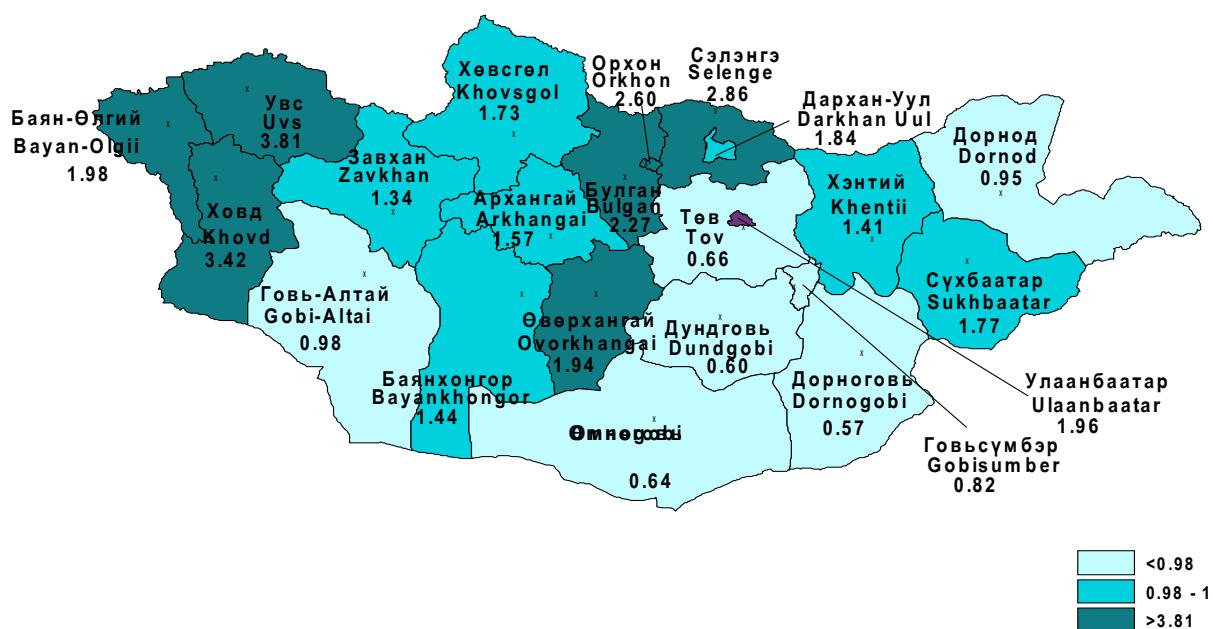
* Мэдээллийн эх сурвалж: Хавдар судлалын төвийн тайлан 2004 он.

* Source: National Center for Cancer, 2004 report

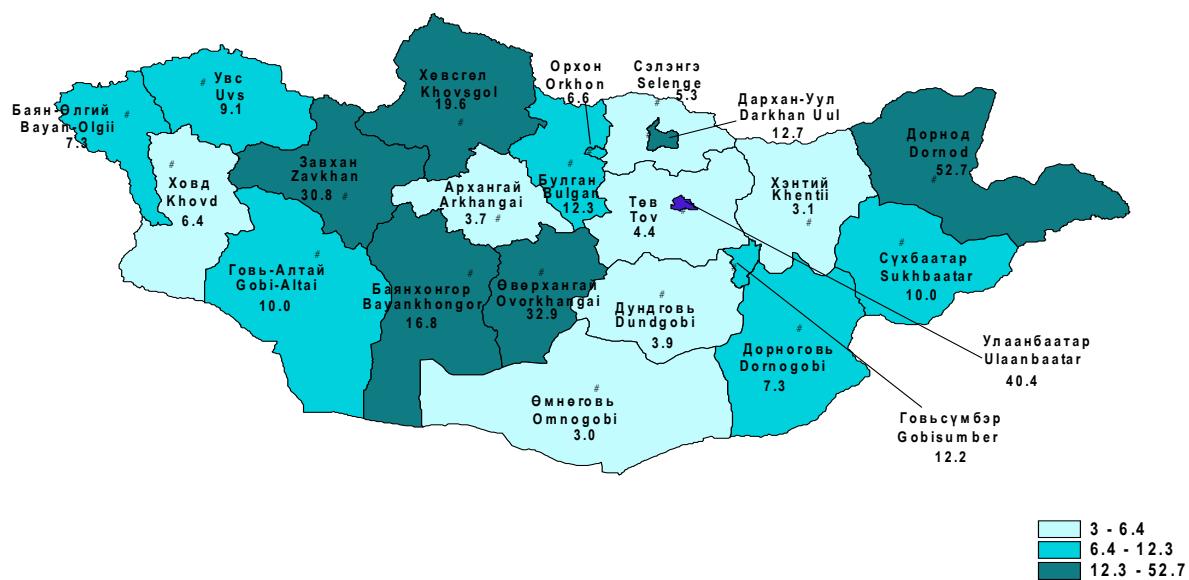
**Элэгний хорт хавдрын өвчлөл, 10000 хүн амд
Incidence of Liver cancer, per 10000 population**

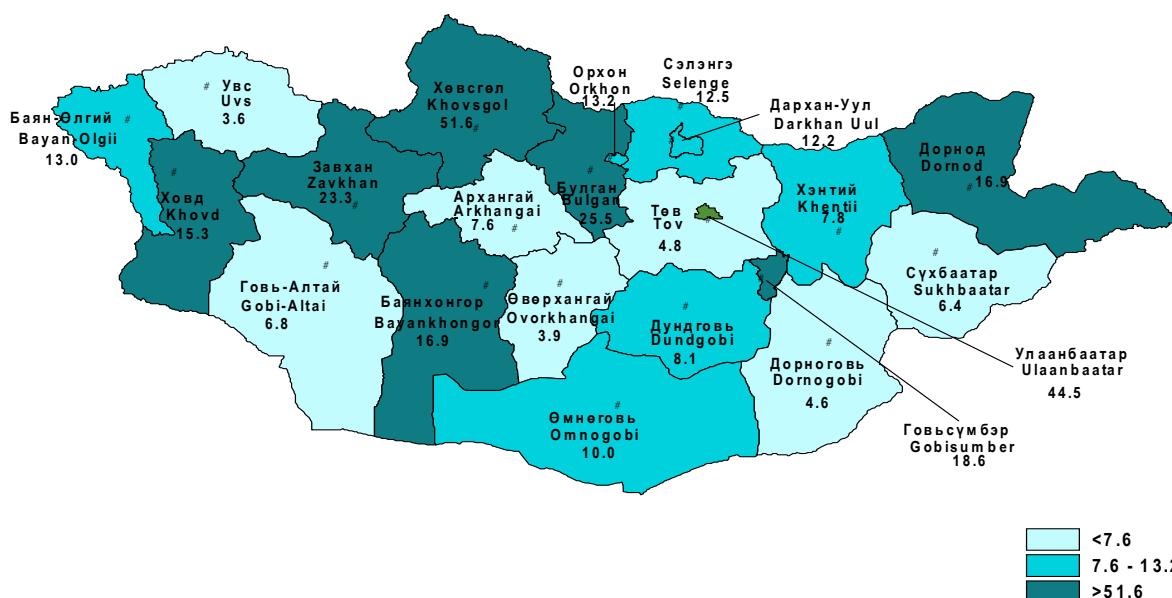
**Ходоодны хорт хавдрын өвчлөл, 10000 хүн амд
Incidence of Stomach cancer, per 10000 population**

Заг хүйтэний өвчлөл, 10000 хүн амд, 2004
Incidence of Gonococcal infection, per 10000 population, 2004

Трихомониазын өвчлөл, 10000 хүн амд, 2004
Incidence of Trichomoniasis, per 10000 population, 2004

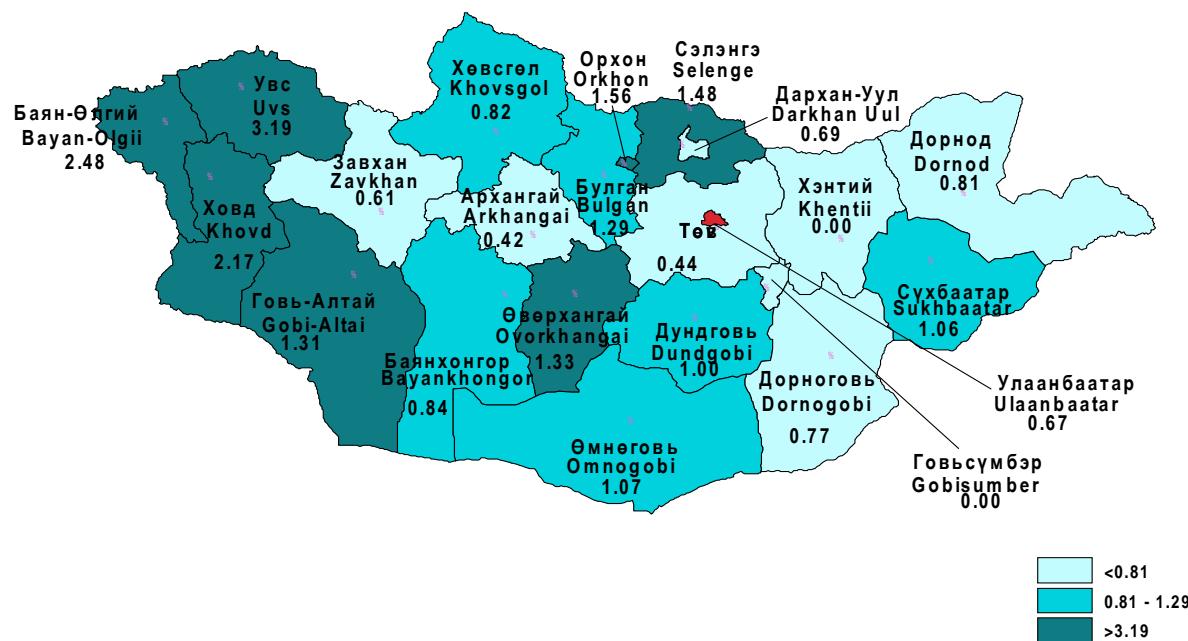
**Хорт хавдрын өвчлөлийн тохиолдлын тоо,
тархалт, нас баралт, 2004 (аймгаар)**
**Prevalence, Incidence and Deaths of Malignant Neoplasms,
2004(by aimag)**

№	Аймаг хотын нэр Aimag and city	Тархалт Prevalence		Тохиолдлын тоо Incidence			Нас баралт Deaths		
		Бодит тоо Abs.number	10000 хүн амд per 10000 population	10000 хүн амд per 10000 population			1000 хүн амд per 10000 population		
				Бүгд Total	Эрэгтэй Males	Эмэгтэй Females	Бүгд Total	Эрэгтэй Males	Эмэгтэй Females
1	Архангай Arkhangai	404	44.0	11.76	14.50	9.07	12.19	14.06	10.36
2	Баян-Өлгий Bayan-Ulgii	195	19.7	10.59	14.57	6.64	8.17	12.35	4.02
3	Баянхонгор Bayankhongor	234	27.8	11.39	14.28	8.61	8.78	11.86	5.81
4	Булган Bulgan	230	40.6	18.16	21.00	15.37	14.11	18.16	10.13
5	Говь-Алтай Gobi-Altaï	113	17.8	7.10	6.50	7.66	10.88	11.05	10.72
6	Говьсүмбэр Gobi-Sumber	22	18.1	9.03	11.66	6.47	6.57	6.67	6.47
7	Дархан-Уул Darkhan-Uul	397	43.9	17.58	20.72	14.74	10.17	13.04	7.58
8	Дорноговь Dornogobi	201	38.9	14.71	12.72	16.59	11.03	9.94	12.06
9	Дорнод Dornod	386	52.2	17.71	20.83	14.75	19.07	22.50	15.81
10	Дундговь Dundgobi	149	29.8	16.60	15.79	17.40	12.80	12.95	12.66
11	Завхан Zavkhan	173	21.9	10.11	9.11	11.05	8.97	10.93	7.12
12	Орхон Orkhon	335	40.1	16.27	21.39	11.63	12.92	16.11	10.03
13	Өвөрхангай Uvurhangai	425	39.2	14.56	15.33	13.82	8.85	10.47	7.27
14	Өмнөговь Umnugobi	139	29.1	12.97	12.35	13.56	9.20	8.09	10.27
15	Сүхбаатар Sukhbaatar	119	22.1	14.28	13.33	15.22	24.10	31.48	16.71
16	Сэлэнгэ Selengэ	336	36.7	17.70	20.01	15.42	10.16	11.44	8.90
17	Төв Tuv	322	36.3	13.31	10.18	16.44	8.80	10.63	6.98
18	Үвс Uvs	304	37.3	18.01	23.39	12.68	14.58	18.96	10.24
19	Ховд Khovd	248	27.0	15.26	18.58	12.03	9.37	11.06	7.73
20	Хөвсгөл Khuvsghol	288	23.3	11.72	13.02	10.47	8.49	10.22	6.82
21	Хэнтий Khentii	275	41.1	13.74	15.81	11.75	12.25	13.68	10.87
22	Аймгийн дүн ба дундаж Aimag average	5295	33.3	14.04	15.76	12.39	11.25	13.52	9.07
23	Улаанбаатар Ulaanbaatar	3526	38.5	12.53	12.58	12.48	9.60	10.86	8.42
24	Улсын дүн ба дундаж Country average	8821	35.2	13.49	14.61	12.42	10.65	12.56	8.83

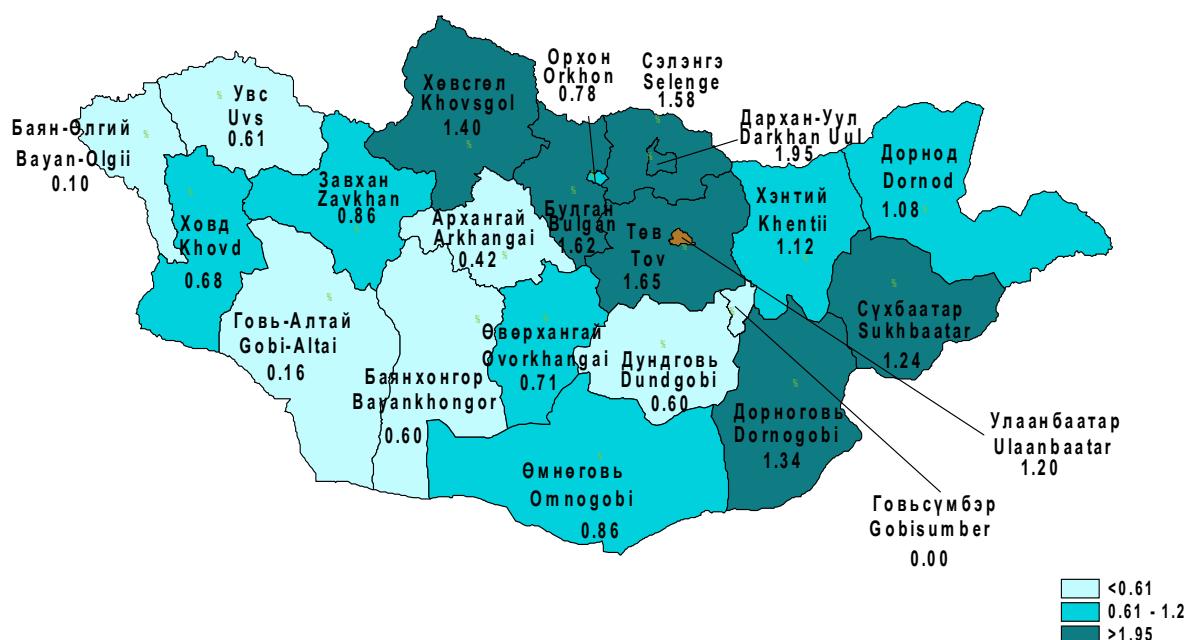
* Мэдээллийн эх сурвалж: Хавдар судлалын төвийн тайлан 2004 он.

* Source: National Center for Cancer, 2004 report

Улаан хоолойн хорт хавдрын өвчлөл, 10000 хүн амд, 2004
Incidence of Oesophagus Cancer, per 10000 population, 2004

Умайи хүзүүний хорт хавдрын өвчлөл, 10000 хүн амд, 2004
Incidence of Cervix Uteri Cancer, per 10000 population, 2004

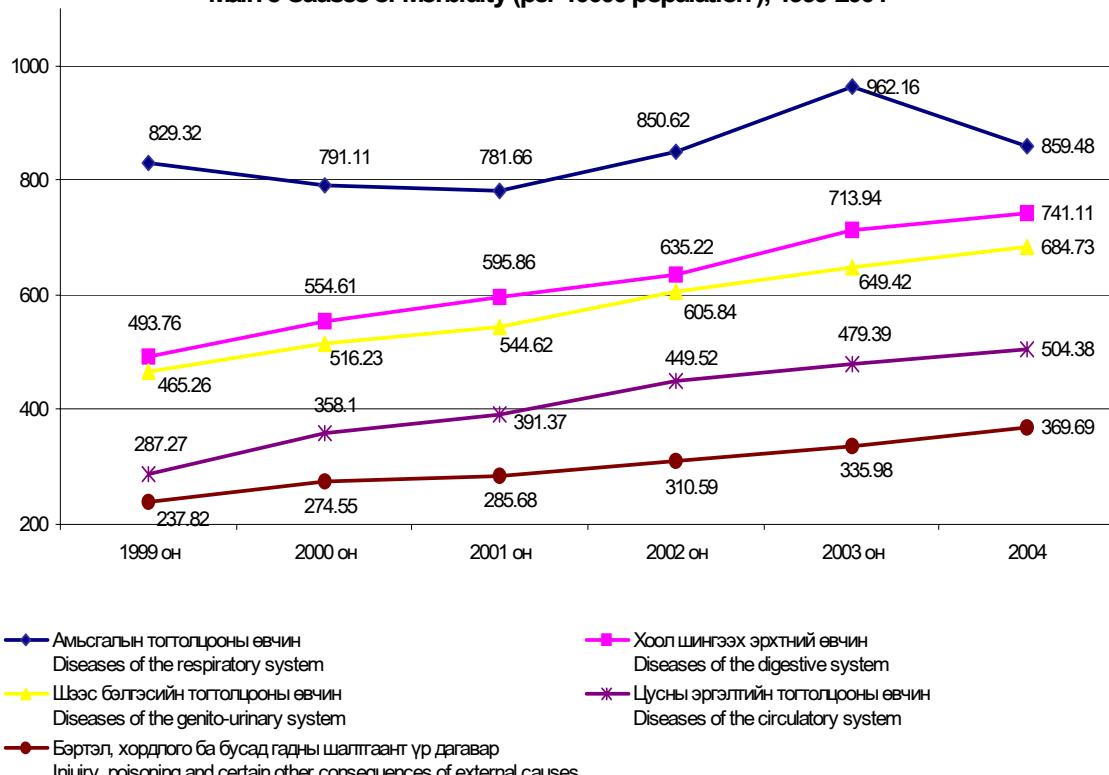

Хүн амын өвчтөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, 2004
Main 5 Causes of Morbidity, 2004

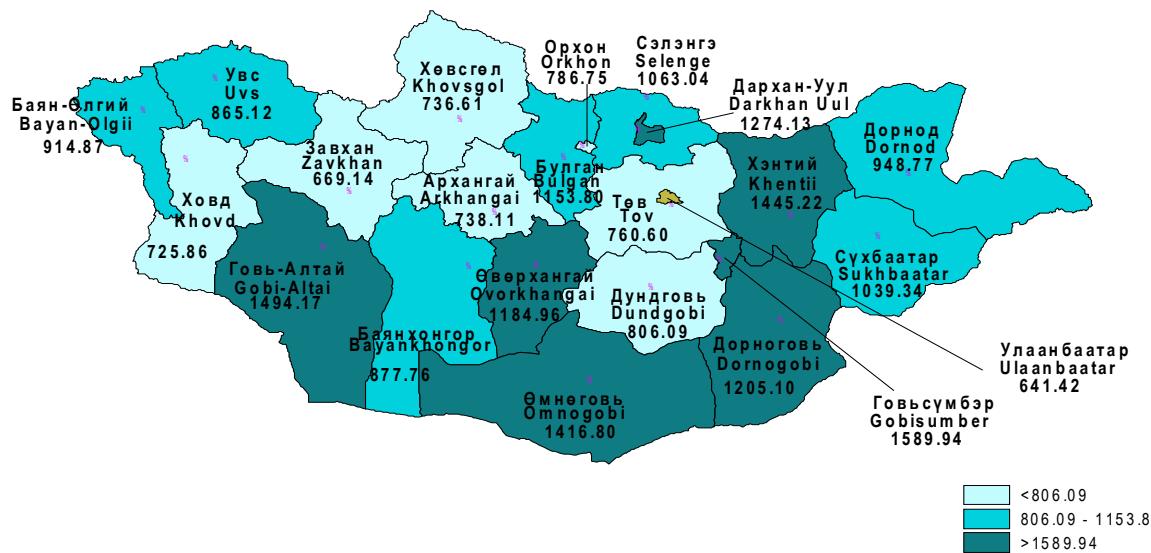
Аймаг хотын нэр Aimag and city	10000 хүн амд per 10000 population				
	Амьсгалын тогтолцооны овчин Diseases of the respiratory system	Хоол шинигэх эрхтэйн овчин Diseases of the digestive system	Шээс болгэснийн тогтолцооны овчин Diseases of the genito-urinary system	Цусны эргэгтийн тогтолцооны овчин Diseases of the circulatory system	Бэргэл, хордлого ба бусад гадны шалтгааны үр дагавар Injury, poisoning and certain other consequences of external causes
Архангай Arkhangai	738.11	910.31	1091.51	745.85	121.43
Баян-Өлгий Bayan-Ulgii	914.87	619.03	650.32	353.49	77.35
Баянхонгор Bayankhongor	877.76	884.95	1006.01	617.43	153.52
Булган Bulgan	1153.80	792.08	968.00	681.21	152.94
Говь-Алтай Gobi-Altai	1494.17	1346.06	1353.42	921.52	162.66
Говьсүмбэр Gobi-Sumber	1589.94	1240.61	1172.05	790.89	195.89
Дархан-Уул Darkhan-Uul	1274.13	969.22	784.81	670.17	370.43
Дорноговь Dornogobi	1205.10	1070.24	909.37	535.02	241.02
Дорнод Dornod	948.77	1066.52	468.98	366.62	220.92
Дундговь Dundgobi	806.09	908.02	774.64	500.90	112.88
Завхан Zavkhan	669.14	657.03	739.56	356.03	146.22
Орхон Orkhon	786.75	647.79	555.98	424.57	213.20
Өвөрхангай Uvurkhangai	1184.96	867.47	706.12	710.98	147.83
Өмнөговь Umnugobi	1416.80	798.69	656.41	550.72	240.48
Сүхбаатар Sukhbaatar	1039.34	801.94	695.72	391.41	127.28
Сэлэнгэ Selenge	1063.04	625.96	779.19	528.90	234.09
Төв Tuv	760.60	355.39	597.90	403.23	120.37
Увс Uvs	865.12	641.05	1119.65	454.91	96.38
Ховд Khovd	725.86	605.82	648.61	550.01	123.47
Хөвсгөл Khuvsgul	736.61	450.63	630.25	484.87	95.16
Хэнтий Khentii	1445.22	1058.26	860.36	583.88	270.86
Аймагийн дундаж Aimag average	983.05	777.62	791.56	541.93	167.06
Улаанбаатар Ulaanbaatar	641.42	676.70	496.20	438.12	727.27
Үлсын дундаж Country average	859.48	741.11	684.73	504.38	369.69

№	ӨОУА-10 нэршил <i>ICD-10</i>	Амбулаторын өвчлөл <i>Outpatient morbidity</i>		Стационарнын өвчлөл <i>Inpatient morbidity</i>	
		10000 хүн амд <i>Per 10000 population</i>	Нийт тох-д эзлэх % <i>Percent</i>	10000 хүн амд <i>Per 10000 population</i>	Нийт тох-д эзлэх % <i>Percent</i>
1	Амьсгалын тогтолцооны өвчин Diseases of the respiratory system	859.48	18.5	338.1	15.3
2	Хоол шингээх эрхтний өвчин Diseases of the digestive system	741.11	16.0	309.0	14.0
3	Шээс бэлгэсийн тогтолцооны өвчинүүд Diseases of the genito-urinary system	684.73	14.7	353.8	16.1
4	Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин Diseases of the circulatory system	504.38	10.9	286.1	13.0
5	Бэртэл хордлого ба бусад зарим гадны шалтгааны үр дагавар Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	369.69	8.0	100.5	4.6
6	Халдварт ба шимэгчйт зарим өвчин Certain infectious and parasitic diseases	137.69	3.0	98.5	4.5
7	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин Diseases of the nervous system and sense organs	207.12	4.5	123.1	5.6
8	Яс, булчингийн тогтолцоо, холбоо нэхдэсийн өвчин Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	113.05	2.4	70.8	3.2
9	Жиромслэх, төрөх, төрсний дараах үс Pregnancy, childbirth and the puerperium	281.32	6.1	273.2	12.4
10	Бусад Other	704.76	15.2	250.0	11.3
11	Бүгд Total	4603.34	99.1	2203.1	100.0

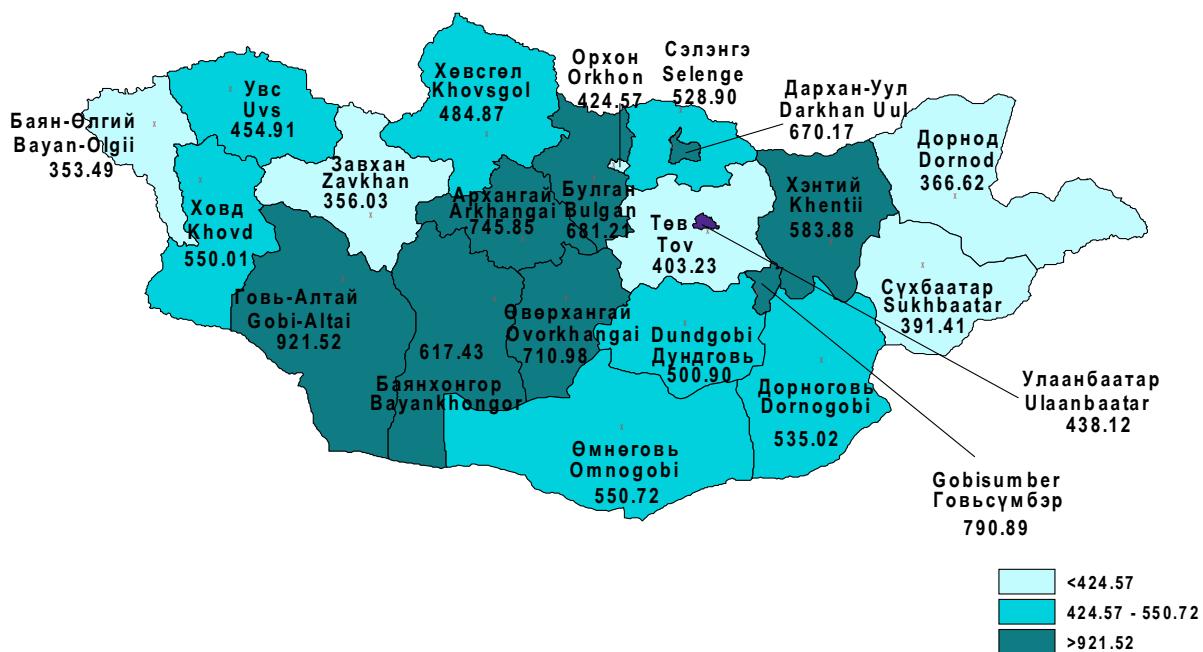
Хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан (10000 хүн амд), 1999-2004
Main 5 Causes of Morbidity (per 10000 population), 1999-2004

Амьсгалын тогтолцооны өвчлөл, 10000 хүн амд, 2004
Diseases of the respiratory system, per 10000 population, 2004

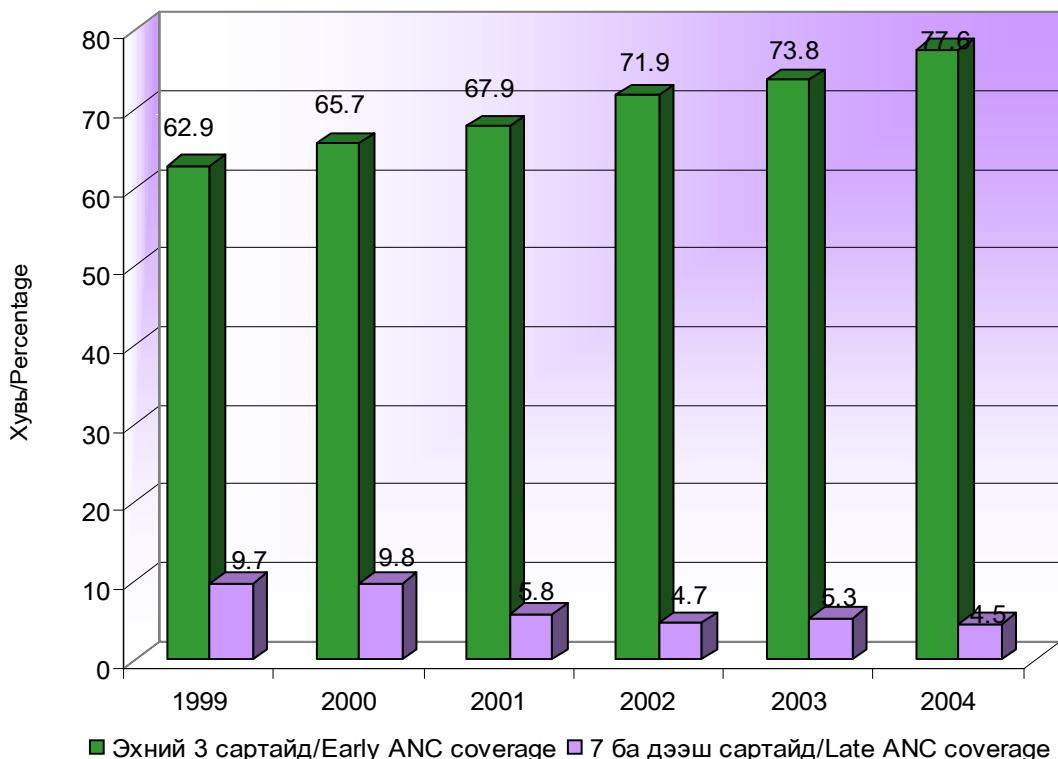
Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчлөл, 10000 хүн амд, 2004
Diseases of the circulatory system, per 10000 population, 2004

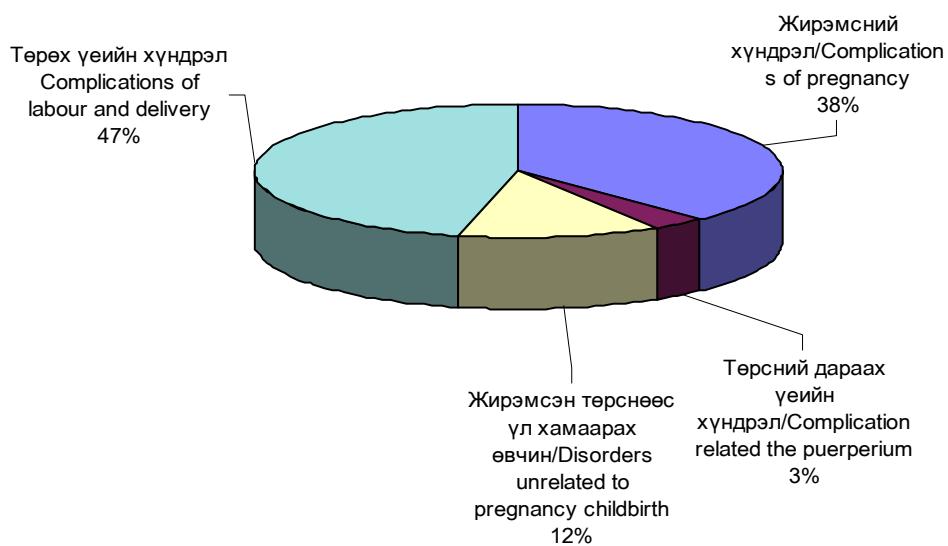
Жирэмсний хяналт, 2004
Antenatal Health Care Coverage /percentage/, 2004

№	Аймаг хотын нэр Aimag and city	Бүгд хяналтанд авсан All ANC coverage			6 ба түүнээс дэвсгайдаа хяналтад хамраадсан жирэмсийн эмэгтэйчүүдийн эзэх хувь/ Percentage of pregnant women who attended to ANC 6 and more times	Цус багалгатай жирэмсийн эмэгтэйчүүдийн эзэх хувь/ Percentage of pregnant women with anemia	Өсөөр насны жирэмсэлийн эзэх хувь/ Percentage of teenage pregnancy	Хожуу жирэмсэлийн хувь/ Percentage of pregnancies above 35 age
		БҮГД Total	Эсхийн 3 сарын Early ANC coverage	7 ба түүнээс дэвсгайдаа Late ANC coverage				
A	A	1	2	3	4	5	6	7
1	Архангай Arkhangai	100.0	90.1	1.3	56.7	19.9	0.4	0.5
2	Баян-Өлгий Bayan-Ulgii	100.0	70.0	9.0	63.7	29.9	4.9	5.7
3	Баянхонгор Bayankhongor	100.0	85.9	1.0	58.9	16.2	1.3	42.1
4	Булган Bulgan	100.0	84.9	1.2	85.1	30.9	9.9	6.8
5	Говь-Алтай Gobi-Altai	100.0	77.4	3.7	89.1	6.5	5.1	3.5
6	Говьсүмбэр Gobi-Sumber	100.0	83.1	4.5	84.2	10.0	23.9	33.3
7	Дархан-Уул Darkhan-Uul	100.0	84.8	1.2	98.9	6.3	1.5	1.4
8	Дорноговь Dornogobi	100.0	86.9	0.2	91.0	3.9	10.7	8.3
9	Дорнод Dornod	100.0	71.3	2.6	78.9	19.2	7.6	5.1
10	Дундговь Dundgobi	100.0	92.1	0.4	83.9	2.3	14.9	10.9
11	Завхан Zavkhan	100.0	91.2	0.3	95.7	34.0	7.1	2.7
12	Орхон Orkhon	100.0	86.3	3.1	0.0	6.6	4.2	4.0
13	Өвөрхангай Uvurkhangai	100.0	84.2	0.7	74.3	22.4	7.2	8.0
14	Өмнөговь Umnugobi	100.0	81.8	0.8	68.3	6.7	17.2	13.5
15	Сүхбаатар Sukhbaatar	100.0	77.5	2.0	90.4	13.2	10.4	7.7
16	Сэлэнгэ Selenge	100.0	78.7	1.3	65.6	10.7	4.7	3.2
17	Төв Tuv	100.0	80.8	5.4	88.5	8.0	5.6	9.3
18	Увс Uvs	100.0	84.8	1.8	83.3	18.3	2.8	4.5
19	Ховд Khovd	100.0	85.1	2.8	89.9	18.6	2.4	15.8
20	Хөвсгөл Khuvsgul	100.0	86.5	0.7	79.4	17.8	5.0	8.1
21	Хэнтий Khentii	100.0	84.4	0.7	131.2	12.0	8.6	6.7
22	Аймгийн дундаж Aimag average	100.0	83.1	2.1	76.9	14.7	0.7	1.1
23	Улаанбаатар Ulaanbaatar	100.0	67.4	8.8	84.9	14.1	12.3	17.6
24	Улсын дундаж Country average	100.0	77.6	4.5	79.7	14.4	2.9	2.2

Жирэмсний хяналт /1999-2004/ Antenatal Care Coverage /1999-2004/

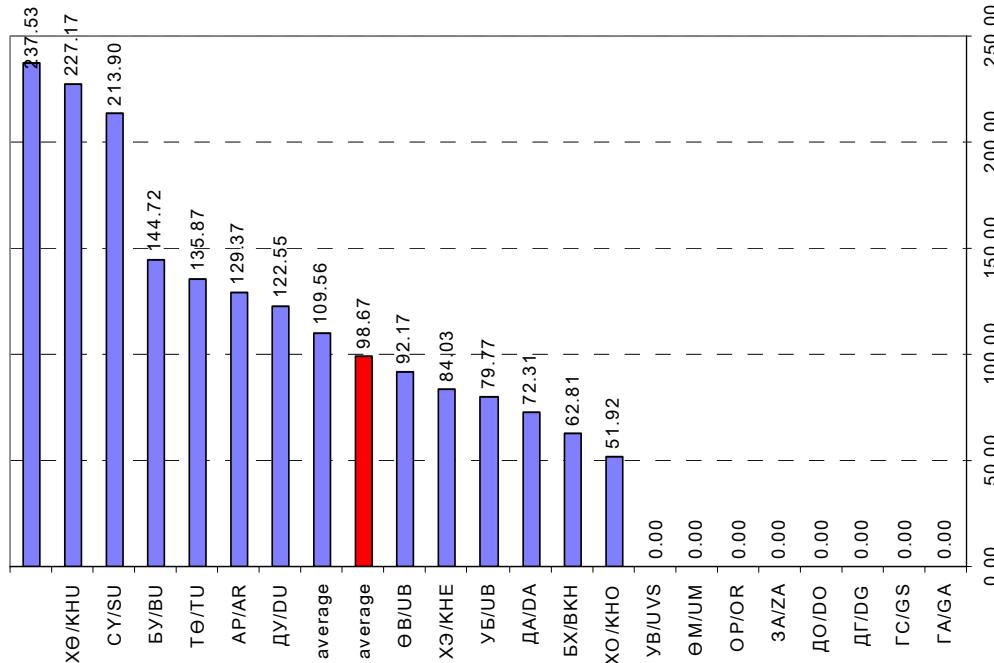

Жирэмсэн, төрөх, төрсний дараах үеийн хүндрэл, 2004 Complications of Pregnancy, Delivery and Puerperium, 2004

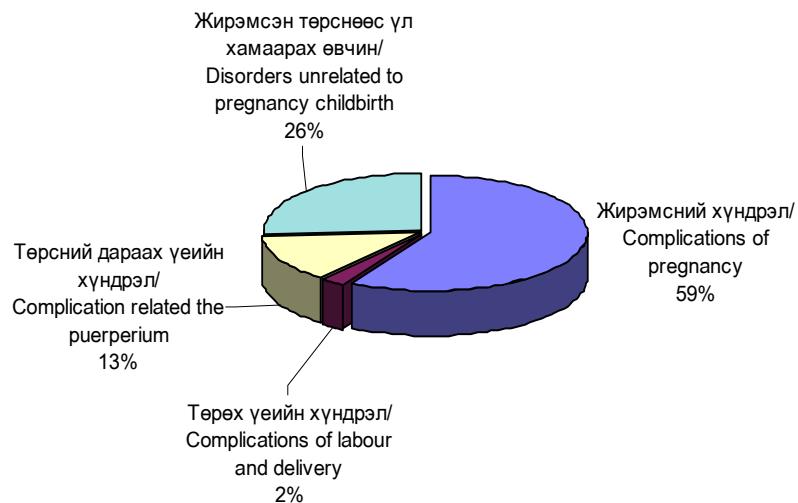

Эхийн эндэгэцли /100000 амьт төрөлтөд/, 2004 Maternal Mortality /per 100000 Live Births/, 2004

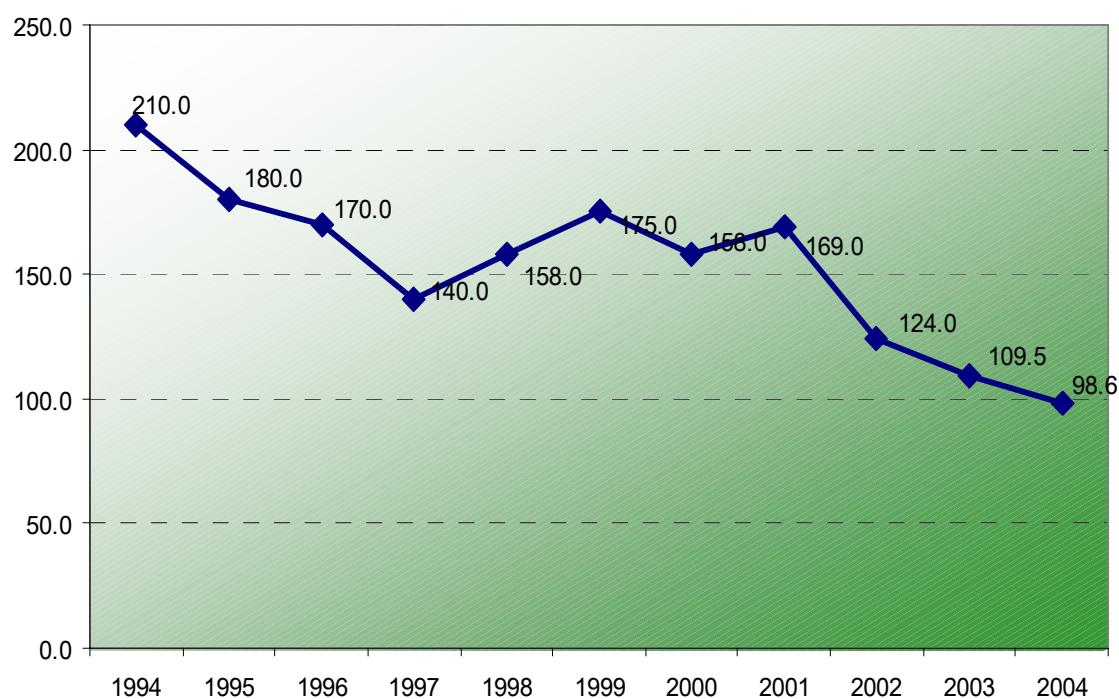
№	Аймаг хотын нэр Aimag and city	1 000 000 амьт төрөлт тутмаас per 100000 live births		ХӨ/КНУ CY/SU
		БҮГД Total	Аймаг, хотын НЭ Aimag and city general hospital	
1	А	1	2	3
1	АР/АР	129.37	279.33	0.00
2	БӨ/ВО	361.27	157.36	534.40
3	БХ/ВКН	62.81	0.00	156.49
4	БҮ/ВУ	144.72	249.38	0.00
5	ГА/ГА	0.00	0.00	0.00
6	ГС/ГС	0.00	0.00	0.00
7	ДА/ДА	72.31	78.37	0.00
8	ДГ/ДГ	0.00	0.00	0.00
9	ДО/ДО	0.00	0.00	0.00
10	ДҮ/ДҮ	122.55	0.00	327.87
11	ЗА/ЗА	0.00	0.00	0.00
12	ОР/ОР	0.00	0.00	0.00
13	ӨБ/ӨВ	92.17	0.00	191.20
14	ӨМ/ӨМ	0.00	0.00	0.00
				571.43
15	СҮ/СУ	213.90	0.00	
				51.92
16	СЭ/СЕ	237.53	327.33	153.37
17	ТӨ/ТУ	135.87	284.90	0.00
18	ҮБ/UVS	0.00	0.00	0.00
19	ХО/КНО	51.92	0.00	109.05
20	ХӨ/КНУ	227.17	92.17	358.42
21	ХЭ/КНЕ	84.03	0.00	165.02
22	Аймаг авраге	109.56	61.38	174.97
23	УБ/УВ	79.77	79.77	-
24	Улсын дундаж Country average	98.67	70.58	174.97

Эхийн эндэгдлийн шалтгаан, 2004
Maternal Mortality by Causes, 2004

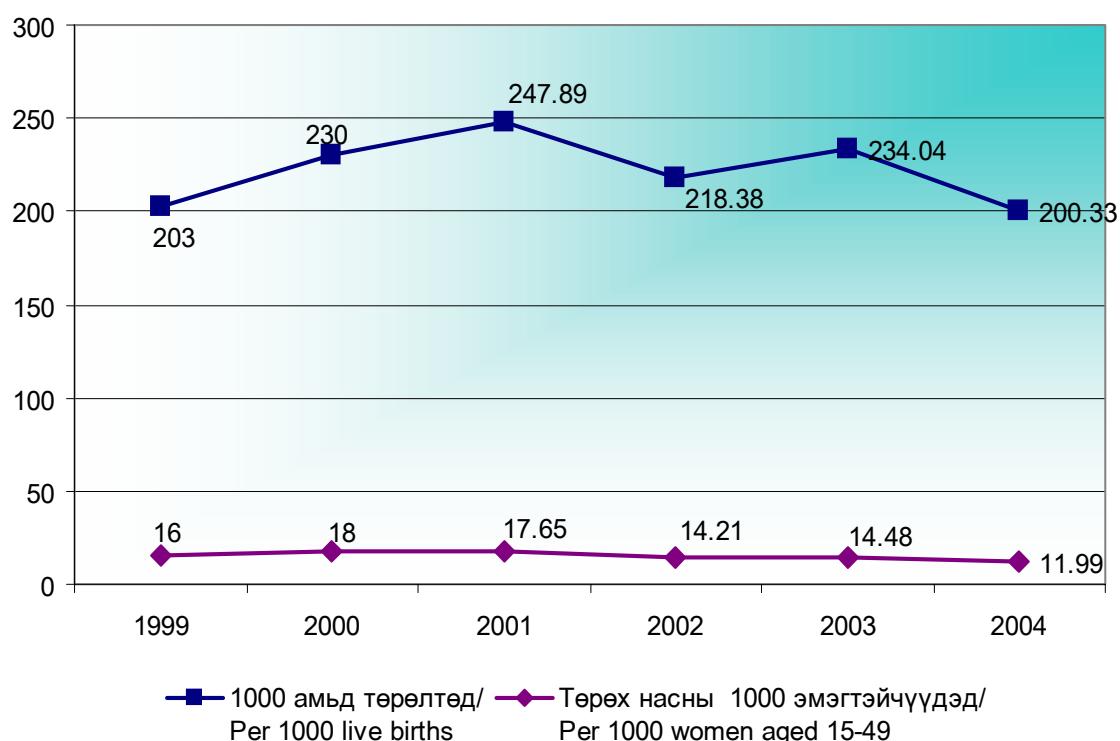
Эхийн эндэгдэл, 1000 амьд төрөлтөд /1994-2004/
Maternal Mortality Rate, per 1000 Live Births /1994-2004/

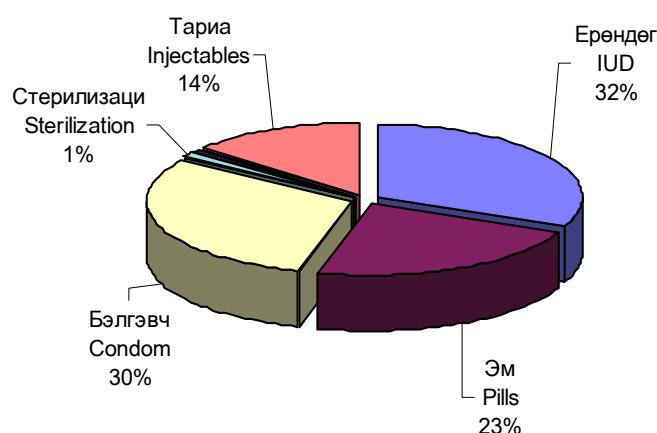
**Жирэмслэлтээс сэргийлэх арга хэрэглэдэг эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь, 2004
Contraceptive Prevalence Rate /CPR/, 2004**

№	Аймаг, хотын нэр Aimag, city	ЖСА хоригийг эмчигчийн чүүдийн эзэдэх хувь Percent of women in the RAG using contraceptives	Үүнээс/ out of them					
			Ерөнхий IUD	Мэг Pills	Бэлчир Condom	Стерилизаци Sterilization	Норишант Norplant	Гарцаа Injectables
A	1	2	3	4	5	6	7	
1	Архангай Arkhangai	87.17	15.70	29.72	35.18	0.50	1.03	17.88
2	Баян-Өлгий Bayan-Ulgii	37.25	40.66	18.22	24.42	0.17	0.00	16.53
3	Баянхонгор Bayankhongor	58.28	60.63	10.83	12.20	4.52	1.90	9.92
4	Булган Bulgan	59.99	39.47	24.63	23.65	0.97	1.07	10.20
5	Говь-Алтай Gobi-Altaï	51.52	56.35	17.01	12.88	0.33	0.49	12.94
6	Говьсүмбэр Gobi-Sumber	67.05	5.51	39.43	21.73	1.72	1.08	30.52
7	Дархан-Уул Darkhan-Uul	46.36	26.14	24.88	31.72	0.62	0.21	16.43
8	Дорноговь Dornogobi	54.17	28.23	30.70	20.69	1.43	0.37	18.57
9	Дорнод Dornod	57.99	40.52	17.59	12.71	3.43	0.19	25.54
10	Дундговь Dundgobi	50.01	24.22	37.43	22.22	0.84	1.37	13.91
11	Завхан Zavkhan	67.70	45.88	19.90	20.27	0.36	0.04	13.55
12	Орхон Orkhon	52.10	30.86	26.82	28.47	1.53	0.97	11.35
13	Өвөрхангай Uvurkhangai	63.90	43.59	18.01	22.61	2.27	0.03	13.48
14	Өмнөговь Umnugobi	50.80	26.18	29.92	17.18	4.07	0.07	22.58
15	Сүхбаатар Sukhbaatar	53.70	60.99	11.93	4.27	6.52	0.34	15.95
16	Сэлэнгэ Selenge	42.70	27.61	28.78	20.51	1.91	0.47	20.73
17	Төв Tuv	42.73	36.93	24.21	18.31	0.51	0.31	19.73
18	Увс Uvs	44.17	22.33	23.94	22.80	1.12	0.15	29.66
19	Ховд Khovd	41.70	27.01	31.49	20.05	1.90	0.12	19.43
20	Хөвсгөл Khuvsghul	52.55	41.70	16.10	21.54	1.19	0.03	19.44
21	Хэнтий Khentii	52.20	31.88	26.56	26.11	2.10	0.04	13.31
22	Аймгийн дундаж Aimag average	53.45	35.96	23.03	21.86	1.70	0.47	16.97
23	Улаанбаатар Ulaanbaatar	47.76	23.88	21.66	45.13	0.67	0.20	8.46
24	Улсын дундаж Country average	51.28	31.67	22.54	30.13	1.34	0.38	13.95

**Үр хөндөлт /1999-2004/
Abortion /1999-2004/**

**Жирэмслэлтээс сэргийлэх арга, 2004
Contraceptive Methods, 2004**

Үр хөндөлт, 2004
Abortion, 2004

№	Аймаг, хотын нэр Aimag, city	Үр хөндөлт Abortion		Үр хөндөлт насаар Abortion by age				Хожуу үр хөндөлт Late abortion		
		Төрөх насны 1000 эмчтэйд Per 1000 women aged 15-49	1000 амьд төрөлтөнд Per 1000 live births	Бүгд Total	20 -оос доош насны		35-аас дээш насны		Бодит тоо Abs.number	
					Бодит тоо Abs.number	%	Бодит тоо Abs.number	%		
A	1	2	3	4	5	8	9	10	11	
1	Архангай Arkhangai	3.93	65.37	101	15	14.9	30	29.7	17	16.83
2	Баян-Өлгий Bayan-Ulgii	3.85	37.08	99	0	0.0	34	34.3	1	1.01
3	Баянхонгор Bayankhongor	2.67	40.10	64	7	10.9	15	23.4	2	3.13
4	Булган Bulgan	7.10	169.81	117	5	4.3	33	28.2	5	4.27
5	Говь-Алтай Gobi-Altai	5.54	91.55	104	11	10.6	29	27.9	22	21.15
6	Говьсумбэр Gobi-Sumber	3.21	51.06	12	3	25.0	4	33.3	1	8.33
7	Дархан-Уул Darkhan-Uul	4.78	101.38	140	29	20.7	34	24.3	17	12.14
8	Дорноговь Dornogobi	20.55	352.81	320	22	6.9	88	27.5	0	0.00
9	Дорнод Dornod	22.61	357.50	503	38	7.6	108	21.5	48	9.54
10	Дундговь Dundgobi	2.68	47.56	39	5	12.8	6	15.4	0	0.00
11	Завхан Zavkhan	3.07	54.16	71	7	9.9	25	35.2	21	29.58
12	Орхон Orkhon	21.18	425.11	562	23	4.1	174	31.0	10	1.78
13	Өвөрхангай Uvurkhangai	2.80	39.15	85	3	3.5	26	30.6	3	3.53
14	Өмнөговь Umnugobi	39.73	576.63	538	46	8.6	161	29.9	26	4.83
15	Сүхбаатар Sukhbaatar	3.95	65.24	61	7	11.5	16	26.2	0	0.00
16	Сэлэнгэ Selenge	10.22	218.60	275	10	3.6	87	31.6	0	0.00
17	Төв Tuv	0.54	18.92	14	7	50.0	0	0.0	0	0.00
18	Увс Uvs	9.51	111.78	203	10	4.9	75	36.9	15	7.39
19	Ховд Khovd	3.32	44.60	85	1	1.2	24	28.2	0	0.00
20	Хөвсгөл Khuvsgul	3.43	56.34	124	13	10.5	35	28.2	0	0.00
21	Хэнтий Khentii	32.69	523.49	624	39	6.3	184	29.5	24	3.85
22	Аймгийн дундаж Aimag average	9.00	147.00	4141	301	7.3	1188	28.7	212	5.12
23	Улаанбаатар Ulaanbaatar	16.85	292.23	4778	381	8.0	1196	25.0	333	6.97
24	Улсын дундаж Country average	11.99	200.33	8919	682	7.6	2384	26.7	545	6.11

**Төрөлт, төрөх үед үзүүлсэн эмчилгийн тусlamж (Аймгаар), 2004
Maternal Care During Delivery or Childbirth (by Aimag), 2004**

№	Аймаг хотын нэр Aimag and city	Төрөлгийн эзлэх хувь Delivery by percent							Эмчилгийн тусlamжийг төрсөн төрөлгийн эзлэх хувь Deliveries by nontrained personnel	20-оос дооны насны төрөлгийн эзлэх хувь Percent of deliveries under 20 age	35- нас дооны насны төрөлгийн эзлэх хувь Percent of deliveries above 35 age
		Аймаг, хотын нэгжин эмчилгээгт Aimag and city hospital	Хувийн эмчилгээгт Private hospital	Хөгжлийн голдсон эмчилгээгт Rural general hospital	Сумын эмчилгээгт Soum hospital	Бага эмчийн ортой салбарыг Feldsher post	Гэртэй At home	7			
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
1	Архангай Arkhangai	46.3	0.0	0.0	53.3	0.0	0.4	0.0	7.8	7.9	
2	Баян-Өлгий Bayan-Ulgii	45.9	0.0	0.0	54.0	0.0	0.1	0.0	0.9	11.2	
3	Баянхонгор Bayankhongor	59.9	0.5	0.0	39.3	0.0	0.3	0.0	8.8	7.1	
4	Булган Bulgan	58.0	0.0	0.0	40.8	0.4	0.7	0.0	6.8	7.5	
5	Говь-Алтай Gobi-Altaï	43.7	0.0	0.0	54.8	0.6	0.9	0.4	6.8	8.5	
6	Говьсүмбэр Gobi-Sumber	99.1	0.0	0.0	0.9	0.0	0.0	0.0	7.7	7.7	
7	Дархан-Уул Darkhan-Uul	92.3	0.0	0.0	6.3	0.0	1.4	0.0	8.7	10.1	
8	Дорноговь Dornogobi	67.9	0.0	0.0	31.4	0.0	0.7	0.0	11.1	8.7	
9	Дорнод Dornod	87.3	0.0	0.0	12.3	0.0	0.4	0.0	9.1	9.8	
10	Дундговь Dundgobi	62.6	0.0	0.0	37.0	0.0	0.4	0.0	10.0	7.2	
11	Завхан Zavkhan	39.5	0.0	14.8	45.7	0.0	0.0	0.0	4.9	7.4	
12	Орхон Orkhon	97.1	0.0	0.0	1.9	0.0	1.0	0.9	7.1	10.5	
13	Өвөрхангай Uvurkhangai	51.8	0.8	9.3	37.7	0.1	0.3	0.0	11.4	7.8	
14	Өмнөговь Umnugobi	68.2	0.0	0.0	31.4	0.0	0.4	0.1	10.3	16.7	
15	Сүхбаатар Sukhbaatar	62.6	0.0	0.0	37.0	0.0	0.4	0.0	9.5	5.3	
16	Сэлэнгэ Selenge	48.4	0.0	17.7	33.1	0.0	0.8	0.1	7.1	11.2	
17	Төв Tuv	47.7	0.0	0.0	52.3	0.0	0.0	0.0	7.1	8.4	
18	Увс Uvs	44.3	0.0	0.0	53.6	1.9	0.3	0.0	2.6	12.9	
19	Ховд Khovd	52.4	0.0	0.0	46.7	0.0	0.9	0.0	3.2	11.4	
20	Хөвсгөл Khuvsgul	49.3	0.0	0.0	50.4	0.2	0.0	0.0	10.1	7.5	
21	Хэнтий Khentii	49.1	0.0	0.0	49.8	0.3	0.8	0.0	9.7	9.7	
22	Аймгийн дундаж Aimag average	57.6	0.1	2.2	39.5	0.2	0.5	0.1	7.2	9.5	
23	Улаанбаатар Ulaanbaatar	97.5	1.2	0.0	0.0	0.0	1.3	0.8	7.8	9.6	
24	Улсын дундаж Country average	72.2	0.5	1.4	25.1	0.1	0.8	0.3	7.4	9.5	

0-1 хүртэлх наасны хүүхдийн өргөн вакцинуулалтын хамралт, 2004
Immunization Coverage for Infants, 2004

	Аймаг хотын нэр Aimag and city	Хамрагдсан хувь / Covered percentage				
		БЦЖ / BCG	Халдварт саа Poliomyelitis	CXT Diphtheria/Tetanus/ Whooping cough	Улаанбурхан Measles	В.Гепатит Hepatitis B
1	Архангай Arkhangai	99.1	98.8	97.8	99.0	99.0
2	Баян-Өлгий Bayan-Ulgii	99.6	99.1	98.8	99.3	99.3
3	Баянхонгор Bayankhongor	98.7	99.5	99.9	95.6	97.2
4	Булган Bulgan	99.0	98.2	97.2	98.3	97.5
5	Говь-Алтай Gobi-Altai	98.4	96.2	99.4	96.6	97.1
6	Говьсүмбэр Gobi-Sumber	100.0	98.9	98.0	98.7	98.7
7	Дархан-Уул Darkhan-Uul	97.2	97.6	97.9	98.4	98.4
8	Дорноговь Dornogobi	99.3	98.4	99.4	98.5	98.5
9	Дорнод Dornod	99.8	99.9	100.0	99.8	99.8
10	Дундговь Dundgobi	100.0	98.9	99.5	98.7	98.7
11	Завхан Zavkhan	97.1	98.7	98.3	99.1	99.1
12	Орхон Orkhon	98.1	98.0	97.5	99.3	99.1
13	Өвөрхангай Uvurkhangai	99.3	99.9	98.8	99.1	99.1
14	Өмнөговь Umnugobi	98.9	98.5	98.9	98.3	98.3
15	Сүхбаатар Sukhbaatar	100.0	99.2	99.8	99.1	99.1
16	Сэлэнгэ Selenge	99.9	99.8	99.1	99.7	99.7
17	Төв Tuv	97.8	98.0	97.3	99.3	99.3
18	Увс Uvs	99.8	98.0	97.0	98.7	98.7
19	Ховд Khovd	100.0	98.9	96.2	99.6	99.7
20	Хөвсгөл Khuvsgul	99.8	99.5	99.1	98.6	98.6
21	Хэнтий Khentii	99.3	99.0	98.0	98.5	98.5
22	Аймгийн дундаж Aimag average	99.1	98.8	98.4	98.7	98.8
23	Улаанбаатар Ulaanbaatar	95.1	99.3	99.5	98.8	97.0
24	Улсын дундаж Country average	97.7	99.0	98.8	98.8	98.2

Тайлбар: Вакцинуулалтын хамралтын хувийг тухайн вакцинд хамрагдвал зохих хүүхдийн тооноос тооцож гаргасан болно.
Covered percentage of vaccinated children estimated by expected children with each types of vaccination.

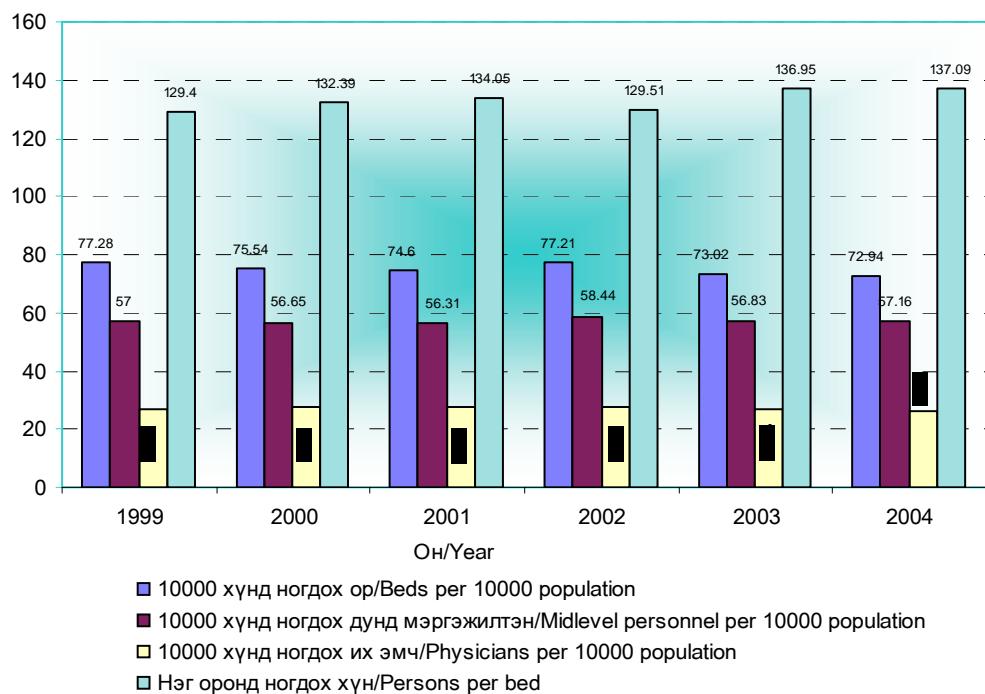
Эрүүл мэндийн байгууллагын ажиллагчид
Health Humanforce

Эрүүл мэндийн байгууллагууд		Миний №										Миний №									
		Бүгд/Subtotal-1					Бүгд/Subtotal-2					Бүгд/Subtotal-3					Бүгд/Subtotal-4				
А		Б	1	1368	1184	6	44	1462	1	66	7	122	2338	331	23	17	18	19	20	21	
Өрхийн эмнэлэг/ Family hospitals		2	796	759	0	25	71	0	0	0	0	0	723	2	0	2	798	158	248	2025	
Сүүдүндын эмнэлэг/Intersoum hospitals		3	108	69	3	4	177	0	18	4	14	200	46	7	6	472	121	260	968		
Сүүмийн эмнэлэг/ Soum hospitals		4	461	354	3	15	1194	1	48	3	108	1391	278	16	62	3101	823	1647	6050		
Их эмчийн санбар/Physician's post with beds		5	3	2	0	0	4	0	0	0	0	11	3	0	0	0	18	7	7	35	
Бага эмчийн ортой салбар/ Fieldshers posts with beds		6	0	0	0	0	16	0	0	0	0	13	2	0	0	0	31	7	21	59	
Бүгд/Subtotal-2		7	1600	1281	27	124	364	4	280	69	57	2293	136	87	132	3422	1003	991	7167		
Хөдөөгүйн нэгдсэн эмнэлэг/Rural general hospitals		8	55	35	1	2	47	1	7	3	3	98	18	5	19	201	66	47	372		
Аймагийн нэгдсэн эмнэлэг/Aimag general hospitals		9	882	657	14	71	207	2	198	42	35	1557	98	49	56	2244	739	567	4517		
Дүүрүүийн нэгдсэн эмнэлэг/District hospitals		10	663	589	12	51	110	1	75	24	19	638	20	33	57	977	198	377	2278		
Бүгд/Subtotal-3		11	1332	968	43	209	147	16	198	57	53	2034	56	94	84	2739	939	939	1083	6345	
Бүсийн очижлолгоо эмчилгээний төв/ Regional Treatment and diagnostic centers		12	199	154	4	13	46	2	36	9	11	368	17	16	8	513	94	227	1050		
Амаржих газарууд/Maternity hospitals		13	1133	814	39	196	101	14	162	48	42	1666	39	78	76	2226	845	856	5295		
Төрөлжсан нарийн мэргэжлийн эмнэлэг/ туслын мэргэжлийн эмнэлэг/Specialized Centers and hospitals		14	93	74	4	10	6	0	5	1	7	99	42	9	4	173	22	126	428		
Бусад эмнэлүүд/Other hospitals		15	282	213	10	38	104	2	26	7	15	365	7	13	28	5677	209	126	1232		
Ортого хувийн эмнэлэг/Private hospitals with beds		16	380	268	3	32	41	3	12	2	6	376	9	7	33	489	166	237	1307		
Үүдэн хувийн эмнэлэг/ Private hospitals for outpatients		17	568	459	2	29	20	84	21	4	2	186	16	47	17	397	83	80	1159		
Анагаах ухааны их сургууль, коллеж/ Medical universities and colleges		23	347	220	21	118	8	2	4	2	2	20	0	0	13	51	40	140	717		
Эм ханган нийтийн байгууллага/ Drug supply companies		25	0	0	146	12	0	0	0	0	0	225	0	0	3	9	237	18	428	841	
Эмийн үйлдвэр/ Drug manufactures		26	0	0	33	0	0	0	0	0	0	75	0	0	0	0	75	0	424	532	
Бусад тазар /Drug stores		27	0	0	8	0	0	0	0	0	0	167	2	0	0	2	171	5	204	204	
Эмийн сан /Drug stores		28	0	1	582	2	2	0	0	0	0	964	0	0	0	2	968	47	514	2113	
Бусад газар /Other organizations		29	620	498	28	237	184	3	85	3	3	202	19	33	154	686	95	630	2296		
Бүгд/Total		30	6590	5166	913	855	2338	115	697	152	1698	7915	616	316	548	14395	3743	6982	33478		

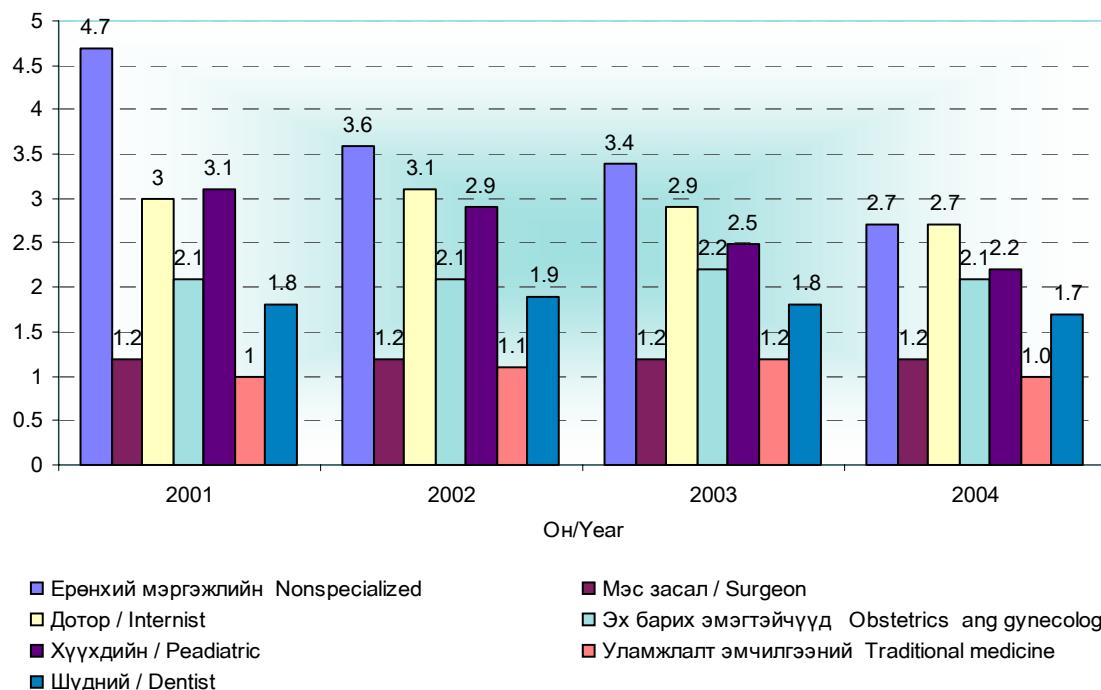
10000 хүн амд ирэхийн эмч, мэдрэгээ, 2004 Physicians, by Specialities, per 10000 population, 2004

№	Аймач хотын нийтийн нэр Aimag and city	Дэлхийн мэдээллийн Экономикийн мэргэжилтэй нийтийн нийтийн нэр Economy and information technology	Хөгжлийн Хөгжлийн нийтийн нийтийн нэр Sustainable development	
			Хөгжлийн Хөгжлийн нийтийн нийтийн нэр Sustainable development	Хөгжлийн Хөгжлийн нийтийн нийтийн нэр Sustainable development
A	Б	1	2	3
1	АП/АР	0.6	2.0	0.7
2	БӨВӨ	0.3	2.1	0.7
3	БХ/ВКН	0.5	1.0	0.2
4	БУ/ВУ	0.5	2.0	1.5
5	ГА/ГА	1.1	0.2	1.3
6	ГС/ГС	4.9	2.4	1.6
7	ДА/ДА	0.8	0.2	1.7
8	ДГ/ДГ	1.0	0.2	2.3
9	ДОДО	0.8	0.3	1.2
10	ДҮ/ДҮ	0.8	0.2	2.4
11	ЗА/ЗА	0.2	0.2	1.0
12	ОП/ОР	0.4	0.4	2.9
13	ӨБ/ӨБ	0.9	0.3	1.4
14	ӨМ/ӨМ	1.1	0.6	0.9
15	CY/SU	0.2	0.4	2.8
16	СЭ/СЕ	0.9	0.2	1.9
17	ТӨ/ТУ	0.1	0.1	2.6
18	ҮБ/УВС	0.6	0.2	1.7
19	ХО/ХНО	0.8	0.1	1.9
20	ХӨ/ХНУ	0.7	0.2	1.3
21	ХЭ/КНЕ	0.6	0.1	1.0
22	Аймаг average	0.7	0.2	1.7
23	УБ/УВ	2.2	0.7	4.5
24	Country average	1.2	0.4	2.7

Эрүүл мэндийн байгууллагын хүртээмж, 1999-2004 Health Facilities, 1999-2004

10000 хүн амд ногдох их эмч, мэргэжлээр, /2001-2004/ Physicians, by Specialities, per 10000 population /2001-2004/

Дундаж op хоног, мэргэжлийн -БҮГД, 2004 Average Length of Stay in Hospital , by Specialities -Total, 2004

Aймаг хотын нийт Aimag and city		Монгол Улсын здравчиллын түншүүлэлийн Mongolian Health Care Development Fund										Аймаг хотын нийт Aimag and city											
		Төрөлүүдийн Branches					Зорилтуудын Services					Төрөлүүдийн Branches					Зорилтуудын Services						
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	АР/АР	7.7	7.0	6.4	12.0	8.3	11.4	0.0	19.4	10.0	11.3	0.0	0.0	11.5	8.8	6.8	9.4	9.0	0.0	0.0	0.0	8.2	
2	БӨ/ВО	9.0	8.7	7.2	9.4	7.0	13.4	8.5	28.3	8.2	16.5	12.0	0.0	2.9	7.9	8.4	7.8	12.4	0.0	0.0	10.2	8.5	
3	БХ/ВКН	9.1	7.2	6.5	8.8	8.4	14.2	9.7	66.6	11.0	10.2	0.0	0.0	10.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	9.1	
4	БҮ/ВУ	10.0	8.7	5.7	9.8	8.8	16.0	11.5	33.1	12.2	10.5	0.0	0.0	11.8	7.1	6.9	11.4	0.0	9.8	0.0	0.0	9.8	
5	ГА/ГА	9.1	5.8	4.2	8.0	8.5	10.6	12.1	55.3	11.7	0.0	10.1	0.0	0.0	11.3	6.8	9.7	10.3	0.0	0.0	0.0	8.6	
6	ГС/ГС	10.9	10.9	5.2	9.7	7.9	15.1	0.0	0.0	10.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	10.0	
7	ДА/ДА	9.1	7.0	4.7	8.9	7.7	12.6	11.1	30.4	9.1	15.4	12.7	0.0	10.2	8.8	7.9	7.9	6.9	9.8	0.0	0.0	9.4	
8	ДГ/ДГ	10.2	7.6	4.2	4.0	7.4	14.3	0.0	45.5	10.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	10.3	0.0	0.0	9.1	
9	ДО/ДО	9.7	9.1	5.8	7.8	7.8	15.2	12.1	51.8	12.0	14.5	0.0	0.0	9.0	10.2	7.9	0.0	12.0	0.0	0.0	0.0	10.1	
10	ДҮ/ДҮ	9.8	6.4	5.8	7.7	8.1	13.3	9.4	36.0	0.0	0.0	0.0	0.0	25.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	8.9	
11	ЗА/ЗА	9.3	9.5	6.8	8.2	8.2	10.2	11.0	51.3	8.8	9.5	12.2	0.0	20.4	9.4	9.8	10.6	0.0	0.0	0.0	0.0	9.0	
12	ОП/ОР	10.7	7.6	5.4	8.1	7.7	15.2	10.5	37.4	11.6	13.8	12.5	0.0	16.5	0.0	0.0	0.0	10.8	0.0	0.0	0.0	9.9	
13	ӨВ/UB	9.6	7.7	4.8	11.2	8.2	11.6	11.7	42.7	12.5	13.0	11.7	0.0	14.2	7.0	6.5	4.0	8.0	0.0	0.0	0.0	9.1	
14	ӨМ/UM	8.7	7.4	4.0	3.6	6.6	9.7	4.8	20.4	9.9	9.2	0.0	0.0	5.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	7.3	
15	CY/SU	10.5	7.8	4.8	9.8	8.7	14.2	11.2	50.8	10.9	12.9	0.0	0.0	10.2	9.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	10.1	
16	СЭ/SE	10.3	7.7	6.3	9.3	8.6	17.1	12.6	48.8	11.0	0.0	0.0	0.0	7.0	9.3	0.0	0.0	10.0	0.0	0.0	0.0	9.8	
17	ТӨ/ТУ	9.8	9.2	6.0	8.7	7.8	13.2	10.3	38.8	13.1	0.0	11.2	0.0	0.0	8.9	10.1	9.8	0.0	12.4	0.0	0.0	6.4	
18	ҮВ/UVS	10.2	7.3	5.3	8.1	9.0	11.5	11.7	18.9	12.0	14.9	0.0	0.0	10.6	10.0	5.5	8.1	7.7	0.0	0.0	0.0	9.3	
19	ХО/ХНО	9.0	9.4	4.6	9.2	8.5	11.5	10.3	35.7	10.2	16.3	0.0	0.0	20.8	9.0	6.9	6.8	0.0	9.7	0.0	0.0	7.8	
20	ХӨ/ХНУ	8.9	7.7	3.6	7.5	7.4	14.1	0.0	38.7	12.3	13.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	11.3	0.0	0.0	0.0	8.4	
21	ХЭ/ХНЕ	9.8	7.8	5.5	9.5	8.0	12.9	12.2	27.3	9.5	0.0	0.0	0.0	10.5	9.3	0.0	9.9	0.0	0.0	0.0	0.0	9.3	
22	Аймийн дүцлэж Aimag average	9.4	7.8	5.5	8.6	8.1	13.1	10.9	35.8	10.8	13.5	12.0	0.0	8.9	9.6	7.9	7.6	9.6	10.3	0.0	0.0	9.1	
23	ҮБ/UB	10.5	9.3	5.1	8.0	9.9	13.0	11.5	41.8	10.3	27.1	13.6	11.9	17.4	7.3	6.5	8.1	11.5	10.8	0.0	0.0	10.6	
24	Улсын дундаж Country average	9.8	8.5	5.3	8.4	8.5	13.1	11.2	38.6	10.5	21.5	13.3	11.9	14.1	7.9	7.0	8.0	11.2	10.6	0.0	0.0	8.5	

Эмчлийн орны ашиглаг, 2004
Utilization of Hospital Beds, 2004

	Аймаг хотын нэр Aimag and city	Бүтэл/Total				Аймаг хотын нийдэсэн эмчилэг Aimag, city general hospitals				Хөдөөгийн эмчилэг Soum hospitals			
		Орлыг фондуудыг ашиглалт Utilization of bed fund	Орлыг фондуудыг хувь Percentage of bed fund	Дундаж орхоног Average length of stay	Орны эргүүт Number of patients per bed per year	Орлыг фондуудыг ашиглалт Utilization of bed fund	Орлыг фондуудыг хувь Percentage of bed fund	Дундаж орхоног Average length of stay	Орны эргүүт Number of patients per bed per year	Орлыг фондуудыг ашиглалт Utilization of bed fund	Орлыг фондуудыг хувь Percentage of bed fund	Дундаж орхоног Average length of stay	Орны эргүүт Number of patients per bed per year
A	Б	4	5	6	7	11	12	13	14	18	19	20	21
1	AP/AR	294.71	80.74	8.15	36.15	309.70	84.85	9.15	33.86	272.70	74.71	7.23	37.70
2	БӨ/ВО	326.00	89.32	8.49	38.42	304.14	83.33	8.41	36.14	340.32	93.24	8.39	40.58
3	БХ/ВКН	306.02	83.84	9.05	33.80	291.23	79.79	9.76	29.83	339.92	93.13	8.31	40.92
4	БУ/ВИ	296.53	81.24	9.80	30.27	285.70	78.28	10.53	27.14	298.55	81.79	9.25	32.26
5	ГА/ГА	273.38	74.90	8.57	31.90	222.36	60.92	9.39	23.68	317.16	86.89	8.28	38.29
6	ГС/ГС	297.30	81.45	9.95	29.87	255.24	69.93	10.28	24.83	315.70	86.49	8.45	37.35
7	ДА/ДА	293.03	80.28	9.37	31.27	284.21	77.87	9.53	29.82	298.59	81.81	8.32	35.91
8	ДГ/ДГ	270.42	74.09	9.07	29.80	250.31	68.58	8.75	28.62	260.21	71.29	8.67	30.01
9	ДО/ДО	320.43	87.79	10.07	31.83	313.19	85.81	11.29	27.74	337.66	92.51	7.96	42.45
10	ДҮ/ДУ	225.98	61.91	8.87	25.47	220.01	60.28	8.82	24.95	229.84	62.97	8.80	26.11
11	ЗА/ЗА	195.50	53.56	8.99	21.74	188.19	51.56	9.65	19.50	185.08	50.71	8.04	23.01
12	ОР/ОР	317.13	86.88	9.91	32.01	304.80	83.51	9.97	30.56	302.29	82.82	9.00	33.57
13	ӨВ/ӨВ	315.79	86.52	9.06	34.84	300.19	82.24	9.64	31.14	312.81	85.70	8.25	37.94
14	ӨМ/ӨМ	232.21	63.62	7.30	31.82	242.40	66.41	7.13	34.00	216.03	59.19	7.38	29.25
15	СҮ/СҮ	311.83	85.43	10.12	30.83	289.02	79.18	10.82	26.72	329.55	90.29	9.47	34.81
16	СЭ/СЕ	260.86	71.47	9.75	26.74	261.83	71.73	11.02	23.75	273.96	75.06	9.42	29.08
17	ТӨ/ТУ	245.88	67.36	9.63	25.53	274.55	75.22	11.32	24.26	245.49	67.26	8.86	27.70
18	ҮВ/UVS	264.95	72.59	9.26	28.62	258.28	70.76	9.15	28.22	275.43	75.46	9.35	29.44
19	ХО/ХНО	311.21	85.26	8.85	35.15	353.80	96.93	9.59	36.89	276.99	75.89	8.02	34.56
20	ХӨ/ХНУ	285.85	78.32	8.40	34.01	345.00	94.52	9.77	35.32	244.67	67.03	7.52	32.53
21	ХЭ/ХНЕ	318.30	87.20	9.29	34.26	316.81	86.80	10.30	30.76	321.24	88.01	8.63	37.21
22	Аймгийн дундаж Aimag average	282.65	77.44	9.08	31.14	283.55	77.69	9.72	29.18	278.22	76.22	8.39	33.18
23	ҮБ/ÜB	310.20	84.99	10.56	29.37	327.34	89.68	11.42	28.66	0.00	0.00	0.00	0.00
24	Улсын дундаж Country average	294.39	80.65	9.69	30.39	283.55	77.69	9.72	29.18	278.80	76.38	8.40	33.20

Эмнэлгийн орны тоо, мэргэжлийн дэд 10000 хүн амь, 2004
Number of Hospital Beds, by Specialities, per 10000 population, 2004

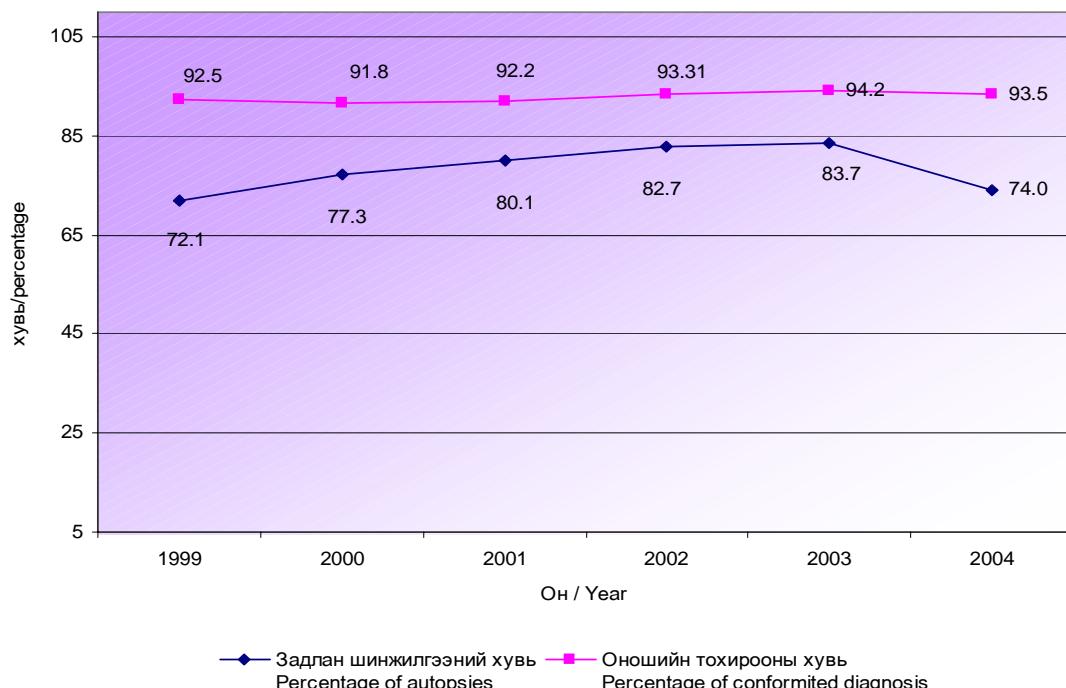
Aймал хошуулж буй хотын нийтийн Aimail and city		Үндэсний эмнэлгийн орны тоо, мэргэжлийн дэд 10000 хүн амь, 2004																		
A	Б																			
1 AP/AR	23.972	2314.4	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
2 БӨЛВО	171.347	2196.5	7.1312	1.8818	9.9044	1.7828	1.1885	0.6933	1.3866	0.8914	1.0468	0	0	0	0.2094	0.2094	0.2094	0.2094	0.209	
3 БХ/ВКН	22.7523	1842.1	11.017	4.79	9.3404	4.5505	1.5567	0.5987	2.9937	1.5567	0.7118	0	0.5987	1.437	0.3592	0.2395	0	0.958	0	
4 БУ/ВУ	18.6123	2695.7	7.4449	2.9132	11.329	7.7686	2.104	1.9422	2.7514	1.2948	0	0	0	0.6474	0.3237	0.3237	0.1618	0	2.104	0
5 ГА/ГА	26.4831	2284.1	8.3373	3.76	13.732	6.8666	0.9809	2.4521	3.76	0.327	1.308	0	0.327	0.327	0.6539	0.327	0.327	0	0	
6 ГС/ГС	33.4639	3658.5	4.8972	10.611	21.221	13.875	0	0	4.081	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7 ДА/ДА	11.8198	2815.5	4.4755	5.623	7.8034	4.9345	1.3771	5.7378	4.4755	4.3607	3.098	0	0.918	1.1148	1.3771	0.2295	0.2295	0	0	
8 ДТ/ДГ	23.9106	2400	6.695	1.7216	14.538	5.5473	0	1.9129	4.7821	0.9564	0	0	0	0	0	0	0	4.782	0	
9 ДО/ДО	17.9599	2706.8	5.5365	1.7555	12.153	3.9161	1.3504	0.6766	2.7007	3.3759	1.35	0	0.4051	1.7555	0.6752	0	0.6752	2.026	0	
10 ДҮ/ДҮ	23.2929	1880.3	8.3615	2.7872	13.737	6.7689	0.9554	0.9954	0.7963	1.3936	0.597	0	0.5973	0.3982	0.5973	0.3982	0.1991	3.384	0	
11 ЗА/ЗА	32.6438	2509.4	10.025	4.8905	14.794	5.0127	2.4452	1.2226	3.0565	0.6113	0.6111	0	0.6113	1.1223	0.3668	0.1223	0	0.122	0	
12 ОР/ОР	13.6747	2857.1	5.0792	1.9535	4.428	5.8606	2.3442	2.6047	1.9535	3.2559	3.2526	0	1.0419	0	1.1721	0	0	2.474	0	
13 ӨБ/ӨБ	18.6448	2417.1	7.0691	2.2091	9.1899	3.9764	0.8836	1.3255	0.972	0.8836	0.8834	0	0.3535	0.1767	0.4418	0.2651	0.0884	0.265	0	
14 ӨМ/ӨМ	22.0373	1941.7	11.981	3.2093	14.977	1.0698	1.0698	3.6372	1.0698	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
15 СҮ/СҮ	20.583	2608.7	6.5501	4.2487	10.268	5.6649	1.2392	2.6554	3.6363	1.9473	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
16 СЭ/СЭ	19.845	2437.8	6.1213	7.4048	14.02	5.0353	1.1848	2.9619	1.9746	0.9873	0	0	0	0.3949	0.2962	1.6784	0.1975	0	0.987	0
17 ТӨ/ТӨ	25.4635	649.35	5.1809	3.0865	14.992	4.6297	1.5432	1.9842	5.9525	0	0.331	0	0	0	0.1102	0.1102	0	2.205	0	
18 ҮБ/ҮВС	30.45	1572.6	9.8226	3.4379	14.734	2.7012	1.105	1.8417	1.8417	1.3506	0	0	0	0.4911	0.9823	0.1228	0.1228	0.2456	1.228	0
19 ХО/ХО	19.8553	2126.4	7.7595	2.8528	12.895	3.5374	1.7117	1.1411	2.8528	1.1411	0	0	0	0.4564	0.2282	0.9129	0.2282	0	2.282	0
20 ХӨК/ХӨ	22.8854	2086.3	6.3388	2.7166	13.254	3.7045	0	0.8232	1.6464	0.8232	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
21 ХЭ/ХЕ	18.132	3023.3	6.6062	2.2489	13.634	4.779	1.8273	3.0923	3.7951	0	0	0	0	0	1.5461	0	0.5622	2.108	0	
22 Аймажийн дундаж Aimags average	21.4607	2205.8	7.2655	3.4897	12.043	4.5223	1.2068	2.1087	2.7495	1.3312	0.672	0	0	0.4106	0.3981	0.6158	0.2053	0.1431	1.58	0
23 ҮБ/ҮВ	23.0849	3119.4	5.4776	4.0286	6.246	4.9946	2.2832	3.0956	5.3678	5.4886	5.346	2.0198	1.46	1.3282	1.4051	0.4281	1.2075	4.742	0	
24 Улсын дундаж Country average	22.0482	2551.8	6.6188	3.6846	9.9461	4.6931	1.5961	2.4657	3.6965	2.8349	2.362	0.7306	0.7901	0.7345	0.9013	0.2859	0.5281	2.724	0	
																		0.008	0.667	
																			72.94	

**Таг хотын нэгдсэн эмчилгүүдийн задлан шинжилгээ,
Үндсэн ононийн зөрөөний хувь, 2004
Pathologic Anatomy Difference in Diagnosis,2004**

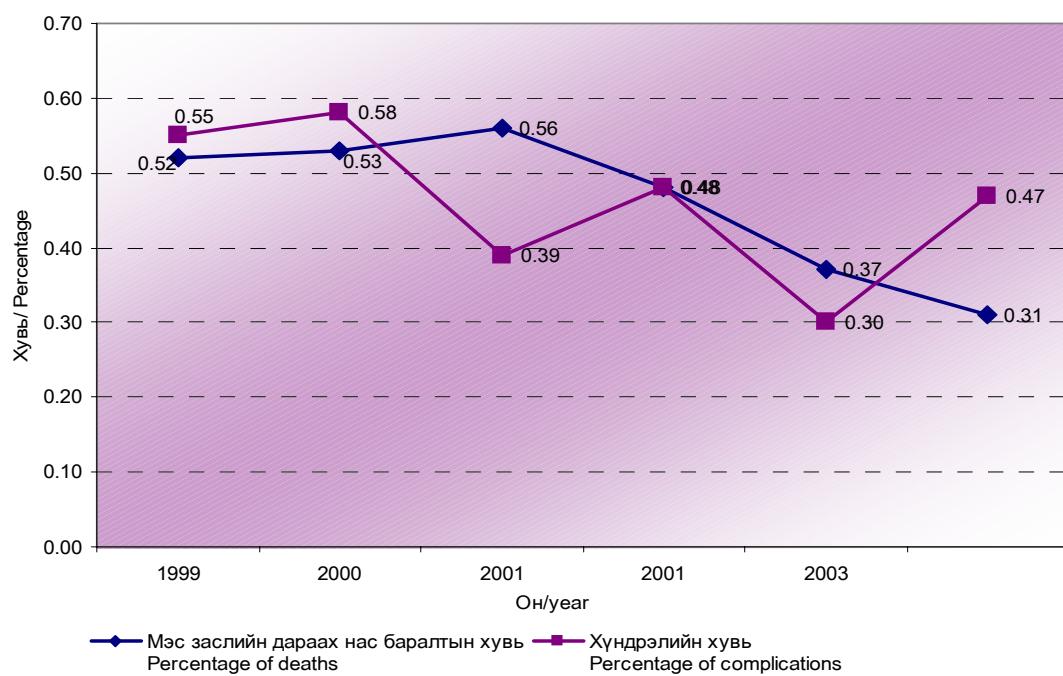
**Хагалаааны дараах хүндрэл, нас баралтын хувь, 2004
Postoperative Complications and Deaths,2004**

Аймаг хотын нэр Aimag and city	Нийт нас гаралт No.of deaths	Минимумчилжсанхайрын 3зүйлийн Per centage of autopsies	Үргэлжлэхийн зөвлөхийнхийн характерийн характерийн Per centage of variations in main diagnoses	Үргэлжлэхийнхийн характерийн характерийн Per centage of variations in main diagnoses	Хагалаааны дараах хүндрэл, нас баралтын хувь, 2004 Postoperative Complications and Deaths,2004	
					Б	А
АР/АР	43	1	3	5		
БӨ/ВО	57	3.5	10.0		1	AP/AR
БХ/ВКН	52	46.1	8.3		2	БӨ/ВО
БУ/БУ	27	70.3	10.5		3	БХ/ВКН
ГА/ГА	41	41.4			4	БУ/БУ
ГС/ГС	20	0.0			5	ГА/ГА
ДА/ДА	89	75.2	4.4		6	ГС/ГС
ДГ/ДГ	37	78.3			7	ДА/ДА
ДО/ДО	132	67.4	7.8		8	ДГ/ДГ
ДҮ/ДҮ	26	65.3			9	ДО/ДО
ЗА/ЗА	33	57.5	15.7		10	ДҮ/ДҮ
ОП/ОР	127	74.0	2.1		11	ЗА/ЗА
ӨВ/УВ	73	80.8	5.0		12	ОП/ОР
ӨМ/УМ	23	69.5	12.5		13	ӨВ/УВ
CY/SU	23	52.1			14	ӨМ/УМ
СЭ/СЕ	41	58.5	4.2		15	CY/SU
ТӨ/ТУ	36	58.3	9.5		16	СЭ/СЕ
ҮВ/UVS	44	90.9	2.5		17	ТӨ/ТУ
ХО/КНО	45	48.5	18.1		18	ҮВ/UVS
ХӨ/КНУ	78	96.1	1.3		19	ХО/КНО
ХЭ/КНЕ	36	58.3	14.2		20	ХӨ/КНУ
Аймгийн дун Aimag total+B1	1083	65.2	5.6		21	ХЭ/КНЕ
УБ/УВ	1206	81.8	7.1		22	Аймгийн дун Aimag total
Улсын дун Country total	2289	74.0	6.5		23	УБ/УВ
					24	Улсын дун Country total

Задлан шинжилгээ, оношийн тохирооны хувь, 1999- 2004
Pathologic Anatomy, Conformited Diagnosis Percentage,1999- 2004

Мэс заслын хагалгааны үзүүлэлт, / 1999-2003/
Indicators of Surgery Operations, / 1999-2003/

10000 хүтамаас саналнаарт хөгжлийн түүхийн 2004

Inpatient Morbidity per 10000 population, 2004

№	Aймаг нийтийн дүрүүдэлүүдийн нийтийн Aimag and city Total	By Total	Inpatient Morbidity per 10000 population, 2004																	
			A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1 АРИАР	2,325,018	79,666	17,59	10,05	9,84	33,81	140,17	5,65	21,77	382,19	269,55	388,68	27,64	43,97	574,60	247,47	0,21	1,78	0,94	69,51
2 БӨВӨӨ	2,102,91	28,82	21,99	26,15	21,20	36,65	83,49	22,58	18,62	201,65	400,04	320,21	59,33	83,99	351,11	355,07	1,09	12,18	8,02	50,71
3 БХВКН	2,236,937	33,65	10,42	11,62	30,78	48,74	120,83	40,95	17,84	306,80	317,81	310,75	111,73	75,68	492,89	270,51	0,36	4,35	0,00	61,07
4 БҮҮБҮ	1,947,918	62,63	18,13	5,66	8,58	35,12	145,66	14,57	13,60	295,21	370,47	299,69	67,33	41,59	400,41	163,14	1,94	2,39	1,13	60,53
5 ГАГА	2,406,53	51,17	29,92	15,53	17,98	35,96	91,22	9,81	11,93	385,97	378,12	474,90	107,57	49,70	383,02	265,98	2,29	6,54	0,16	88,77
6 ГС/ГС	2,079,912	177,11	3,26	4,90	13,06	37,54	101,21	7,35	26,12	476,66	720,70	355,04	99,58	78,35	510,12	297,91	0,00	0,82	70,19	0,00
7 ДАДА	1,963,12	11,395	2,157	5,51	11,02	95,48	94,33	8,15	10,56	224,69	401,64	246,49	55,31	48,08	300,89	215,28	0,57	3,10	1,15	105,35
8 ДД/ДГ	2,218,91	86,08	12,24	11,86	14,16	37,68	204,87	8,42	8,03	264,36	325,38	311,03	60,06	66,35	393,86	287,31	2,87	81,39	0,19	81,39
9 ДО/ДО	2,098,60	146,38	32,41	7,70	11,07	93,18	69,68	56,31	17,15	221,19	371,08	256,84	73,19	70,08	261,43	298,16	3,92	4,73	1,89	102,22
10 ДҮДУ	1,755,72	55,94	9,16	12,54	13,14	24,69	45,99	2,99	6,97	236,22	334,06	266,97	42,60	72,07	309,78	241,89	0,60	5,18	1,99	52,96
11 ЗА/ЗА	1,835,53	48,42	14,79	18,46	11,37	11,74	91,94	4,28	14,06	223,25	202,37	300,03	57,59	36,07	416,54	253,20	3,55	4,52	2,08	61,25
12 ОЮЮР	1,684,07	117,86	19,14	7,42	14,72	32,95	56,91	1,30	8,34	202,52	222,96	258,65	75,15	51,57	264,51	263,69	0,65	6,38	0,39	79,05
13 ОБИУБ	1,810,76	62,03	26,16	7,25	29,51	19,97	5,30	16,88	277,99	347,54	236,02	68,04	43,12	272,69	238,23	2,03	5,57	0,80	77,41	
14 ОМ/ОМ	2,147,89	49,42	1,241	15,40	20,33	17,76	117,25	16,47	10,27	277,93	435,61	80,83	87,08	60,12	266,16	395,82	1,07	4,07	4,07	68,89
15 ОЧ/СУ	1,901,37	86,74	15,93	22,66	15,05	74,00	148,35	11,86	24,61	176,32	326,20	326,97	75,95	62,56	320,78	210,13	0,00	4,07	1,95	51,34
16 СЭСЕ	1,877,38	44,13	8,29	4,34	5,92	21,42	97,35	7,50	32,98	244,26	437,08	25,67	36,53	35,15	406,87	192,72	1,28	2,07	0,20	63,58
17 ТӨТУ	1,731,63	88,74	12,57	6,28	13,56	13,45	130,29	3,42	13,56	249,34	360,02	177,91	73,63	67,68	344,47	128,86	0,66	0,99	0,44	45,75
18 ҮБИУС	2,139,73	67,04	27,38	14,49	15,59	27,75	102,28	24,56	11,05	211,55	327,34	240,78	71,09	61,15	557,80	317,15	0,61	6,26	1,72	54,15
19 ХОКХО	2,194,92	68,81	37,31	16,09	20,08	29,10	135,11	11,64	23,96	330,58	362,19	261,77	91,06	100,53	326,70	315,86	0,34	6,39	0,00	57,40
20 ХӨРХҮ	1,994,66	44,54	1,622	20,50	12,60	32,02	105,12	3,05	4,86	306,24	357,69	252,56	47,25	63,14	418,03	249,35	0,74	11,94	1,40	46,43
21 ХЭКНЕ	2,229,447	146,32	20,38	12,37	14,90	16,87	131,84	20,66	40,90	248,37	405,79	339,45	103,31	102,61	295,45	225,74	0,84	1,97	0,56	96,14
22 Аймагийн Aimag average	2,030,96	73,18	19,38	12,50	15,72	36,27	107,17	13,51	16,76	267,16	351,38	282,66	67,94	62,80	374,33	254,69	1,23	5,13	1,33	67,82
23 ҮБУБ	2,306,79	143,30	76,71	11,67	27,90	76,21	151,18	45,81	14,98	319,41	314,67	355,41	68,48	84,99	317,59	305,77	12,27	20,27	2,09	158,09
24 Улсын Country average	2,203,07	98,54	40,12	12,20	20,13	50,72	123,09	25,19	16,12	286,06	338,10	308,97	68,13	70,82	353,81	273,17	5,23	10,61	1,60	100,47

Стационарын өвчүүл (тухайн насын 10000 хүн амд), 2004
Inpatient Morbidity per 10000 population, 2004

№	Өвчиний агуулалт By ICD-10	Насны агуулалт Age group					
		0-4	5-14	15-29	30-49	50-59	60+
1	Хативарт ба шимэгчтэй зарим өвчин Certain infectious and parasitic diseases	152.8	82.9	71.1	84.6	133.2	114.0
2	Хавдар Neoplasms	7.6	6.3	10.8	52.2	129.1	185.0
3	Цус, нус бүтээх эрхтний өвчин ба дархын механизмын хамарсан зарим ЭМГЭР Diseases of the blood and blood forming organs and certain disorders involving the immune mechanism	10.3	13.7	10.9	13.2	10.8	12.4
4	Дотоодын түүрлийн ба тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчинүүд Endocrine, nutritional and metabolic diseases	24.5	5.3	14.3	29.3	41.8	28.7
5	Сэргээцийн ба аягийн эмгэг Mental and behavioural disorders	2.4	6.0	29.7	84.8	108.5	123.9
6	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин Diseases of the nervous system and sense organs	62.9	43.6	88.2	159.0	230.5	293.9
7	Нүд ба түүний дайврын өвчин Diseases of the eye and adnexa	9.9	13.1	12.3	19.2	47.4	157.6
8	Чих ба хөхөнцөрийн өвчин Diseases of the ear and mastoid process	39.9	15.9	14.1	10.5	8.4	10.6
9	Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин Diseases of the circulatory system	7.7	15.4	71.7	264.3	931.8	1901.4
10	Амьсгалын тогтолцооны өвчин Diseases of the respiratory system	1693.2	279.2	166.9	147.1	257.1	576.6
11	Хоол шингэх эрхтний өвчин Diseases of the digestive system	267.8	145.8	200.0	332.1	603.1	719.3
12	Арьс халимын өвчин Diseases of the skin and subcutaneous	61.6	48.7	61.5	51.5	75.8	110.8
13	Яс, булагийн тогтолцоо, холбох нэхдээний өвчин Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	4.1	15.2	31.3	78.9	184.8	345.7
14	Шээс бэлгэсийн тогтолцооны өвчинүүд Diseases of the genito-urinary system	42.2	91.0	279.4	484.5	578.2	721.6
15	Бусад/ Other	91.6	14.6	650.0	329.6	8.2	6.7
16	Бэргэл хорлуого ба бусад зарим гадны шалтгааны үр дагавар Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	65.5	48.3	104.0	126.2	103.7	90.8
	Бүтэ/ Total	2635.6	859.4	2466.4	2596.7	3460.7	5405.6

Тэргүүлэх шалтгаан/The Leading cause
 Хоёр дахь шалтгаан/The second Leading cause
 Гураадугаар шалтгаан/The Third Leading cause
 Дөрөөдүгээр шалтгаан/The Fourth leading cause
 Тавдугаар шалтгаан/The Fifth leading cause

Амбулаторийн бүртгэлийн хүчиний өвччэл (1000 хүн амд), 2004
Outpatient Morbidity per 1000 population, 2004

№	Aймаг/ хотын нийтийн нийтийн дэвшилтэй хотын нийтийн бүртгэлийн Total	A	Годийн жилдээ										Годийн жилдээ									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	АП/АР	4718.302	52.55	37.06	27.64	114.31	192.61	74.50	133.16	745.95	738.11	910.21	104.16	735.9	1091.51	272.07	0.52	2.72	1.67	121.43		
2	БӨВӨО	3703.957	38.83	32.68	66.06	37.93	66.46	111.23	482.23	50.41	353.49	914.87	619.03	118.95	117.57	660.32	372.01	2.48	14.06	11.98	77.35	
3	БХ/ВКН	4683.365	76.88	23.59	22.75	50.53	170.04	181.30	74.84	51.61	617.43	877.76	884.95	246.08	1106.65	1106.01	306.44	0.60	8.38	0.00	153.52	
4	БҮ/ВУ	4984.867	99.70	35.77	24.92	32.05	54.87	287.12	146.79	72.99	681.21	1,153.80	792.08	163.46	113.45	968.00	197.78	2.75	4.05	1.13	152.94	
5	ГА/ГА	7043.37	64.90	92.04	61.79	37.44	152.20	256.82	215.46	155.63	921.52	1,494.17	1,346.66	302.43	1150.9	1,333.42	287.56	10.14	13.73	0.33	162.66	
6	ГС/ГС	6169.605	84.07	4.08	8.16	13.06	79.99	201.60	45.81	115.08	790.88	1,589.94	1,240.61	183.44	1322.2	1,172.05	306.89	0.00	0.82	0.00	186.89	
7	ДА/ДА	5848.271	141.38	68.97	27.89	29.49	277.13	256.25	223.30	162.95	670.17	1,274.13	968.22	253.61	968.85	784.81	215.74	7.80	8.15	7.00	370.43	
8	ДЦ/ДГ	5676.193	104.06	34.05	22.57	49.54	98.32	375.49	136.77	98.13	535.02	1,205.10	1,070.24	247.71	226.67	909.37	304.53	4.21	11.67	1.72	241.02	
9	ДОДО	5164.88	227.00	64.01	46.99	34.57	284.39	146.24	250.76	252.11	366.62	948.77	1,066.52	321.39	136.79	488.98	304.37	4.19	13.10	7.16	220.92	
10	ДҮ/ДҮ	4050.368	53.95	27.08	23.89	42.21	51.56	84.81	61.12	67.69	500.90	806.09	908.02	142.54	127.81	774.64	250.25	1.19	9.36	4.38	112.88	
11	ЗА/ЗА	3412.803	87.29	30.57	28.85	21.27	20.91	128.25	25.19	71.03	356.03	669.14	657.03	109.91	51.11	739.56	256.98	3.67	6.36	3.42	146.22	
12	ОП/ОР	3761.851	117.08	38.85	19.14	54.70	64.34	95.07	97.81	112.00	424.57	786.75	647.79	128.80	125.94	555.98	264.51	1.17	12.76	0.39	213.20	
13	ӨБ/ӨБ	4931.603	96.23	47.01	25.01	49.75	59.47	182.56	90.13	129.28	710.98	1,184.96	867.47	247.60	123.62	706.12	246.09	3.18	12.64	1.68	147.83	
14	ӨМ/ӨМ	5106.014	71.89	32.52	32.95	53.49	32.31	185.71	128.16	120.67	560.72	1,416.80	798.69	227.22	133.94	666.41	414.64	1.71	7.70	0.00	240.48	
15	CY/SU	4554.376	80.73	45.32	60.01	30.09	131.53	203.23	56.76	176.50	391.41	1,039.34	801.94	147.11	121.44	695.72	219.52	0.00	20.00	7.44	127.28	
16	CЭ/SE	4432.739	86.88	31.79	11.16	23.10	46.50	232.91	181.07	125.49	528.90	1,063.04	625.96	189.93	60.62	779.19	194.80	1.48	3.26	2.57	234.09	
17	ТӨ/ТУ	3261.426	111.66	20.72	10.80	21.05	47.18	267.33	81.46	41.34	403.23	760.60	355.39	185.63	96.01	597.90	134.26	1.43	4.19	0.66	120.37	
18	ҮБ/ҮС	4553.993	61.76	50.83	52.55	62.86	96.38	243.85	81.40	73.18	454.91	865.12	641.05	186.75	130.15	1,119.65	325.50	2.33	7.61	1.72	96.38	
19	ХО/ХО	4105.142	70.98	59.57	30.35	39.14	49.75	242.71	94.83	93.80	550.01	725.86	605.82	256.41	175.58	648.61	324.53	0.46	10.27	0.00	123.47	
20	ХӨ/ХУ	3384.482	114.59	28.31	48.08	24.37	61.99	164.15	61.33	22.64	484.87	736.61	450.63	86.85	103.31	630.25	255.03	0.74	13.17	1.40	95.16	
21	ХЭ/ХЕ	5885.003	131.84	34.86	28.25	36.69	50.88	226.58	203.36	197.34	583.98	1,445.22	1,058.26	308.67	214.63	880.36	235.43	1.12	3.94	0.84	270.86	
22	Аймажийн бүртгэлийн сургалт	4574.742	94.69	41.09	33.22	36.76	96.25	198.93	112.50	106.40	541.93	983.05	777.62	194.45	118.52	791.56	266.29	2.44	9.19	2.81	167.06	
23	ҮБ/ÜB	4764.716	213.58	88.56	18.25	51.60	146.50	219.82	156.72	68.31	438.12	641.42	676.70	359.56	103.39	496.20	307.84	12.40	30.40	7.07	727.27	
24	Country average	4643.457	137.69	58.62	27.81	42.13	113.79	207.12	125.49	92.62	504.38	859.48	741.11	254.17	113.05	684.73	281.32	6.04	16.86	4.35	369.69	

Амбулаторт бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөл (10000 хүн амд) Outpatient Morbidity per 10000 population

